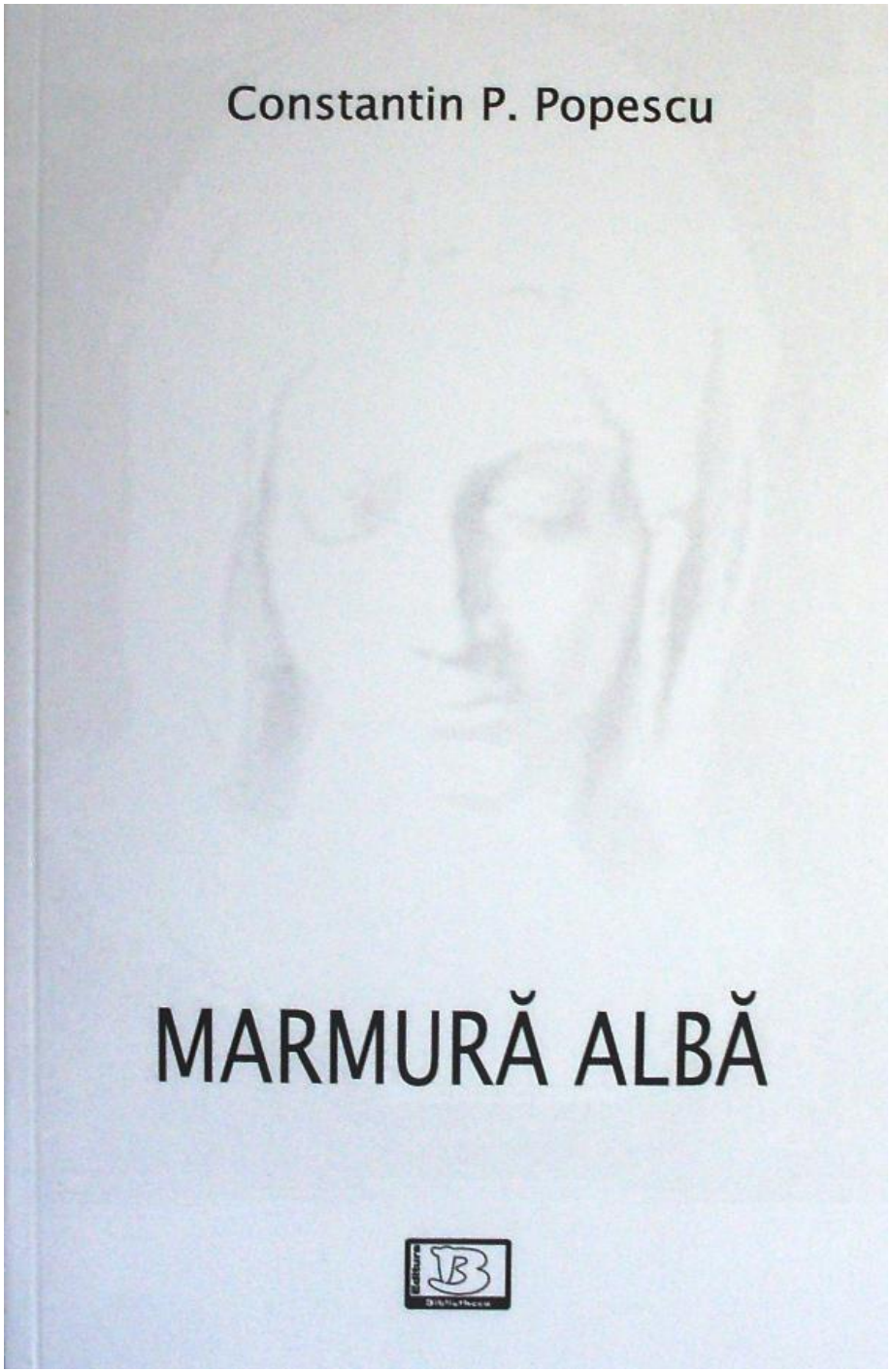

Constantin P. Popescu

Marmură albă

EDITURA Bibliotheca
Târgovişte

• Editură recunoscută CNCS – 2011-2014
• Atestată de Ministerul Culturii şi Cultelor
cu avizul nr. 4363 / 27.05.1997
• Membru al Societății Editorilor din România - SER
(Romanian Publishers Society - RPS)

Editor - Mihai Stan

Coperta - Bibliotheca, după o idee a autoarei
Coperta 1 - Detaliu „Pieta" de Michelangelo
Tehnoredactare - Ioan Alexandru Muscalu

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
POPESCU, CONSTANTIN P.
Marmură albă / Constantin P. Popescu. -
Târgovişte : Bibliotheca, 2012
ISBN 978-973-712-689-4

821.135.1-31

CONSTANTIN P. POPESCU

MARMURĂ ALBĂ

– povestiri –

Editura Bibliotheca
Târgovişte, 2012

Colecția
PROZĂ CONTEMPORANĂ
coordonator Mihai Stan

Copyright © 2012
Editura Bibliotheca

Toate drepturile
asupra acestei ediții aparțin
Editurii Bibliotheca & Constantin P. Popescu

Marmură albă

Picăturile de apă se scurg încet pe geamul tramvaiului, adâncindu-i parcă mai mult tristețea. E noiembrie umed și oamenii par a se lăsa purtați într-un fel de hibernare încă activă, ca sub vraja unui soroc al anotimpului în care sevele vii ale vieții se închid. Peste tot, priviri cenușii și nori apăsând umerii tuturor. În lumina acestei zile i se par umbrite până și paginile cărții pe care de obicei o citește în orele de mers cu tramvaiul. Șuieratul roților pe șinele ude îl leagănă și încă nu se poate adânci în lectură. Simte încă impresia ciudată pe care i-a lăsat-o incidentul de la urcarea în tramvai. O femeie bătrână, cu multe haine zdrențuite și ude, cu o basma ponosită pe cap și un băț lung de lemn îl oprise în clipa când voia să urce pe scara tramvaiului. Îl bătuse încet pe umăr cu bățul ei lung, iar când el se întorsese surprins îl pătrunsese cu

o undă de privire parcă din alte lumi, în așa fel încât a crezut că e beată.

– N-o mai căuta aici, ea era din lună, i-a spus femeia aceea și el a rămas gură-cască. Tramvaiul se îndepărtă încet. Cei din stație îi urmăreau curioși din vagon, îndepărtându-se și ei.

– Dă-mi un ban, să-ți spun mai mult, mai zise femeia, iar el băgă de seamă vocea deosebit de cristalină a femeii, nepotrivită cu înfățișarea ei. Era un glas bogat în armonici și el se gândi că femeia ar fi putut cânta în tinerețe cu mult talent. Îi plăti cererea cu câteva monezi de metal.

– Așa, să știi că ea nu mai poate să se întoarcă acolo, asta o îndurerează cel mai mult, dar așa i-a fost ei scris. Negru pe negru.

Asculta, tăcut și surprins. Părea că îi pătrunde secrete neștiute de nimeni. Femeia îl privi mai atent, mijindu-și ochii înconjurați de cearcăne bătrâne, atârnând ca niște pungi pe sub ochi.

– Te văd cum nu se poate mai trist și știu că doar tu știi, de asta te-am oprit. Mai dă-mi un ban, să-ți spun mai mult.

Avea încă în palma bătrână monezile primite, pe care le băgă iute într-un buzunar

al paltonului său lung. Apoi întinse iar mâna către el. Mai primi de la ascultătorul ei tăcut câteva.

– Vino cu mine, îi spuse bătrâna și el se gândi să o urmeze, ca unei chemări tainice căreia simțea că trebuie să i se supună, dar venea alt tramvai și ploaia îl udase până la piele.

– Nu pot, vine tramvaiul, îi spuse.

– Bine, bine, ai să mă cauți tu, o să vezi, că doar tu știi, de asta te-am oprit, spunea bătrâna în timp ce el urca scara vagonului.

Închise cartea, privind pe geamul ud de lacrimile anotimpului. Nu înțelegea încă bine și așezându-și palmele pe coperta cărții simți umezeala pătrunsă în carton. Se încălzea sub mâna lui dreaptă și părea că respiră ca o ființă vie.

Se ridică brusc și coborî, întorcându-se înapoi pe urmele paralele ale șinelor până la stația în care urcase în tramvai.

Bătrâna aștepta zgribulită în hainele ei ude și nu părea să ia în seamă lumea adunată în stație. Era doar un obiect sumbru într-un decor la fel de sumbru. Se apropie prin spatele

ei, neobservat și auzi cum bătrâna își vorbea doar ei:

– E un prost cumsecade și o să se întoarcă, știu eu. Ea e din lună, el știe, dar nu se mai poate întoarce acolo după... Prostul...

Bărbatul se așeză înainte și fața femeii se lumină deodată. Părea cu adevărat bucuroasă. Tramvaiul tocmai plecase și stația rămase pustie. Ploua mărunt.

– Aha, va să zică ai venit, totuși, zise mai tare și el îi auzi din nou glasul cristalin, înconjurându-l cu o undă stranie din alt timp. Hai cu mine, îți spun, o să înțelegi.

Uitând de tristețe și de ploaie, o urmă pe strada pustie sub picăturile reci. În buzunar, palmele lui încălzeau ultimele monezi de metal și sub braț cartea se udase de tot. Privi mersul legănat de bătrânețe al femeii sprijinite în bățul ei de lemn și se gândi cu milă la ea. Păși în urma ei, atent la băltoace și se opriră sub o streașină. Femeia descuie o ușă mare din lemn vechi și intrară împreună pe un culoar lung și întunecat, dar pe care femeia păși sigură. Urcară o scară cu câteva zeci de trepte, gâfâind, până sus, unde aburii respirațiilor păreau că se scurg pe pereții vopsiți ai casei scării. O fereastră cu geamul

murdar lăsa lumina ei slabă pe palier. Ajunseră în fața altei uși, pe care femeia o descuie cu o cheie mare de fier, pe care o purta agățată de gât cu un șiret lung, înnodat.

– Aprinde lumânarea asta, că tu ai chibrituri la tine, îi spuse și el făcu întocmai. Lumina palidă, caldă în nuanța ei gălbuie, păru să îi liniștească pe amândoi. Stai unde vrei, îi mai spuse femeia și se așeză pe o canapea veche alături de o masă mare și plină de cărți. În cameră mirosea a busuioc și icoane, iar lumânarea parcă însufleția decorul. Lui, cărțile de pe masă îi stârniră curiozitatea și se apucă să le răsfoiască la întâmplare, dar femeia îl văzu.

– Stai jos, ți-am spus, că toate cele pe care le vei afla nu sunt scrise acolo și nici n-ai să le găsești vreodată în cărți. Nici în cartea ta, aia de sub braț.

Părea foarte sigură de ceea ce spune. În camera mare, înaltă, vocea ei avea răsunetul deosebit al unui ecou. Bărbatul se așeză pe un fotoliu desfundat și femeia îl privi de aproape în ochi.

– Trist ești, da, știu, fără ea... Ea nu se mai poate întoarce acolo... Nici măcar cu tine împreună lucrul acesta nu e cu putință.

Spune-mi, nu călătorești ușor prin timpurile altora?

Bărbatul deveni deodată nervos. Femeia asta îi știa cel mai tainic secret, ascuns cum putea mai bine de toți. Totdeauna crezuse că numai el și Dumnezeu știu taina, mai cu seamă după ce, ani buni, crezuse că așa cum putea el călători prin timpul celorlalți, o puteau face cu toții. Se înșelase amarnic. Poate că era doar un nebun încă blajin și timid. Așa se gândise, atunci când vorbise pe departe despre asta cu un prieten bun. Apoi, cu anii, nu mai deschise vorba cu nimeni despre taina lui. Tăcerea îl pregăti însă parcă mai bine pentru evadările sale exploratoare prin timpul celorlalți. Noi lumi, cu totul singulare și fără să fie cunoscute nici măcar de cei care le alcătuiau, i se dezvăluiră în anii pe care-i trăise plimbându-se singur pe străzi, prin muzee sau cinematografe. Așa i se păreau și călătoriile lui, ca filmele aproape reale de pe ecranul luminat de alte vieți. Câteodată, urmărea un chip întâlnit deja în timpul altuia, pe care îl recunoștea aici, aproape de el. Putea să se afle în timpi diferiți, de parcă ar fi avut mai multe corpuri pe care să le poarte după dorință. Unele, invizibile, dar despre

care știa sigur că le întâlnesc pe ale celorlalți, fără știrea lor. Se gândea că ar fi putut fi corpurile îngerilor.

Simțea că încrucișările acestea de timpi, voite și căutate de el, erau ceea ce s-ar fi putut numi cu un cuvânt simplu, destin. Sau vis, își spunea el în vremea aceea. Știa sigur că după o asemenea călătorie, întâlnirile se produceau și în realitatea zilelor următoare. Uneori, i se părea că numai creierul său are o zonă specială a timpului, așa cum toate creierele au o zonă de memorie, din care întotdeauna pleca mai departe în căutările lui. Era ciudat, însă acum asta nu-l mai deranja de loc. Doar atunci când înțelesese că era altfel decât ceilalți sau decât timpii lor. În mulțimea orașului, descoperi multe astfel de încrucișări, iar una din ele avea să-l ducă până la ea. Ea, femeia despre care bătrâna asta părea să știe tot. O iubise cu toate puterile lui și femeia aceea încă nu înțelesese cum el, numai el, o putea urmări pe tărâmul cel mai tainic al timpului ei. Se simțea complet descoperită, fără nicio umbră, ceea ce o aducea până la isterie uneori. Chipul îi devenea palid ca hârtia, părând a fi lipsit cu totul de viață. Își pierdea încet-încet somnul și ocrotirea viselor lipsea din ce în ce

mai mult. În cele din urmă, îl alungă cu urlete pe care nu le mai auzise niciodată până atunci. I se făcuse milă de ea și se gândi că și-a pierdut mințile din cauza darului său ascuns. O părăsi îndurerat și neputincios, asta în pofida puterilor lui deosebite, despre care luă seamă mult mai bine abia în vremea aceea. Despărțirea îl purtă în încrucișarea ei mai întâi cu timpul celuilalt, apoi cu al celorlalți. Mulți, cu timpi atât de întunecați încât îi lăsă împreună pe calea rătăcirii lor.

Și totuși, ea avusese cu adevărat ceva lunar, de asta misterul pe care nu-l pricepuse atunci, cu ani în urmă, părea că i se va desluși prin femeia aceasta. Puse pe masă monezile de metal încălzite în buzunar de palma lui. Femeia zâmbi și el văzu că ar fi putut fi foarte frumoasă în tinerețe.

– Da, nu am bani acum, dar am fost celebră și frumoasă cândva, spuse încet. Cântam ca nimeni alta la *Scala,* în Italia lui Verdi... În anii când sirenele de bombardament încetau exact la ora când începea spectacolul în care cântam... Ai fi putut spune că știau, sau poate că eu aveam puterea de a liniști măcar pentru scurtă vreme războiul, care ar fi ucis chiar și muzica. Nu te mira, pentru că și eu călătoresc

la fel ca tine și pot să înțeleg multe. Și numai cei ce se văd în timpul lor comun, la unison, cum se spune în muzică, se pot recunoaște. Darul acesta pe care l-am primit amândoi ne face să vedem pe cei ce nu sunt din lumea aceasta, așa cum ai întâlnit-o tu pe ea. Și eu am trăit același lucru, cu mulți ani în urmă... Asta mi-a adus căderea din vârful până la care ajunsesem. Dar știind că am darul acesta, am ales a trăi, dincolo de timpul războaielor, al distrugerilor și al adâncii triști ce se vrea a fi așternută pe chipurile tuturor. Ei, *lunarii* rătăcind, nici măcar nu știu ce fac... Bunul Dumnezeu ni i-a dat nouă în urmărire prin timpul lor, înțelegi? Hai, lasă, că mai vorbim, pune pe foc ibricul ăla de cafea.

Femeia își scoase paltonul ud și bărbatul îi văzu trupul acoperit de o rochie zdrențuită, dar păstrând încă resturile unor broderii bogat aurii. I se făcu milă de ea și, așezând pe foc ibricul cu apă, se simți un frate al ei, prin darul despre care tocmai îi vorbise. Devenea dintr-o dată mai liber, tocmai pentru că taina bine ascunsă până atunci nu mai era doar a lui.

– Iar, ei, *lunarii* ăștia, continuă femeia, sunt ca orbi. Aleargă de colo-colo pe pământ. Fac fii și fiice după chipul și asemănarea lor, apoi

rătăcesc înainte. Atunci vine unul ca noi și îi atrage către lumină doar iubindu-i. Asta e tot. Duc pe chipurile lor numai umbra cenușie a lunii și habar nu au ce înseamnă strălucirea adevărată a soarelui, care, în zilele trăite pe pământ, mai mult îi orbește. Tânjesc spre ceva până la care nu pot să ajungă. Bieții de ei, s-au obișnuit cu fereastra lor de lumină lunară, dar câteodată devin teribil de răi și atunci puterile lor sunt aproape demonice. Înspăimântă pe toată lumea, fug cu toții de ei, iar dacă ajung la putere, atunci nu poate fi decât război cu oricine, din orice motiv, poate doar pentru că ceilalți nu sunt *lunari*... Tu ai reușit în anii durerilor tale să oprești un asemenea suflet din rătăcirea lui oarbă. Asta e bine, a înfuriat-o foarte rău și acum, deși pare pierdută, ființa asta știe.

Bărbatul asculta.

– Privește oamenii cu atenție: unii își duc viața și moartea și nu le știu; alții, da... Unii își poartă visele și nu știu; alții, da... Acum, cu toții am ajuns în inima acestui loc numit Pământ și tuturor îngerul ne-a așezat pe frunte semnul uitării... Mai trebuie doar să ne amintim fiecare de unde vine. Ce fel de aripi poartă sufletul nostru și din ce părinți ai

cerurilor ne-am înfiripat pe aici. Și în timpul de acum profunzimile astea ale cerului sunt cel mai greu de descoperit. Cândva, peste ani lungi, femeia aceea s-ar putea să afle cum poate călători prin timpul altora, ca noi. Înțelegi? Dar, la fel de bine, s-ar putea ca pe vremea aceea timpul să fie altul... Un timp sortit numai îngerilor. Și atunci, noi, călătorii... Poate ne vor ierta vinovăția de a fi coborât până la a fi oameni. Dar ei, acum, aici, sunt cei care se împiedică singuri de piatra pe care au aruncat-o primii asupra celui făcut vinovat. Apoi va fi pace...

Femeia tăcu. Turnând cafeaua caldă în cești, bărbatul văzu pe perete afișe de operă vechi, îngălbenite. Într-un colț, un teanc mare de plăci de patefon. O rugă să asculte împreună unul din ele. Femeia se ridică cu greu, alese după o scurtă șovăire una din plăci și o așeză pe gramofonul de alături. Timpul lor deveni dintr-o dată unul singur, răscolit de vocea îndepărtată, revenind la viață din nou.

– Dăruiește, îi mai spuse femeia, așezându-și vorbele deasupra cântului. Dăruiește chiar și când ți se pare că nu mai ai nimic, mai ales atunci. Vei avea o ușoară senzație că prin timpul tău călătorește un

înger. Dar numai o ușoară senzație. Ai făcut o cafea bună, te pricepi.

Undeva, pe fereastră, vedea că se înserase. Sus, la un etaj al clădirii de peste drum, se stingea o lumină.

Ascultând, chipul femeii uitate acolo, departe, în timpul ei, îi apăru ca o sculptură de marmură albă, strălucind în scânteierile lumânării ca într-o rază de soare. Lumina aceasta, până acum necunoscută celeilalte femei, ființei albe asemenea lunii, rece ca un cristal, aproape vie, împietrise în singura lor clipă, clipa dragostei lor. Clipa recunoașterii, ca o statuie de marmură albă și nemișcată. Muzica din camera mare, muzica altei vremi, asemenea unui descânt, unei vrăji dezlegate, îl aducea mai aproape de înțelegere. Părea că el ar fi putut fi omul care să vadă pământul eliberat de sorocul negru al luptelor lunare, al cenușiului dorit a fi singurul soare luminător.

Ar fi putut fi frumoasă, dar *neviața* pe care o purta îi schimba menirea. Simțise atingerea mortală și rece a timpului ei. Înțelese de ce, ani de zile, fusese fascinat de statuile din muzee, din biserici sau cimitire, însă cărora niciodată nu le simțise moartea atât de viu. Corpul acelei călătorii, cu timpul ei oprit,

înghețat, îi era străin. Acum era numai o marmură albă, cu totul neînsuflețită. Doar lumina palidă a lunii mai păstra încă închisă în piatră amintirea la fel de palidă a unei umbre de viață. Ar fi putut fi totuși o altă mărturie a existenței vieții. Tot nu știa cine s-ar fi putut face vinovat pentru toate acestea. Poate zona deosebită de pe cortexul lui. Moștenită de la care părinți? De la care îngeri?

Și atunci, ceilalți...?

Se gândi la *Pieta* și la atâtea alte statui celebre din marmură albă, dar știa că maeștrii sculpturilor acelora fuseseră ființe cu adevărat solare. Un duh de mai sus le călăuzise peste timp, în așa fel încât lăsaseră semne strălucitoare, ușor de recunoscut pentru rătăcitorii *lunari* ai pământului.

Bărbatul simțea că după atâtea călătorii stranii prin timpul altora, venise clipa întâlnirii cu omul întrupat în această femeie bătrână, călătorind, ca și el, prin timpul misterelor dezlegate. Îi mulțumi.

Fugi în grabă pe scări, coborând din nou pe pământ. Călătorea de mult prin timpul altei primăveri, al altui chip, luminat de altă iubire. Ploaia se oprise și deși era încă rece, cerul se

limpezise. Uitase în camera luminată de lumânare cartea încălzită de palmele lui și monezile din metal. Mai păstra în nări mirosul de busuioc și încă mai auzea cântul femeii. Privi cerul, înseninat de ploile reci. Sus, deasupra capului său, căzu o stea. Apoi, încă una. Bărbatul se întrebă unde pier. Ce se va întâmpla atunci când vor fi pierit toate. Le va așeza cineva la loc pe toate cele lipsă? Cine?

Așteptă tramvaiul întârziat al nopții, venind ca un ultim răspuns. În urmă, cântecul îndepărtat al timpului prin care călătorise și după care nu putea urma decât tăcerea.

Cetatea

Legenda aceea veche spunea că în calea drumeților bogați apărea din senin cetatea. Când se așteptau mai puțin, porțile ei magice și neasemuit de frumoase apăreau ca un miraj ademenitor în deșertul cel mare din întinderea nesfârșită a nisipurilor. Nimeni nu vorbea pe atunci decât despre cei care nu se mai întorseseră cu mințile întregi de acolo. Iar legenda se născuse de-a lungul timpului din rătăcirile celor cu mințile pierdute de fascinantele porți ivite în calea lor. Numai cei foarte bogați și care din pricina aceasta se credeau a fi puternici, râdeau disprețuitor. Dar uneori dispăreau cu totul în lungile lor călătorii și atunci oamenii spuneau că găsiseră poarta Cetății. Nimeni nu îi mai putea recunoaște în nebunii care rosteau de fapt legenda.

Gândurile acestea îl însoțeau pe călătorul care îmbătrânise pe drum, cu toiagul și desaga lui pe umăr. Nu avea în desagă decât cartea

credinței lui, un burduf mic cu apă și ceva de-ale gurii. Cartea era primită de la părinții lui, care o primiseră și ei de la părinții lor, așa încât urmele i se pierdeau mult în negura timpului. Toiagul îl ajuta la urcat și avea uneori nevoie de el ca să alunge hienele deșertului, întotdeauna flămânde. Nu avea drept strai decât o pânză mare și înfășurată în jurul trupului de la cap până la picioare, cu o bucată de frânghie strânsă în jurul mijlocului, nu avea drept încălțări decât sandale din piele veche. Și toate astea se zdrențuiseră de vreme, dar nu erau încă de aruncat pentru că nu aveau înlocuitor. Omul avea barba sură și de atâta mers prin deșert căpătase ceva asemănător unei mici dune mișcătoare. Nu știa încotro se îndreaptă, uneori i se părea că văzuse de mai multe ori locurile pe unde umblase, dar niciodată nu văzuse în calea lui porțile magice. O emoție asemeni fricii îl cuprinse la gândul acelei năluci. Dar nu avea de ce se teme, el nu avea nimic.

Privi cerul, apoi orizontul, parcă așteptând să vadă zidurile înconjurând porțile, dar în loc de asta văzu un om alergând cu brațele în sus către el. Se apropia fugind și strigând. Părul lui era încâlcit și se

vedea fluturând, hainele îi erau rupte și strigătele lui se auzeau acum clar.

„*Ascultați-mă, ascultați-mă*", striga omul acela și călătorul se opri. Privirile celui care striga îl străpunseră cu săgeți parcă otrăvite și călătorul se temu. Nu era nimic bun în omul acela. Mâinile lui tremurând aveau pe degete urmele albe ale unor inele pe care soarele nu le mai putea vedea, hainele lui erau din mătasea cea mai fină, dar acum erau rupte și urât mirositoare de murdărie. Picioarele îi erau rănite de mers și se vedea că fuseseră obișnuite a purta altfel de încălțări. Călătorului i se desluși astfel un om aproape pierdut și nu se mai înfricoșă, ci simți o mare milă pentru omul acela.

Se așezară pe o piatră roasă de vânturile deșertului și de soare. Călătorul îi dădu o mână de ajutor celuilalt.

„*Ascultă-mă, omule*, îi spuse cel nou venit, *sunt pierdut, am pierdut tot, am rămas desculț și gol după atâta avere care mi-a fost luată, nu mai am nimic, nimic*", mai spuse omul și izbucni în hohote de plâns.

Sărmanul om, are mare nevoie de apă, se gândi călătorul și îi dădu să bea din micul lui burduf. Străinul se repezi să bea și risipi cu

nepăsare apa. Dar asta îl liniști, iar călătorul îl privi mai atent, gata să îl asculte, așa cum fusese rugat.

„*Am să îți spun tot*, începu omul. *Vei fi auzit de legenda cetății aceleia blestemate care vine în calea negustătorilor. Eu îi sunt mărturie că există și apa dumitale a avut pesemne puterea de a-mi readuce mințile înapoi.*

Ascultă-mă, rogu-te, călătorule. Nu avea nimeni mai multă bucurie ca mine în a călători cu caravana mea peste mările de nisip ale deșertului pentru a duce cât mai departe mărfurile mele rare. Aduceam cele mai neprețuite mătăsuri și uleiuri, esențele și parfumurile cele mai îndepărtate de locurile acestea, iar așa marfa mea căpăta valori înmiite. Oamenii de vază ai marilor orașe mă așteptau cu nerăbdare de două ori pe an cu caravana mea și ajunsesem cel mai mare negustor străin. Nu aveam bucurie mai mare decât aceea de a face drumul de întoarcere cu sacii mei plini de bani grei din aurul cel mai pur. Profitul meu ajunse de nesocotit și începusem a dori să mă opresc și să îmi întemeiez oaza mea de paradis bogat, îmi lipsea doar o familie și mai cu seamă un moștenitor.

Dar nu s-a întâmplat asta, iar aici de bună seamă este mâna marelui Alah. Am întâlnit mii de oameni în călătoriile mele lungi, mă pricepeam prea bine la negustorie și înțelegeam iute felul omului cu care vorbeam, ce nevoi și dorințe nerostite poartă cu el. Într-o zi, la intrarea într-un mare oraș, un bătrân cu haine negre s-a agățat cu înverșunare de haina mea. Eram călare, iar bătrânul îmi cerșea o bucată de pâine și mă supăra foarte tare cu insistența lui. L-am lovit cu cisma și a căzut la pământ. În urma mea l-am auzit rostind ceva despre porțile cetății care mă așteaptă. „Le vei vedea curând, curând", spunea el icnind de durere, iar când m-am uitat înapoi năluca lui neagră mi se păru doar un punct negru și îndepărtat pe pământ. Dar spusele lui m-au lovit drept în inimă."

Mai sorbi un strop de apă, cu mult mai mare grijă. Călătorul simțea că avea să i se povestească ceva cumplit.

„*Am plecat din acel oraș cu cea mai încărcată caravană, aveau acolo cele mai bune mărfuri și luasem din belșug de toate. Îmi spusesem că avea să fie cea mai lungă călătorie ca să aduc cel mai mare profit mărfii mele. Cel mai mare din toate timpurile. Visul*

meu era aproape de împlinire și apoi aveam să mă odihnesc pe legenda mea în sânul familiei, fără altă grijă decât a-mi urmări valoarea bunăstării mele. Dar o altă legendă îmi schimbă destinația, vei auzi.

Mi-a fost dat un drum greu, hărțuit de multe atacuri ale celor care râvneau la comorile pe care le duceam. De fiecare dată oamenii mei, credincioși mie până la sacrificiu, se împuținau, dar rămâneau puternici și neînvinși. Drumul era lung, setea deșertului ne ardea buzele și simțeam din ce în ce mai mult cu toții că nu bogățiile din cuferele cele grele ne vor aduce apa dorită, ci doar oazele din ce în ce mai rare ale deșertului. Pentru că ne îndepărtasem atât de mult încât nici atacatorii nu ne mai supărau. Grija mea era doar starea mărfii și nu vedeam cum oamenii mei mă părăseau unul câte unul, fie plecând înapoi, dar fără nicio șansă de a mai ajunge acasă, fie căzând de sete și oboseală. Târziu, după mult timp, îmi mai rămase aproape un singur sfetnic de taină, cel mai bun cunoscător al limbilor pământului. Se vede treaba că înțelepciunea lui subțire îl făcea la fel de rezistent la sete ca și pe mine. Dar într-o dimineață mă părăsi și el și l-am

îngropat în nisipul deșertului înfășurat în cea mai fină mătase, crezând în orbirea mea că plătesc așa sacrificiul lui. Nu simțeam nici durere, nici sete, ci doar îngrijorarea asupra drumului pe care îl aveam de străbătut singur cu bogăția mea nemăsurată.

Și am mers zile și nopți, sub soarele care mă ardea și eu tot nu înțelegeam. Doar că bunul Alah vede tot și într-una din zilele cele mai fierbinți, la amiază, lumina soarelui mă făcu să pălesc în fața porții vrăjite pe care o vedeam în zare. Strălucea. Simțeam că am ajuns, dar acolo nu era decât poarta aceea despre care se spunea că nu i te poți opune, că doar cei care o văd pot intra fără a mai ieși în toate mințile din cetatea aceea. Nu credeam nimic din tot ceea ce înfricoșător mi se povestise. Aveam cea mai mare avere, care putea cumpăra totul. Eram tânăr și neînfricat, singur, dar nu băgasem de seamă că lungul drum mă obosise și îmbătrânisem.

Am mers mai iute pe cămila mea. Am văzut măreția porților și nu m-am simțit nicio clipă mic în fața lor, mi se părea că acolo am să ajung la visul meu. Am pășit falnic cu prima mea cămilă și până la ultima. Porțile mi se deschiseseră. Apoi s-au închis în urma mea, dar

eu nu am băgat de seamă. Mă așteptam să găsesc bogății fără de seamăn dincolo de ziduri, dar, o călătorule, dincolo de poarta aceea minunată nu era nimic, nimic altceva decât nisip și vânt șuierând și arzând rece, schelete de animale și cadavre în descompunere care miroseau îngrozitor. Cămilele mele se opriră și oftau asemenea oamenilor osteniți, mă întrebau în felul acesta unde vom mai ajunge. Marfa mea era cumplit de uscată și totuși nu se stricase nimic, de parcă soarele o păstra așa.

Când am făcut ochii roată, nu mai zării poarta înapoi. Nu simțeam decât puterea marelui nimic din jur și am înțeles atunci că trăiam legenda Cetății învinșilor. Asta e acolo. Bogățiile mele nu mai erau nimic, cămilele devenind schelete în viziunea mea, apoi chiar și eu la fel. Am urlat atunci, dar nu mă auzi nimeni. Apoi am căzut într-un somn adânc."

Călătorul asculta atent, dar știa pe căi tainice tot ceea ce avea să urmeze și îi mai dădu celuilalt un strop de apă.

„*Am avut un vis în somnul acela. Mi se părea că îmi vorbește un glas puternic de dincolo de lumea aceasta. Îmi spunea că dacă am intrat pe poarta cea mai mare trebuie să ies pe cea mai mică. Că prin poarta aceea voi*

putea dobândi totul, după ce dobândisem nimicul deșertăciunii. Ascultam glasul și mi se părea că e însuși Alah, dar am căzut ca trăznit în visul acela. Nu putea Alah să vadă un netrebnic necredincios ca mine și pentru întâia oară în viața mea am cunoscut în coșmarul meu frica. Frica și apoi lumina.

Poate nu mă poți înțelege, străine, dar asta a fost tot. Am rătăcit ca un apucat zile și nopți pe acolo, fără alt orizont decât nimicul. Nopți nu erau, doar o umbrire ușoară, ca atunci când se adună nori, de aceea îți zic că am cunoscut lumina. Nimic nu cădea în întuneric și era mereu și mereu văzut, în așa fel încât nu puteai să nu vezi. Bogățiile mele s-au vrut a fi atunci doar un strop de apă pe care nu o aveam, cămilele mele se uscaseră de-a binelea și am trăit cumplit acest nimic. Da, nimicul.

A vrut preaînaltul și bunul Alah să izbândesc și am primit, într-o zi pe care o credeam a-mi fi ultima, poarta cea mai mică despre care nu mai credeam că poate fi. Am fugit, am ieșit, iar dacă te vei uita înainte o vei vedea, bunul meu călător. Aceea este, aceea mică de colo, din zare."

Călătorul privi cu ochii mijiți și văzu cu adevărat poarta cea mai mică în zare. O privi

îndelung și își dori din toată inima să intre pe acea poartă. Nu i se putea opune, iar el simți că aceasta este voința lui Alah.

„*Vino cu mine*", îi spuse celuilalt. Se ridicară și seara tocmai cobora, dar era doar o umbră, ca norul acoperind soarele. Nisipul se învăluia în jurul lor fluturându-le veșmintele. Călătorul intră cel dintâi, apoi celălalt. Vedeau iar amândoi tot, nimicul despre care se povestise și călătorului i se strânse inima, dar merse mai departe, mereu mai departe, urmat de celălalt.

Merseră mult. Apoi, după risipirea norului și umbrei, au văzut poarta cea mare strălucind. O priviră și înțeleseră că trebuiau să iasă împreună. Poarta cea mare se deschise dintr-o dată, călătorul păși cel dintâi, apoi trecu și celălalt. Se opriră lângă marea poartă și priviră în sus. Înălțimea ei ducea până la cer. Se priviră unul pe altul tăcuți. Atunci călătorul îi întinse celuilalt o bucată de pâine veche, spunând:

„*Odată, hainele mele au fost negre*."

Legenda mai spune că pe poarta cea mare intră întotdeauna cei mai bogați, dar nu învinge decât cei care intră prin poarta cea mai mică. De atunci cetatea aceea a rămas în legendă cu numele de Cetatea învinșilor.

Poarta trandafirului

Câinele se pripășise de câteva zile în curtea muzeului. Nu-l putuse alunga, pentru că era mic și dolofan, înduioșându-l cu tumbele lui, dând din codiță cu tot posteriorul. Când a întins mâna spre el, s-a rostogolit cu burta în sus și a așteptat doar o mângâiere. L-a adăpostit într-o cutie mare de carton din curte, i-a adus un castron de mâncare. I-a dat numele Dor, pentru că în zilele din urmă trăise numai starea aceasta, după lunile trecute de la despărțire. Îl părăsise, cu toate că nu ar fi avut alt motiv s-o facă decât salariul mic pe care îl primea ca ghid al Muzeului Culturii. Un muzeu frumos, curat, găzduit de o clădire veche și impunătoare. La fel cum cutia de carton adăpostise câinele mic, așa îl adăpostise muzeul pe el. Șefii mari, directorii, nu veneau des pe acolo, așa că îl păstră în curte. Noaptea îl acoperea cu un capac tot de carton și-l

găsea a doua zi dormind încolăcit în coteţul improvizat. Era o fiinţă, mică, neajutorată şi singură, uitat cu desăvârşire de părinţii lui canini. Ca el.

În încăperile muzeului, avea grijă de portretele mari, de operele personalităţilor şi de acte. Vizitatori nu veneau mulţi, aşa că nu era prea des nevoit să-şi pună pe chip zâmbetul cordial sau să dea explicaţii despre istoria muzeului şi a întemeietorilor acestuia. Tăcea, însoţit de ecourile paşilor pe culoare largi, cu gânduri nu dintre cele mai senine, din pricina despărţirii bruşte de iubita lui. Înţelegea că limita acelei suferinţe ar fi putut fi la fel de bine nebunia sau moartea. De la o vreme îi era indiferent care din cele două ar fi urmat. Înviorarea pe care i-o dăruise câinele Dor trecu după câteva zile, urmată de o tristeţe mai adâncă, odată cu instalarea parcă definitivă a toamnei. Dor creştea, sănătos şi jucăuş, iar asta îi sporea senzaţia apropierii unui sfârşit.

Se opri înaintea portretului lui Verdi, impunător prin statură, agăţat pe peretele sălii de muzică. Avea puţin praf pe rama bogat ornamentată şi îl şterse. În mintea lui răsună

deodată aria *La donna e mobile*. Da, era foarte adevărat, femeia pe care o iubise mai mult ca orice pe lume îl lăsase uitat în câteva luni, ca şi pajiştile verzi, cu iarbă proaspătă, unde se iubiseră. Ca mai toate femeile, preferase camere luxoase de hoteluri scumpe, pe care salariul lui nu i le putea îngădui. Cu acordurile ariei în gând, ştergând praful, se gândi că toate jurămintele lumii sunt sortite să fie călcate, printr-o lege poate nescrisă, care făcea în aşa fel încât între o pajişte de primăvară, proaspătă, sub lună plină, şi o cameră scumpă de hotel destinatarul jurămintelor să se schimbe cu uşurinţa unei arii de operă cântată de un maestru. *La donna e mobile.* Doar din primăvară până în toamnă, la fel ca scurgerea uniformă a anotimpurilor, în succesiunea lor naturală. Îşi aminti fără voie aleea parcului mare şi plimbările lor, mână în mână, pe sub trandafiri. Oare uitase deja parfumul serilor de mai? Oare mai purta încă în palma ei căldura mâinii lui? Nu ştia. Inima îi dădea semnele ei de slăbiciune şi se străduí destul de mult să oprească aria din *Rigoletto* plecând de lângă tabloul cu Verdi. Trebuia acoperită de cenuşa arsurii, fumul să i se risipească în

vântul blând al primăverilor definitiv trecute. Iar dacă va renaște mai apoi din propria cenușă...

Nu se mai gândi la nimic. Lucrurile astea erau păstrate parcă în mâinile unei alte ființe.

Noaptea de octombrie era răcoroasă. Acasă, întins pe pat, se gândi că lui Dor s-ar putea să-i fie frig. Ca și trandafirilor din parc. Îi văzuse pălind încet, din petale și frunze, în drumurile lui spre muzeu, pe aceeași alee pe unde se plimbaseră împreună. Urma noiembrie, cu brume reci, venea moartea petalelor roșii ca vinul vechi. Se scuturau, ca un covor călcat de trecători indiferenți. *La donna e mobile, caro Verdi*. Adormi gândindu-se la muzica inimii lui Rigoletto, sfâșiată de dragostea pentru fiica răpită. Îi apropia suferința durerilor dragostei.

Dacă ai ști cât de umani sunt câteodată îngerii, îi șoptea maestrul Verdi.

Visă un trandafir verde, unic și rar ca orice creatură de vis. Verdi, verde, gândea, uimit. Trandafirul era ținut de o mână cu degete lungi și știu că era bagheta de dirijor a maestrului. Îi dirija visul, ca și cum ar fi fost

destinul lui. Orchestra ajunse la *fortissimo*, apoi la *finale*, după care ecoul muzicii se stinse între pereții largi ai sălii de operă. Mâna maestrului așeză trandafirul pe portativul mare, deschis la ultima pagină. Urmă o clipă de tăcere, pe care doar suma respirațiilor încărcate de emoție o păstră nemișcată. Maestrul obosise. Ropote de aplauze și urale îl treziră din somn.

În dimineața aceea era frig și ceață.

Îi pregăti lui Dor un pachet consistent și plecă spre muzeu.

Trecea zilnic prin parc, uneori ocolind aleea lor. Azi, cu pași hotărâți, trecu drept prin mijlocul aleii. Se simțea îngreunat de vis și vremea rece îi sporea senzația de sfârșit, poate de sfârșit al visului. În aplauze și urale, se gândi, zâmbind amar. Maestrul Verdi îl aștepta în sala muzicii și îl simți ca pe un prieten apropiat de peste lumea anilor care îi despărțeau. Părea că trecuse dincolo de o barieră, către o treaptă care fusese până atunci păzită cu strășnicie.

Poarta trandafirului, îi șopti Verdi atât de viu încât inima i se opri de o teamă nouă. Se duse repede la Dor, care îl primi dând vioi din codiță. Crescuse.

La plecarea de la muzeu, pe la ora șapte seara, era deja întuneric. Pașii lui nu se grăbeau, se încălzise mergând prin sălile mari și pustii de vizitatori. Trecea îngândurat pe aleea pe care venise de dimineață. În fața lui, văzu deodată o boltă de lemn pe care nu o mai întâlnise până atunci. Este sprijinită de doi stâlpi și acoperită de trandafiri agățători. Stâlpul din dreapta e păzit de un câine mare, lup, stând pe labele dinapoi. Văzându-l cum se apropie, câinele se gudură la picioarele lui, scâncind, apoi îl apucă de pantaloni și îl duce până aproape de poartă. Lătră tare, de două ori, privind în sus. Ochii lui privesc într-acolo, în vreme ce dincolo de arcada boltită zărește primăvara. Un singur trandafir, roșu ca sângele, rămas viu și părând strălucitor în toamna rece și întunecată. Este cu desăvârșire lipsit de spini și pare că îi vorbește, deși ar putea fi numai șoapta vântului pustiu în frunzele moarte de pe alee.

Dragostea nu doare, omule. E nemuritoare, ca mine. Am fost lăsată pe lume din sâmburele însângerat al ultimei inimi îndurerate de iubire. Deși sunt roșie, rămân pururea verde. Vezi primăvara de dincolo? De

asta nu voi muri niciodată, pentru că cel ce moare iubind devine una cu veșnicia. Pare că te doare, pentru că ești un egoist care dorește numai contopirea cu iubita lui, dar nu simți că ea este de-acum pe vecie vie în sufletul tău? Că trăiește oricât de mult te-ai opune tu, nu simți cum devii întocmai ceea ce iubești? Că oricât de departe sau străină ar vrea să-ți fie, secretul ei s-a destrămat din pricina durerii tale? Ea va înflori atunci, uimindu-se pe sine și fără a ști de ce. Așa sunt lăsate pe lume toate secretele, numai pentru a fi aflate. Gândește-te, prietene, la toate astea în seara asta rece de toamnă, iar dacă mai crezi că gerul greu al iernii mă va învinge, află că asta nu e cu putință. Intră pe poarta petalelor mele în veșnicia iubirii și te vei vindeca de chinul pe care îl trăiești acum, aflându-ți sufletul.

Petalele roșii, această arsură strălucind în miezul alb al iernilor geroase, dar mereu vie. Se socotea un inventator nebun al unui trandafir verde. Cenușa arsurii s-ar fi cuvenit păstrată în opera unui maestru.

Dincolo se află mereu aceeași primăvară. Aceea a renașterii.

– Învață-mă, maestre. Astăzi îmi pare că nu mai știu nimic.

– Ce te-aș putea învăța eu? Crezi că e pe lume vreun cod secret, misterios, pe care îl cunosc numai eu și tu nu? Învățătura mea este că nu am nicio învățătură. Cum te-aș putea învăța eu să iubești? Să înnebunești sau să mori? Bucură-te că ai prieteni credincioși ție cum nu sunt alții pe lumea asta, câinele și trandafirul. Poate numai ei cunosc secretul, nu oamenii. Intră pe poarta trandafirului, e deschisă oricui. Atât.

Tăcea. Aflase, lucrând atâția ani în muzeul lui, că tăcerea nu ucide sentimentele, ci le scrie mai bine în suflet, cu petale roșii de trandafir, care uneori cântă. Așteptând tăcerile, vine un câine mic, pe nume Dor, care primește toate mângâierile lui. Desăvârșirea tăcerii e singura cale de a păstra secretul acesta.

Părea că toți cei care trecuseră pe aleea aceea în anii din urmă înfrânseseră romantismul. Îl făcuseră metalic și rece, definitiv. Tăios ca o armă și vandabil în serie la colț de stradă sau în magazine de lux. Asfaltaseră bine pajiștile ierbii, nu mai puteau crește trandafiri verzi acolo niciodată.

Înmormântaseră romantismul în ei înșiși. Oricât de mult ar fi dorit să se odihnească în pace, nu aflaseră încă din ce pricină n-o mai puteau face vreodată. Izbutiseră să alunge, cu știință ori fără, câinele credincios de pază și poarta trandafirului le devenise încuiată pentru foarte multă vreme. De atunci câinele rătăcește pierdut pe străzi și se tem cu toții de el.

Pășește senin în adâncul petalelor și simțirilor descoperite prin maestrul Verdi, pe poarta trandafirului. Dincolo de primăveri și toamne, dispare pentru totdeauna din lume, călătorind doar cu gândul la Dor, pe care cel angajat în locul lui îl va descoperi în cutia de carton din curtea Muzeului Culturii.

Lumina curată a zilei

Dormise foarte agitat în noaptea aceea. Se speriase printre vise de rafalele puternice de vânt și se gândise că nu are totuși de ce se teme. Era doar un vânt care bătea foarte tare și atât, mai simțise și altădată cum șuieră vântul peste acoperișurile caselor și prin frunzișul pomilor. În noaptea asta însă somnul îi fusese întrerupt de streașina casei din apropiere, smulsă din legăturile ei de metal și dusă de-a rostogolul pe asfaltul străzii pustii. Între visele neîntrupate încă și vuietul vântului, sunetul acela al metalului i se părea un adevărat tunet coborât pe pământ. Ieșise pe balcon și aerul acela foarte nervos o ciufulise și îi înfiorase pijamaua subțire. Privise cerul de cerneală, curat și plin de stele clipind, dar vântul nu-l văzuse. Doar neliniștea aceea surdă. Simțise parfumul salcâmilor pătrunzându-i în piept aproape cu forța și se gândi că primăvara asta va fi scuturată de toate

florile prin vântul acela. Ajută la ceva și asta, la polenizare, poate, dar neliniștea aceea nevăzută o aduse din nou în patul cald încă de trupul ei care se agitase într-una încercând să adoarmă. Printre șuierăturile vântului se încrucișau vise cu șoapte și figuri abia conturate, ca din umbră. O copleșise Calea Lactee, clară și luminoasă cum nu o mai văzuse vreodată, în miile ei de licăriri vii.

Nu mai avea somn și gândurile îi erau și ele la fel de fluturate de vântul acela cam prea sălbatic, însă atât de cald și parfumat încât putea fi iertat. Se va opri spre dimineață, probabil, atunci Soarele va liniști toată agitația asta nefirească. Era o iritare a auzului, un vuiet al urechilor, care deși se știau la adăpostul zidurilor groase ale casei, auzeau ca din adâncurile ființei zbaterile bruște și de nepotolit.

Strânse tare pleoapele și i se păru că dacă se străduiește poate auzi mai încet și mai îndepărtat vântul acela. O chinuise până la durere de cap.

Adormi adânc.

Dimineața avea doar o adiere de lumină când vântul se opri ca și cum cineva ar fi apăsat acolo, sus, pe un buton nevăzut. Căscă

din greu și efortul nopții i se păru foarte departe. Visase, dar nu își amintea nimic. Era o ușurare după visul acela, nu și-o explica și îi era ciudă cum putea uita un vis atât de ușor. Poate nici n-a fost un vis adevărat.

O cafea. O altă dimineață, balconul și respirația aerului curat. Era foarte senin și se gândi la vântul care dusese desigur foarte departe tot praful și fumul din oraș. Cerul strălucea și simți asupra ei căldura blândă a luminii, ca pe o baie de liniște. Sorbi încet din cafeaua caldă și își dori din toată inima să plece prin oraș, să hoinărească sub cer, prin lumina curată a zilei fără alt scop decât de a merge pe jos.

Se îmbrăcă după ceașca de cafea și ieși pe trotuarul măturat parcă proaspăt de vântul cel furios al nopții. Culorile erau vii cu adevărat și ea se gândi că de bună seamă era și asta tot una din isprăvile vântului.

Era bine să meargă pe jos. Simțea prin țesătura subțire a ciorapilor adierea vântului blajin ca o mângâiere. I se părea că este la mare, în apa care de-abia ajunge până la genunchi și își simți sângele asemenea apei mării, circulând prin arterele ei parcă pentru întâia oară. Era surprinsă și fără să se

gândească păși pe bordura trotuarului, curată și vopsită cu alb proaspăt și luminos. Se sperie deodată de un scrâșnit de frâne aproape de șoldul ei. Inima începu să-i bată nebunește și se gândi o frântură de clipă la rafalele de vânt de noaptea trecută. Încremeni și privi namila neagră și strălucitore din fier, cu geamuri întunecate, parcă mai întunecate în lumina aceea curată. Străluceau negru. Înțelese într-o clipă că neatenția îi putea fi fatală și se gândi că frânele mașinii lucioase în negrul ei puteau fi defecte. Dar nu, mașina era mult prea nouă și scumpă. Se gândi la șofer și chiar atunci acesta se dădu jos din mașină. Era un tânăr brunet cu pielea foarte albă, distins, cu un costum bleumarin, cravată bleu și cămașă albă. Mirosea atât de puternic a bărbierit proaspăt, încât femeii i se păru un actor coborât din ecranul unui film. Bărbatul o apucă de cot cu blândețe și îi vorbea, lăsase portiera mașinii deschisă, celelalte mașini așteptau. Ea nu auzea, nu își revenise din sperietură încă, dar se gândi că și el ar trebui să fie speriat de șocul frânelor prea din scurt. O conduse pe trotuar înapoi și ea văzu atunci că el avea niște ochi foarte curați, la fel de albaștri ca lumina curată a zilei. Se liniști un

pic, trecătorii se opriseră și le vedea gurile strâmbându-se disprețuitor spre ea, sigur că o condamnau. Bărbatul se sui înapoi la volan și plecă foarte încet de pe loc. Ei i-ar fi plăcut o plimbare cu mașina aceea mare, dar negrul prea sclipitor o speria. Mai bine să își simtă picioarele tremurând încă, păcat de apa acelei mări care îi circulase ca propriul ei sânge prin artere. Încă mai simțea deasupra cotului mâna acelui bărbat absorbit parcă de mașina neagră și strălucitoare.

Trebuia să plece repede de-acolo. Păși înainte și coti pe prima stradă la dreapta. Nu știa unde este, dar strada cobora într-o pantă ușoară pe lângă ziduri mari de clădiri impunătoare. Va coborî, da, până jos. Erau salcâmi mari și înfloriți pe marginea acelei străzi.

Era un băiat drăguț, își aminti. Mersul îi limpezea gândurile și își aduse aminte de soțul ei și de plecarea lui. Apoi lacrimile i se opriră în piept și dori să alunge totul acolo, jos, în adâncul cel mai adânc. Se apropia de o clădire mare de cărămidă roșie pe care o cunoștea. Era catedrala și se duse drept spre intrare ca și cum băiatul acela drăguț ar mai fi condus-o încă ținând-o blând de deasupra cotului.

Porțile mari și vechi ale catedralei o copleșeau, i se părea că e prea mică pentru a intra, dar văzu cum în ușa cea mare și închisă se deschide o alta, mică doar atât cât să încapă un singur om. Păși chiar în fața ei un bătrân, ieșind agale cu un baston foarte lung în mâna dreaptă. O privi și ea îi văzu privirea senină și blândă ca aceea a unui sfânt. Se trase la o parte din calea lui, bătrânul îi zâmbi înclinând capul, era foarte înalt și slab, iar femeia se simți mică de tot. Bătrânul lăsase ușa deschisă și ea intră.

Se auzea de foarte departe cum cânta cineva la orgă și ei i se păru că aude din nou vântul nopții trecute, dar parcă acum cânta. Era o lumină strălucind prin vitralii înalte, la fel ca afară, dar ecourile pașilor ei o speriau un pic. Marmura aceea i se părea rece și ea și-ar fi dorit iar aproape căldura blândă a soarelui dimineții. Se proprie de unul din pereți și ajunse lângă locul unde se făceau confesiunile. Se aprinse în sufletul o emoție foarte stranie și se gândi să se spovedească. Nu va ști nimeni, desigur, doar preotul și ea. Sfânta ei taină. Care taină?

O femeie simplă cu o basma pe cap tocmai ieșea din confesionar. Părea că se roagă cu glas șoptit sau își vorbește singură. În urma ei preotul, aranjându-și straiele, o zări. Intră înapoi, știind că mai are pe cineva de spovedit. Era un preot bătrân. Avea spatele adus și veșmintele lui erau uzate. Pe umerii lui se zăreau mici fire de păr alb.

– Cum te numești, o întrebă.

Femeia tăcu. Inima îi bătea foarte tare și simțea cum vocea preotului ar fi trebuit s-o îndemne prin calmul ei obișnuit la confesiune. Dar ea se temea de întunecimea locului, de grilajul acela negru de lemn care le despărțea chipurile, lăsând doar vocile să se întrepătrundă. Nu înțelegea cum poți vorbi de la suflet la Dumnezeu printr-un grătar negru de lemn. Ar fi vrut să se spovedească luminii Soarelui. Acum însă nu mai putea.

– Mă numesc... Părinte, am păcătuit.

– Cum, întrebă vocea de dincolo de grilaj.

– Mi-am înșelat soțul, o singură dată... Am un soț foarte bun și care mă iubește, dar eu... Eu am avut un bărbat pe care l-am întâlnit o singură dată, înțelegeți?

– Înțeleg, spune mai departe.

Îi veni greu să vorbească mai departe și brusc îi veni în minte visul nopții trecute. Vântul acela năprasnic i-l adusese alături pe bărbatul de la volanul mașinii celei negre. Trăise cu el o noapte de dragoste cum nu mai visase niciodată, apoi el plecase în întunericul vântului și lăsase în urma lui o mână întinsă spre ea. Doar mâna aceea era în lumină în visul ei, restul trupului lui, cu care ce contopise toată noaptea, se pierdea în umbră, o umbră albastru întunecat, la fel cu cerul nopții trecute. Își amintea parfumul acelui bărbat frumos, la fel ca pe stradă. Știa că deși îl absorbise umbra și nu-i rămăsese din el decât mâna întinsă spre ea, omul acela îi luminase viața ca nimeni altul.

Dar aici lumina era mai întunecată, nu ca afară.

– Am întâlnit omul pe care îl așteptam, o singură dată, doar atunci, în noaptea aceea cu vântul sălbatic, spuse încet femeia. Apoi el a plecat. A plecat în umbră, părinte, și eu știu că nu va mai veni niciodată. Dar soțul meu mă iubește și simte, aș putea spune că știe tot.

– E atât de grav, spuse părintele, sau e doar o închipuire?

Femeia tăcu îndelung. Întrebarea preotului o trezise din ceea ce nu ar fi dorit să se termine nicicând. Visase și trăise cu adevărat, dar omul de dincolo de grilajul negru de lemn nu ar fi înțeles asta niciodată. Și totuși e un om bun care mă ascultă cu răbdare, se gândi femeia.

– Iertați-mă, părinte, nu pentru păcatul meu, ci pentru că nu pot vorbi mai mult. Poate nu înțelegeți și...

– N-ai teamă, mie îmi poți vorbi, doar eu și Cel Atotputernic ascultăm. Și dumneata, sigur că da...

Femeia simți o ușoară ironie și se gândi că preotul dorește să știe toate amănuntele nopții ei cu bărbatul acela. E oare atât de nerușinat preotul ăsta, se întrebă, deși știa că nu e așa.

– A fost... A fost ca și cum aș fi iubit o veșnicie întreagă, părinte, ca și cum toată dumnezeirea cerului și pământului se coborâseră deodată în mine. Nu știu să spun mai mult... Dumneata ai iubit vreodată, părinte?, se auzi întrebând.

– Aici eu doar ascult răspunsurile, nu răspund însă niciodată altfel decât în spiritul învățăturii creștine.

Femeii i se păru mult prea clar răspunsul nerostit al preotului. Se întreba ce mai caută acolo. Inima i se liniștise și simțea cum totul s-ar fi destrămat ca în vântul nopții dacă ar mai fi vorbit.

– Am iertare, părinte, sau nu?, mai întrebă femeia.

– Ai, femeie, pentru că totul e doar în mintea dumitale și ai face bine să îți iubești soțul la fel de mult cum spui că te iubește el. Ai copii?

Ce-i veni omului ăstuia să întrebe asta tocmai acum? Simțea că nu mai are mult de coborât pe panta lină a străzii aceleia. Știa că aproape ajunsese. Aproape.

– Nu, nu am și soțul meu m-a părăsit pentru alte femei, părinte, dar eu am să-l aștept și am să-l iubesc chiar și în bărbatul acela întâlnit o singură dată, într-o singură noapte cu vânt sălbatic. E chiar el, soțul meu, părinte, nu înțelegeți?

– Dacă eu nu înțeleg, atunci doar dumneata poți înțelege. Eu pot numai să iert. Și chiar asta fac. Mergi cu Dumnezeu.

Femeia înțelese că trebuie să plece. Mulțumi și se ridică. Părintele o urmă. O ocoli și i se așeză înainte, căutându-i privirile.

Femeia îl privi drept în ochi și nu simți niciun fel vinovăție. Cum s-ar fi putut simți vinovată pentru cel mai frumos și dumnezeiesc dar?

Preotul păru că înțelege, dar clătină din cap, făcu asupra ei semnul crucii și apoi o lăsă să treacă. Își scoase cu gesturi liniștite cordonul violet din jurul gâtului și îl împături meticulos. Poate că visul ei nu putea și nu trebuia să fie iertat vreodată. Nu de oameni. Nu de el, preotul bătrân și ascultător al miilor de confesiuni străine lui.

Se simți trist după spovedania acestei femei. Pentru prima dată în viața lui nu avea ce ierta.

Afară, în plin Soare, ochii bătrânului întâlnit la intrare o priveau și ea se gândi că doar omul acela ar fi trebuit să îi fie duhovnic. Stătea pe trotuar cu bastonul în mâna dreaptă, cu capul ușor ridicat către Soare. Femeia simți că o așteptase. Părea un patriarh cu părul alb, iar bastonul lui era ca o legătură tainică între cer și pământ. Femeia se opri și bătrânul o privi. Avea în ochi lumina dragostei pe care femeia o cunoscuse noaptea trecută în ochii iubitului ei. Singurul ei iubit din singura

noapte de dragoste în vântul sălbatic și parfumat cu salcâmi.

Parcă era de dincolo de lume și femeia știu atunci că înaintea ei se întindea o mare liniștită de timp.

Începu să urce panta străzii aceleia pe drumul de întoarcere. Era fericită sub cerul senin, în lumina curată a zilei.

Galben

Se tăiase la degetul cel mare al mâinii stângi cu cuțitul cu care spărsese coaja oului pentru prăjit. Din tăietura aceea curgea un strop de sânge roșu care căzu pe gălbenușul oului din tigaia cu ulei încins. Nu mai putea suporta asta. Erau prea clare contrastele celor două culori care se așezaseră pe albușul oului și pe uleiul care sfârâia. I se părea că sunt încarnarea unui avorton care o înfioră. Apucă tigaia de coada lungă, merse până la baie și aruncă totul în closet. Auzi sfârâitul uleiului și apoi trase apa. Lăsă din mână tigaia și zgomotul căderii ei o sperie cu totul. Își privi mâna stângă cu degetul tăiat și mai văzu petele de sânge pe faianța albastră. I se părea că privește prin ochii altcuiva toate culorile astea curate și pure, neamestecate în niciun fel de nuanțe. Roșu și galben, roșu și albastru, galben și albastru. Se așeză pe marginea căzii și izbucni într-un plâns nervos și tăcut. De ce

așa și mai ales de ce tocmai acum? Nu își putea răspunde și ar fi dorit mai mult decât orice pe lume în acea clipă să fie și el acolo și s-o ajute. Dar el plecase. De aproape un an.

În camera aceea de baie faianța era albastru deschis, asta pentru a sugera apa, spusese el. Aleseseră împreună și cada, și faianța, și oglinda și celelalte, dar ea înțelegea abia acum că nu alesese de fapt decât el. Se privi în oglindă și văzu că avea pe față semne roșii de sânge de la rana din deget. Se sperie tare de tot, dar parcă în același timp se trezi. Închise ochii și simți aproape fizic imaginea gălbenușului de ou cu pata aceea roșie în mijloc. Se spălă pe față și se gândi la un plasture, apoi își dori aproape organic nevoia de Mozart, numai el, singurul ei vindecător. Cu ochii împăienjeniți de lacrimi își puse plasturele pe tăietura din deget. Era adâncă și plasturele se pătă și el de sânge. Ca și cum ar fi trebuit să plătească, se gândi ea. Mozart și simfoniile lui liniștitoare, CD-ul și apoi butonul pătrat și negru. Nu știuse niciodată de ce toate combinele astea stereo sunt negre, dar acordurile muzicii o făcură să respire cu calm. Poate pentru a nu fi văzute

pe întuneric. Cu perdelele trase, seara. Iar camera era străbătută doar de micile raze ale beculețelor combinei. Ca atunci. Trecuse totul și degetul îi zvâcnea sub plasture. Se așează în fotoliu cu inima încă bătându-i tare. Bătăi rare, dar puternice.

Mâneci cu volănașe din dantelă apretată și peruci pudrate cu argintiu. Coloane mari din marmură neagră cu vinișoare mov deschis și parcă lichid, un lichid divin. Cu chipuri sculptate de îngerași durdulii și râzând cam tâmp în imaginația ei. Costume viu colorate și muzica lui Mozart. Astea toate le cunoștea prea bine și știa într-un fel ciudat că mai fusese cândva prin acele momente, în anii rococo, cum le spunea ea. Și numai Mozart izbutea cu vraja lui să o aducă acolo, ca pentru o evadare din timpul pe care ea nu își amintea să fi ales vreodată să-l trăiască. Iar el plecase de aproape un an și nu-i mai rămăsese decât albastrul faianței din baie, ca să sugereze apa, cum spunea el.

Rana din degetul cel mare pulsa în ritmul bătăilor inimii ei și viziunea lumii lui Mozart se șterse. Deschise ochii și își privi degetul, cu plasturele puțin pătat. Avea acum muzica

lui *Wolferl*[1] și se duse la cartea ei de chiromanție. Numai acolo putea afla de ce se tăiase tocmai la degetul mare al mâinii ei stângi, ca o plată al cărei tâlc nu-l putea descifra.

Cartea avea coperțile și paginile uzate de atâta folosire și el râdea mereu de cartea ei și de misterele ei, dar ea știa bine că el nu știe nimic-nimic din toate astea, dar tare mult ar fi dorit să afle. De aceea, ori de câte ori ea îi citea câte un pasaj, iar asta se întâmpla numai când el avea o problemă de rezolvat, asculta foarte atent totul. Însă apoi el devenea teribil de ironic, dar ea știa că asta e masca lui de bărbat puternic, sub care de altfel se ascundea un băiețel timid. Știa la fel de bine ca ea că numai ea știe, cu intuiția ei feminină. Tot ea îi spunea, ca o mamă vorbind copilului ei, că problema avea soluția chiar în problema însăși, dar și în palma lui și de aceea căuta ea în cartea ei de chiromanție.

Acum i se părea că toate astea nu mai ajută la nimic. Și stătea cu cartea în mâini și asculta rondo-ul lui Mozart, dar ar fi vrut să arunce cartea undeva departe de tot. Și să vină înapoi

[1] *Wolferl: numele de alint al lui Wolfgang Amadeus Mozart*

cu soluția problemei ei, care de data asta nu i se părea a fi de rezolvat pe calea asta. Nu, intuiția ei nu mai era a ei, i se părea că el o lăsase fără puterea de a crede în mistere, că o folosise doar pentru a deveni și el un cunoscător. Probabil că nu mai avea ce să mai primească de la ea, el, băiețașul puternic și rațional. Dar ea îl iubea și prostul nu înțelesese nimic. Asta o făcea acum să plângă cu lacrimi mari și cu suspine din piept și numai Mozart îi era aproape. Cartea de chiromanție nu o mai putea ajuta.

Se șterse la ochi și se îmbrăcă în rochia galbenă.

Pentru că locuința lor era într-un bloc, Val cumpărase un teren destul de mare în afara orașului. Acolo va fi paradisul lor, îi spunea Alexandrei, iar serile, în camera lui de lucru se așeza la computer și proiecta pe ecranul acela sintetic o imagine a paradisului lor. O vilă cu etaj și cu alei pietruite regulat, cu iarba plantată ca la carte, cu copaci perfecți, așa cum imaginea lui de om important o pretindea. Departe de lumea murdară, mai spunea el, iar Alexandra nu înțelegea de ce lumea i se

părea lui murdară. Pentru ea, toată tehnologia asta era falsă, parcă nu avea suflet și Alexandra știa bine că tehnologiile se schimbă, dar florile vor rămâne mereu la fel.

Val avusese grijă să închidă paradisul lor, visat numai de el, cu un gard mare din piatră, cu două porți mari din metal, înalte și zăvorând așa lumea de acolo de lumea cea murdară. Ca să se poată intra cu mașina, desigur.

Toate astea și le amintea acum, după un an de la plecarea lui Val. Nu-l mai interesase terenul din afara lumii murdare și zidurile paradisului lui se mutaseră în altă parte. Ea însă își dorea locul acela și se gândi să-l viziteze odată.

Cartea de chiromanție nu-i spunea decât că degetul mare al mâinii este al zeiței Venus, o zeitate feminină, în timp ce toate celelalte patru degete ale palmei erau patronate de zei bărbați. Tot ei mai mulți, mai puternici, ca întotdeauna... *It's a men's world...* Dar nu poți apuca nimic cu cele patru degete dacă nu ai și un deget mare cât o zeiță, se gândi Alexandra. Și nici nu poți scrie cu creionul, ci doar pe tastatura cea rece a calculatorului.

Cu coperțile ei scorojite cartea zăcea aruncată pe fotoliu, deschisă ca un strigăt. O puse pe raftul bibliotecii și ar fi vrut să nu mai fie niciodată nevoie să o folosească.

Dar totuși ea se tăiase la degetul lui Venus și înțelegea abia acum sensul, era rănită de dragoste și în felul acesta zeița o ajutase să vadă.

Ar trebui să existe și ojă galbenă, pentru unghia degetului celui mare, se gândi Alexandra, doar galbenul este culoarea credinței, zeiță...

Apăsă cu degetul ei arătător pe butonul pătrat și negru al combinei. Muzica se stinse brusc, dar îi mai străbătea încă auzul. Din nou o ajutase prietenul ei cel mai bun. *Wolferl* nu o înșelase niciodată, iar ea se gândi că nici n-ar fi avut cum, el trăise de mult, în timpul acela numai al lor, nu acum, când nu ea alesese să trăiască.

Oglinda îi arătă o superbă femeie îmbrăcată în galben, cu aceeași siguranță de toate zilele și nimeni, dar nimeni-nimeni, nu trebuia să afle ceea ce doar ea știa că trăiește. Puțin fond de ten, rujul și fardul discret al ochilor, coafura și iată cum devenea propria ei imagine. Acum însă avea umbre viorii sub pleoape și un

plasture pe deget. Pe degetul lui Venus, așa cum o învățase cartea ei de chiromanție. Dar plasturele era și el nou, iar fabrica producătoare se gândise parcă anume la situația ei, adică era foarte aproape de culoarea naturală a pielii, așa că nici nu se observa.

Căută cheile casei, poșeta și pantofii cu toc foarte înalt, se duse spre ușă și chiar atunci sunetul strident al soneriei o făcu să tresară. Iar și iar, sunând insistent. Deschise iritată ușa. Pe butonul soneriei apăsa cu toată greutatea corpului lui atletic degetul arătător al lui Val.

– Plecai?, o întrebă el privind-o chiar în ochi și ea trebui să își plece privirea. Apoi el o privi de jos în sus și de sus în jos, ea se simțea ca un animal privit la târgul de animale și apreciat la valoarea trupului lui.

– Da, plecam, îi răspunse repede, apoi se întoarse brusc cu spatele la el ca să poată încuia ușa. Îi simțea acum privirile pipăindu-i spatele și asta era și mai îngrozitor. Pleoapele ei erau asemenea unor aripi de fluture. Dar el nu trebuia să afle. Sper că nu vei dori să mă însoțești, îi spuse cu spatele la el.

– De ce, dragă, nu sunt eu iubitul tău, omul care știe totul despre tine? Foarte bine îți vine

galbenul, mai spuse el, dar ochii ei vedeau gălbenușul oului cu pata roșie de sânge la mijloc. Da, pe ea o durea iar degetul zeiței ei, iar el nici nu ridicase degetul de pe butonul soneriei. Din interior se auzea într-un fel ciudat sunând golul casei. Nu e nimeni acasă, nu vezi, Val?

Cu pași aproape nervoși Alexandra se duse spre ascensor, care era acolo, probabil de când urcase el. Degetul arătător rămase suspendat în aer și mâna ei dreaptă deschise ușa liftului. El o urmă. Se strecură pe lângă ea abil și trupurile lor se atinseră.

Pe Val îl aștepta mașina cu șoferul fumând și el își recăpătă importanța poziției. I se păruse ei sau în liftul îngust o privise cu o privire aproape umană?

Se despărțiră rece și șoferul nu-și putu reține un zâmbet ironic. Săracul lui șef, încă ar vrea să arate că nu-i pasă.

– Să mergem, e târziu, spuse Val și se așează comod pe scaunul de lângă șofer. Femeile astea, naiba să le mai înțeleagă, mai spuse. Le dai bani, casă, avere, poziție, timp, viață, tot ce ai mai bun, tot ce poți face mai bun, iar într-o bună zi simți, știi, afli, așa, din senin, că nu te mai iubesc. Așa ți se arată toate, cu

timpul, deși toate cresc încet-încet și apoi deodată vezi cum explodează.

Mașina o depăși pe Alexandra mergând repede pe trotuar. La colț se opri pentru traversare și Val îi întâlni privirea. Simți nevoia să se ascundă, așa de mic îl făcu să fie privirea ei albastru deschis. Luminoasă, se mai gândi Val, ca faianța din baia lor. Adică a ei, acum, iar mașina lui trecu pe lângă Alexandra ca oricare altă mașină din trafic. Ea rămase acolo, la trecerea pentru pietoni, iar semaforul era pe roșu.

– E verde, tanti, auzi deodată un glas de copil alături de ea. Era un școlar cu ghiozdanul în spate și cu nasul în sus, privind-o și arătându-i cu degetul lui mic verdele semaforului. I se părea un pitic din alte vremuri, poate din acelea ale prietenului ei cel mai bun. Îi zâmbi, îl luă de mână și traversară amândoi. Uneori copiii ne arată drumul, se gândi ea, ca niște mici semne numai pentru noi.

– Pa, îi spuse băiețelul fluturându-și mâna. Alexandra îi zâmbi și simți cum inima îi bate iarăși cu putere.

Vorbele, vorbele lor împreună, multe de tot, rostite în anii cât fuseseră alături. Cuvinte

cu greutate sau cuvinte ușoare ca fulgul, cuvinte și iar cuvinte. Alexandra simțea astăzi că toate cuvintele astea cu sunetul lor ascundeau de fapt ceea ce trebuia să fi fost tăcut. Și că lumina lor devenise neliniștită poate tocmai din cauza acestor prea multe cuvinte.

Arătătorul este degetul lui Jupiter, îi spuse cartea ei de chiromanție la sosirea acasă. Și Mozart îi arăta din nou liniștea coloanelor lui de marmură cu movul acela nuanțat și parcă divin. Pe ele se sprijinea cerul ei de astăzi, din acest astăzi din spatele pleoapelor. Îngerașul cel dolofan care îi arătase lumina semaforului pe stradă își îndrepta acum degetul în sus și îi zâmbea tainic.

Jupiter, stăpânitorul fulgerelor. Arată ceva întotdeauna, cum se pornește un sunet drag pe un buton pătrat sau cum se sună la o ușă pentru totdeauna închisă.

Așeză rochia galbenă în dulap.

În ziua următoare Alexandra luă un autobuz plin de oameni simpli care mergeau și ei la țară și se duse la locul vilei plănuite pe computerul lui Val. Găsi zidurile cele mari și porțile pentru care doar ea avea chei. Totul

era doar o bucată de pământ care mirosea a primăvară, cu iarba și florile crescute așa cum se hotărâseră doar ele să o facă, iar Alexandra simțea cât de frumos este totul așa. Erau mii de gâze și de plante crescute în voie într-o lume care o primea și pe ea, singură acum. Aerul de acolo nu părea a fi de pe Pământ, dar totuși numai Pământul îl emana. Se simțea ca o Evă creată înaintea lui Adam într-un fel de paradis personal, iar starea asta nu o durea de loc, dimpotrivă, era la fel de liniștitoare ca muzica prietenului ei cel mai bun. Uneori, în clipele când stătea pe iarba niciodată cosită, auzea muzica lui și îl simțea și pe el fericit. Soarele era cald și blând, iar Alexandra alerga dezbrăcată complet de haine și de imaginea ei printre flori.

Era liberă între zidurile ridicate în jurul ei de Val.

Un inel de aur, asta își amintea că visase. Și de ce nu? Doar avea destui bani.

Bijutierul îi privi îndelung mâinile, iar ea se simțea un pic ciudat. Omul îi apucă palma stângă, avea și el degete lungi și cu o piele foarte catifelată. Se gândi că așa ar fi trebuit să fie degetele prietenului ei, Mozart, iar asta

o tulbura într-un fel neînțeles. Dar omul îi lăsă palma în pace și începu să-i vorbească despre aur.

– Este cel mai nobil metal, este ca Soarele, are puteri magice și de aceea e atât de prețuit. Niciodată nu ruginește, nu se oxidează și oamenii cred că este păstrătorul vieții veșnice. Mai are apoi nuanțe, vedeți acest inel din aur verzui, sau pe acesta roșiatic, sau argintiu, sau chiar alb. Asta după metalul cu care este aliat, care îl diluează și care împrumută ceva din strălucirea lui solară. Nu e nicio piatră prețioasă care să nu poată fi alăturată aurului, doamnă. Pe toate le luminează cu noblețea lui, iar degetului dvs. i s-ar potrivi acest inel delicat.

Pe degetul ei se strecură cu îndemânare un inel mic de aur, cu un trifoi cu patru foi. Alexandrei nu-i plăcu.

– Poartă noroc, zâmbi cu ironie omul, dar înțelese și îi oferi un inel lat și simplu.

– Nu, spuse Alexandra, asta e doar o singură verighetă și e de prost gust. Mai bine lăsați-mă să aleg eu singură, vă rog. Inima îi bătea iarăși foarte tare și se depărtă spre vitrina cu bijuterii.

Nu mai vroia niciun inel, omul acesta

ciudat îi adusese aminte de vremea lui Mozart, dar el era aici și acum. Iar Val? Val de la Valeriu, de la valoare, doar era un om foarte important. Dar este doar un val. Sau poate doar un voal care trebuia să fie ridicat. Ca să poată vedea mai bine. Nu, el era doar un val, trecător și neliniștit. Totuși un val. Voalul era numai al ei.

Ieși din magazinul de bijuterii și bijutierul nu apucă nici măcar să o salute, o pierduse. Clătină din cap dintr-o parte în alta. Înțelegea multe și el de când era bijutier. Și chiar dacă le vorbea femeilor de strălucirea solară a aurului, de virtuțile lui nobile, ele alegeau mai totdeauna strălucirea lunară a argintului. Era mai tainică, mai nocturnă și mai romantică, așa cum erau toate femeile. Iar el nu era decât un mic nebun care dorea să le vândă un strop de frumusețe acelora care o aveau deja fără să știe.

Și nici nu s-ar fi potrivit inelul de aur cu rochia ei galbenă, de culoarea credinței. Mult mai bine ar fi arătat o broșă cu un rubin, se gândi Alexandra și intră la brutărie. Toate pâinile erau mari și rumene. Galbene de la focul Soarelui, dar atât de diferite de inelele din aur. Mai bine o pâine, decât toate virtuțile

magice ale aurului, mai bine Soarele decât iluzia strălucirii pieritoare, se gândi Alexandra. Mai bine lumina și căldura pâinii. Sau gălbenușul oului, cu rubinul stropului de sânge, i se strânse inima deodată, dar rana de pe acel deget se vindecase deja.

Pe fotoliu, seara, Alexandra evadă în lumea din vechime cu Mozart și află din cartea ei de chiromanție că degetul mijlociu se mai numește și medius și este al lui Saturn, adică al vechiului Soare. Este cel mai lung dintre toate degetele. Saturn: o planetă cu inele, știa Alexandra. La greci se numea Cronos, adică timp. Cum ar fi dorit și Alexandra să ucidă acest timp în care nu alesese să trăiască.

Și mai are legătură și cu sexul.

În noaptea aceea Alexandra visă că face dragoste cu bijutierul de la magazin și se trezi speriată și tristă. Totul se întâmplase acolo, în locul de la țară, într-o noapte cu lună plină și cu cântec de greieri, iar ea se simțise cu adevărat o femeie iubită și fericită, în acel paradis din visul ei aici, pe pământ.

Era singură și Val nu era cu ea. Dar omul acela venit parcă din timpul prietenului ei,

Mozart cel drag, o eliberase cumva. Cu puterile mâinilor lui catifelate, ca muzica lui Mozart, de unde și de ce venise tocmai așa până la ea? De fapt ea se dusese la magazinul lui, călăuzită tot de un vis al nopților trecute. Sau de galbenul acesta curat al frunzelor toamnei venite de curând, parcă numai pentru ea.

La casa neconstruită veniseră nuanțe la fel de gălbui, dar atât de bogate încât prevesteau albul zăpezilor. Alexandra își făurise un adevărat ritual din vizitarea acelei grădini care nu devenise încă perfectă, așa cum și-ar fi dorit Val. Dar Alexandra știa că este mult mai bine așa. Probabil că acum Val investise bani în alt loc de vilă, tot pe undeva prin afara orașului, departe de lumea cea murdară, dar în care el ocupa o funcție importantă.

În vara care tocmai se încheia, acolo apăruse din pământ un izvor mic, poate din cauza rădăcinilor care îi eliberaseră astfel calea din adâncuri. Alexandra îl privise uimită ca pe un semn al altor seve pe care le primea în dar.

Apollo era patronul inelarului, îi mai spuse cartea ei de chiromanție. Iar ea nu avea inel, nici Apollo nu cânta încă prin sufletul ei, dar

ceva se lumina odată cu trecerea timpului de când plecase Val. Val cu valul lui cu tot. Se lămureau prin cartea ei, în care avusese mereu încredere, toate tainele. Se lămureau acolo, prin pământul respirând liber de asfalt, liber să existe, așa cum era și ea. Nu în frunte ne e scris destinul, cum se spune, ci chiar în palma noastră, simțea. Simbolic, se gândi Alexandra, asta te ajută cumva să îți iei cu adevărat destinul în mâini. Da, dar mai întâi trebuie să-l trăiești și apoi să-l deslușești.

Era mult mai bună acum, așa se simțea și ar fi dorit să se mute din oraș acolo, la casa nezidită dintre ziduri. Liniște nu era cu adevărat nicăieri. Dar Alexandra descoperise cântecul păsărilor sosite acasă între zidurile casei lor neclădite, acolo, în natura care lui Val i s-ar fi părut cu siguranță haotică. Dar ei, nu.

Val o mai căutase de câteva ori. O întreba despre toate soluțiile problemelor lui de om important. Alexandra știa că îi lipsea de fapt intuiția ei pe care el nu o prețuia decât acum, când se terminase totul. Ar fi vrut să afle iar de la ea calea tainică, neștiută decât de ea. Dar Alexandra înțelegea abia acum că dacă nu i-ar fi dăruit-o lui cu toată dragostea ei,

atunci nici ea nu ar fi aflat niciodată ce are cu adevărat. De aceea îl primea pe Val ca pe un prieten, dar era foarte tăcută și la întrebările lui insistente răspundea monosilabic sau spunea că nu știe. Dar știa. Știa și de noua lui legătură, de secretele pe care el credea că le poate tăinui pentru ea. Știa că foarte curând, pe degetul lui inelar va apărea o verighetă lată din aur. Întocmai ca aceea arătată la magazinul de bijuterii de omul acela ciudat. Val era un om foarte important, iar poziția lui din lume impunea asta pentru imagine. Alexandra înțelesese că făcuse dragoste cu omul acela. Cu Valul ei. Dar acum în visul ei își făcuse loc bijutierul acesta ciudat, din grădina lor nesălbatică și din timpul ei vechi. Asta se mai întâmplase pe vremea lui Mozart, în acel timp pe care îl știa atât de bine încât era numai al ei. Pe vremea aceea și ea purtase un inel foarte scump și uneori i se părea că încă îl mai are pe deget.

Tăcerea ei de acum era plata pentru multele lor vorbe. Iar astea fuseseră de mult. În asemenea stare de liniște își aminti că omul acela de la magazinul de bijuterii semăna foarte bine cu *Wolferl*. Avea cu adevărat mâini făcute să mângâie clapele unui

pian. Și nu purta acum niciun inel, de aceea poate erau așa de catifelate.

Și pentru că Val era un om foarte important, Alexandra se angajă asistentă la un cămin de copii. Îi întâlnea acolo în fiecare zi pe îngerașii de pe coloanele de marmură din timpul prietenului ei cel mai bun. Grădina din ea se lărgea și zidurile ridicate de Val se prăbușeau.

Apollo se exprima acum și prin ea. Mai cu seamă că începea să înțeleagă pentru ce anume alesese să trăiască în timpul acesta.

Degetul cel mic este singurul care poate pătrunde în ureche, citi Alexandra și zâmbi. Ei îi mai pătrundea în ureche și Mozart. De fapt în inimă, numai el izbutea să-i aline bătăile cele mai tari duse vreodată de ea și de aceea îl iubea.

Este al lui Mercur sau Hermes, este fiul lui Jupiter și al nimfei Maia. Ce ciudățenie, un zeu care se iubește cu o nimfă dă naștere unui deget. Iar degetul mic este al credinței, care este culoarea galben. Punct.

Alexandra își privea mâna și abia acum o vedea cu adevărat ca pe o constelație de zei

și de simboluri care aveau doar o singură menire, făurirea. Făurirea unui destin sau a unei apăsări delicate pe clapa unui pian. Mâna ei devenise un întreg cu care își mângâia copiii pe obraji, cu care spăla toate lacrimile și cu care își trăgea cu greutate uneori fermoarul rochiei ei preferate, cea galbenă. Iar uneori, acolo, departe de lume, se bucura să culeagă flori fără să le rupă, ci doar atingându-le cu degetele mâinilor ei.

Necunoscutul

Editura începuse să lâncezească din pricina verii și a vacanțelor. Didi P. nu avea mare lucru de făcut. Stătea la biroul său și răsfoia pe îndelete ziarul care nu îi putea dărui nimic nou, mai ales că se simțea foarte singur. Mai singur chiar decât cel singur, pentru că i se părea că îl părăsiseră toți cei dragi. Cine e oare mai singur, cel ce alege să fie singur sau cel părăsit? Toți cei dragi doar pentru asta sunt lângă tine, pentru ca atunci când te părăsesc să devii mai singur decât cel singur? Și mai ales de ce să te părăsească? Pentru simplul fapt că trăiești? Aceste multe întrebări nu își găseau răspuns, ca și cum ar fi fost adresate nimănui. Așa se gândea Didi P. și avea deja impresia că nu mai există pentru el un înger păzitor, așa cum îl învățaseră în copilărie. Se frecă la ochi, se simțea obosit și ziarul căzu pe birou, lângă computer, deschis la rubrica de anunțuri diverse. Deschizând

ochii, lui Didi îi veni o idee. Anunțul pe care îl privi oferea serviciile unui detectiv particular, serios și discret, după cum putea citi. *Să-i scriu omului ăstuia*, se gândi. *Să-i ofer o misiune nouă: viața mea.*

Stimate domn, vă ofer o misiune destul de greu de înțeles, dar care nu presupune nimic altceva decât seriozitate, discreție și ceva timp. Ceea ce doresc, nici mai mult, nici mai puțin, este să îmi supravegheați existența, de departe, în toate aspectele și componentele ei, mă refer la timpul pe care îl petrec atunci când nu dorm. Deși, ca o glumă, nu mi-ar displăcea să mă știu supravegheat și în somn. O singură condiție, deosebit de importantă pentru mine: să nu vă faceți cunoscută identitatea, chipul, niciodată. Insist: niciodată, în niciun fel de împrejurare, oricât de gravă sau deosebită ar putea fi. Comunicați-mi doar un raport lunar detaliat, iar plata pentru serviciile prestate o voi face conform unui contract pe care îl voi primi de la dv. Considerați acest contract ca având o durată nedefinită, mai exact pe durata întregii mele existențe. Vă asigur, la rândul meu, de discreție totală și de păstrarea confidențialității rapoartelor dv. Încă ceva: mă încred pe

deplin în corectitudinea dv. Sper să nu îmi fie înșelată, este unul din motivele care mă fac să vă scriu. Al dv., Didi P.

P.S. Mă veți recunoaște printre cei care părăsesc editura la sfârșitul zilei. Întotdeauna ies de acolo ultimul.

Data: zece iulie.

La ora prânzului, scrisoarea era deja la poștă.

Din ziua aceea, viața lui Didi P. căpătă un alt sens, deosebit. Avea o preocupare, dincolo de sarcinile editorului său, care îi ținu trează atenția mult mai mult decât senzația de părăsire, de abandonare. Începu să-și supravegheze foarte atent viața, fiecare gest, vorbă și faptă, dar lucrul acesta îl obosi în așa măsură încât după câteva zile se lăsă păgubaș, la fel de îmbufnat ca un copil. În schimb, după aceste prime zile, îi dispăru încetul cu încetul sentimentul de înstrăinare de sine, apărut parcă din căldura verii, înainte de a trimite scrisoarea. Primise de la acel detectiv un răspuns scurt: *OK, de acord, contul meu este... iar suma de plată vă va fi comunicată după prima lună a contractului. Condiția dv. este acceptată.*

Așadar, de acum înainte voi avea un însoțitor permanent. Nevăzut. Necunoscut. Va trebui să am mai multă grijă de viața mea, se gândea Didi P., încă amintindu-și starea de oboseală pricinuită de această nouă grijă.

Fie ce-o fi, acum nu mai pot da înapoi, își spuse atunci. Serile, după terminarea treburilor de la editură, Didi se plimba prin parcul orașului, citind pe băncile din umbra teilor cărțile pe care le primea. Apoi lua masa la un restaurant, fuma câteva țigări la o ceașcă de cafea pe terasa restaurantului și se îndrepta, apăsat cumva de aceste activități semi-libere, spre camera lui de odihnă. Știa că nimeni nu îi poate pătrunde gândurile, visele și tainițele sufletului, pentru că în general Didi P. era foarte discret și tăcut. Nu deranja ambianța și pe cei din editură, își vedea liniștit de ceea ce avea de făcut și de obicei făcea bine. Scriitorii îl căutau adesea spre a-i lăuda recenziile și Didi le mulțumea la rândul lui. Era una din puținele lui bucurii, pe care reușea să le culeagă din cenușiul rutinei zilnice. Și totuși, Didi P. nu avea nimic de ascuns. Ca orice om, respecta bunul simț al comunicării, al celorlalți, așa cum se simțea și el respectat. Observa adesea măștile și teatrul jucat de cei din jur,

dar le acorda încrederea lui totală, cu riscul unor dezamăgiri care se repetau din ce în ce mai des. De aceea, în ziua scrisorii către necunoscutul său însoțitor, se simțea foarte singur. Lipsea ceva, dar Didi știa că ceea ce lipsea era tocmai masca lui.

La o lună după scrisoarea lui, Didi primi întâiul raport al însoțitorului său, împreună cu un calcul al tuturor cheltuielilor. Raportul, părând a fi alcătuit de un profesionist al poliției, era uimitor de detaliat. Descompunea până la secunde timpul lui Didi, cu gesturi și acțiuni care îi scăpaseră până și lui. Precis, exact, orele activității lui, ale vieții lui, erau consemnate cu sfințenie în filele bătute la mașină. Asta îl contrarie mult pe Didi. Ochi ce nu aveau chip și făptură îl puteau privi, așa cum nu mai fusese văzut de nimeni. Așa cum doar odată, de mult, după o ceartă cumplită, se arătase iubitei lui în pielea goală, cu brațele întinse lateral, deschis asupra poveștii pe care o purta în el, fără nicio urmă de veșmânt și despuiat de orice ar fi putut părea o mască. Fusese de neînțeles pentru Didi P. respingerea iubitei lui. Necrezută îi era sinceritatea și senzația de

părăsire începuse încă de atunci. Ochii iubitei lui deveniseră reci, tăioși, iar de pe buzele ei se făceau auzite din ce în ce mai des cuvinte precum *nu, niciodată, nimic, noi nu, adio.* De atunci știa că întâlnise în cale vorbele pe care iubita lui nu le încărcase cu trăirea gândurilor ei. Îl păcăliseră, el crezuse, așa cum îi credea pe toți ca un mare naiv. Didi însă nu putea face altfel, ar fi căzut în capcana unor nesfârșite bănuieli, nu dintre cele mai frumoase, iar lucrul acesta i se părea imposibil. Ar fi fost ca și cum ar fi acceptat jocul cu măști pe care îl jucau toți.

După asta, Didi P. cunoscuse întrebări noi și destul de chinuitoare pentru firea lui. Era părăsit acum, trist pentru că vedea că sinceritatea poate fi pedepsită. Rămăsese cu gustul amar al batjocurii pentru numele lui, nume de starletă, cum îi spusese ea. Însă numele lui era binecunoscut printre scriitori și era chiar simpatizat pentru el. De data asta, ținând în mâini raportul necunoscutului, Didi P. nu se simțea părăsit, ci definit așa cum nu s-ar fi așteptat, de fiecare gest al său, clipă de clipă. Se gândi că în felul acesta va putea găsi răspunsuri la întrebările adresate de el nimănui. Ori poate chiar lui însuși, însă nu era pe deplin

convins că așa este. Lipseau fotografiile, dar secundele minuțios cronometrate îl ajutau să-și amintească totul. Asta era, deci, viața lui Didi P., expusă în toate fazele ei, ca fazele lunii care trecuse de la data primei lui scrisori.

A doua zi, Didi viră suma de plată în contul necunoscutului, dar din clipa aceea începu să încerce să-l ghicească. Nu avea chip, așa cum îi ceruse chiar el, iar Didi se surprinse că se uită cu mai multă atenție la cei din jur. Ar putea fi acela, sau celălalt, ar fi putut fi oricare din ei, bănuindu-l a fi fost un bărbat. Se strădui multă vreme să țină sub control curiozitatea asta pe care nu o așteptase. Nu conta, de fapt. El, necunoscutul, se dovedise foarte conștiincios după prima lună. Abia atunci Didi P. își dori să se ascundă, fără a ști însă prea bine de ce.

Cu timpul, Didi se simți apăsat de prezența acestui individ. Părând a se infiltra nevăzut în gândurile sale, în vise, Didi avea senzația prezenței unui diavol în loc de aceea a unui înger. Însă chiar el, Didi P., își dorise supravegherea asta. Probabil că atunci nu mai avusese nicio fărâmă de încredere în el. Își amintea din nou senzația de părăsire, dar acum, dimpotrivă, era însoțit. Înțelegea că

teama lui e puțin absurdă, dar punea asta pe seama nevăzutului, pe care nu îl înțelegea așa cum putea fi el înțeles. *E doar un om care își câștigă existența astfel*, se gândi. *De vreme ce eu l-am ales, nu poate fi nici înger, dar nici diavol, ci numai un om.*

Într-o seară, Didi P. se duse la un concert al Orchestrei medicilor din oraș. Mai fusese și în anii trecuți, îi plăceau doctorii cu viori, clarinete și cu toate celelalte instrumente ale orchestrei. Erau foarte uniți, ca un organism sănătos, poate că de aceea erau cu toții medici. Programul cuprindea un concert de pian de Mozart și apoi *Anotimpurile* de Vivaldi. Interpreta de la pian era o doctoriță din Spania, o invitată deosebită, pe care Didi aproape că o recunoscu. Semăna uimitor cu iubita căreia el i se arătase gol-goluț, dar în seara aceea avea altă grijă. Cânta cu multă pasiune din partitura de pe pian. Mozart însuși părea că e acolo, văzut de ochi omenești doar prin repetarea unor gesturi desprinse de pe clapele altui pian, cu două sute de ani mai devreme. Semnele muzicii, codul tainic al gesturilor alcătuit pe cele cinci linii ale partiturii, traversau timpul ca un pod, iar Didi nu reuși să se desprindă din vraja mâinilor solistei, nervoase și vii în

unduirile muzicii. Erau izbitor de asemănătoare cu mâinile ei, mici și puternice, obișnuite cu multe treburi mărunte și casnice. Era acolo și nu era, avea impresia că e dus de mâinile ei într-un spațiu și o vreme cunoscute numai de ei doi și de Mozart, aflat acolo asemenea unui paj care se amuză. Ochii lui Didi se umeziră și în clipa când concertul se încheie, ropotele de aplauze îi aduseră aminte că era, ca întotdeauna în ultima vreme, însoțit. Avea o vagă senzație că se apropie de el un răspuns. Se uită spre cei din jur, spectatorii încă aplaudau și el căuta priviri care să fie ațintite asupra lui, ar fi înțeles așa cine este necunoscutul. Nu îl privea nimeni, nici măcar pianista cu chip cunoscut, iar Didi simți din nou asupra lui aripile părăsirii. Plecă, singur cum venise, deși era sigur că nu e singur.

Mozart, marele maestru, medicul, i se păru că aude. Apoi își ascultă numai pașii pe caldarâm și se simți deodată foarte liber.

Ocoli mult pe străzi până la camera lui, sub umbrela de pe marginile căreia picurau stropi. Parcă fără voie, căutase locuri pustii, cu puțini trecători, cu slaba speranța a unei întâlniri care nu se produse. Se surprinse cum avea nevoie

dintr-o dată de necunoscutul lui personal, care nu se lăsa descoperit, așa cum ceruse el însuși. Auzea încă acordurile *Anotimpurilor* și atunci imagină o scăpare. Știind că nu-l va putea găsi orice ar face, își dori să nu mai fie găsit nici el. Va lua o mașină, un taxi și va pleca departe, brusc. Cu siguranță că va scăpa, dar se gândi că și celălalt ar fi putut să ia o mașină și să-l urmărească, la fel ca în filmele polițiste. Gândind astfel, se întristă. Sau, de pildă, se va deghiza în femeie sau în cerșetor. Ideile astea îl făcură să zâmbească și lacrimile din ochii lui, din timpul concertului, se liniștiră. Vivaldi îi străbătuse ființa cu armonie și *Anotimpurile* se revărsaseră blând în inima lui. Toate astea se petreceau numai din pricina acestui necunoscut? Îl putea înțelege într-atât încât să îi îngăduie a-i rescrie existența, viața, în rapoartele lui teribil de serioase?

Didi P. se urcă repede într-un taxi și-i ceru șoferului să facă un lung ocol prin oraș. Privi cu o îngrijorare crescândă în urma mașinii, dar dincolo de geamul udat de picăturile ploii nu zări decât sclipiri de faruri care aproape îl orbiră. Nu putea vedea, era noapte, nu putea să scape. În urma lor, pe stradă, doar întunericul și ploaia rece de toamnă. *Ploaia asta*

vine din sud, auzi vocea necunoscutului, neînțelegând ce dorea de fapt să spună. Se gândi la vara toridă, atunci când nu avea decât întrebări goale și amare, dar în momentul acela simți schimbarea din el însuși și înțelese că era un prim răspuns. Prins în mica mașină, Didi înțelese capcana pe care și-o întinsese singur. Necunoscutul căpătase voce în el însuși.

Trecuseră patru luni și imaginea următorului raport al necunoscutului îl umplea de o teamă adâncă. Aștepta să i se dezvăluie din nou gesturile pe care le făcuse, clipă de clipă, ca și cum pe toate le-ar fi făcut altul, nu el. Îl ajuta oare în felul acesta să afle cine este, ce vede celălalt, cum îl realcătuiește din gesturi, numai prin simpla vedere, rămânând mereu necunoscut? *Da*, îi răspundea o altă voce a necunoscutului. În fața acelui om nu ar fi fost nevoie să stea dezbrăcat, avusese curajul inconștient de a se fi lăsat văzut așa cum era de obicei. Rapoartele primite îl uimeau uneori, dar în rândurile scrise la mașina aceea impersonală era doar el, mai singur chiar decât cel singur. Își găsi somnul atât de greu în noaptea aceea încât aproape că se simțea supravegheat și în timp ce dormea. Nu visă nimic, dar începând din luna aceea Didi încetă

plățile, dorind a întrerupe firul nevăzut care se încolăcea în jurul existenței sale.

Își dădea seama cu surprindere că și necunoscutul ar fi putut deveni dependent de el.

În decembrie, Didi P. își lăsă mustață și se mută în alt oraș, din sudul țării, unde editura deschisese o nouă filială. Știa prea bine că fuge, că vrea să scape, dar în ziua de zece decembrie poștașul îi aduse acasă raportul cunoscut. Uitase de el în primele zile în noul oraș, pentru că locul îi trezise gânduri și amintiri vechi și noi. Poștașul îl găsise și acolo, fără altă vină decât aceea de a aduce scrisoarea pe care Didi P. nu dorea s-o primească. Raportul cuprindea detaliile mutării, chiar și durata călătoriei și numărul valizelor, întâlnirile avute în cele câteva zile, fără să spună niciun cuvânt despre plata neefectuată de două luni. *Ploaia asta vine din sud.* Didi tresări.

Înțelese că totul continua ca înainte, ca și cum necunoscutul nu ar mai fi avut nevoie de bani, ca și cum nu mai era doar un om care își câștiga astfel existența. Un alt *Big Brother*, iarăși? Dar era cel pe care îl angajase tocmai el. Se gândi să se adreseze poliției, dar cu

siguranță că ar fi fost ridicol, deși păstra rapoartele lunare ca singură probă a existenței acelui necunoscut supraveghetor. De fapt, ca singura probă a existenței lui, înțelese Didi.

Ce s-ar fi putut întâmpla? Ar fi putut cere băncii să-i spună cine este titularul contului în care efectua plățile, dar știa bine cum vine treaba cu secretul bancar. Dacă înceta plățile, exista riscul ca necunoscutul să-și ceară drepturile retroactiv, pentru activitatea lui, care trebuia plătită, pe toată durata contractului. Își aminti că era un contract care ținea cât viața lui. Și, dintr-o dată, simți că tot ceea ce nu putuse suporta era numai gândul părăsirii, părăsirea oamenilor și a îngerului său păzitor. Acum trăia contrariul. Didi pricepu că de fapt îngerii sunt oamenii din apropiere, iar din clipa aceea avu grijă să nu mai fie niciodată singur. Învățase, îl învățase necunoscutul, cu o voce fără trup. I se părea că s-au întors înapoi, la el, toți cei care îl părăsiseră, din vreun motiv sau altul, iar el îi primi ca pe fiii rătăcitori. Dispăruseră întrebările adresate nimănui ca și cum primiseră toate răspuns. Pentru schimbarea asta îi era dator necunoscutului. *Da, asta cam așa e*, răspundea vocea. Se apropia de oricine îi părea cunoscut, fie de prieteni,

fie de rudele îndepărtate care îl uitaseră și pe care le regăsise în oraș. Călătorea mult și nu se mai lăsa pătruns de senzația apăsătoare de supraveghere a necunoscutului. La urma urmei, cu timpul, se obișnuise. Totul i se părea a fi un alt început interior. Devenea deja altfel, simțind folosul acestui lucru. Se elibera și după aceste câteva luni se felicită pentru ideea lui din vară. Lucrul la editură îl desăvârșea, ca și cum ar fi atins în cronicile lui ceva nevăzut la prima lectură a cărților.

În ianuarie, Didi reluă plățile în contul necunoscutului, adăugând un bonus, deși trecuseră toate sărbătorile. Încă îl simțea pe acel necunoscut a fi doar un om, cu toate cele omenești, în ciuda rigurozității rapoartelor. Cine ar fi putut să scrie istoria lunilor și anilor vieții lui dacă nu un om care îl cunoștea pe el, pe Didi P., asemenea unui înger păzitor? De atunci, în fiecare om întâlnit Didi P. îl vedea pe necunoscutul său personal. Ar fi putut să fie oricare din ei. Își deschisese singur capcana propriei lui condiții. Didi știa că va fi întotdeauna, pentru tot restul vieții sale, însoțit de necunoscutul pe care îl inventase chiar el. De teamă că l-ar fi putut face vizibil nici măcar nu îi născoci un nume.

O aniversare la minister

Nu puteam să înțeleg de ce aleseseră ca loc al aniversării clădirea ministerului. Nici nu îmi mai aminteam de câți ani plecasem de acolo pe drumul meu. E drept că acolo îmi descoperisem rădăcinile vechi, care creșteau în mine pe atunci, ca mlădițe de cuvinte, cu care mă jucam în sarcinile atribuite acolo. Acum, când cei din minister își aduseseră aminte de mine și hotărâseră să facă din ziua mea un prilej de reîntâlnire după mulți ani, clădirea ministerului se putea bucura de o aripă nouă, zidită de curând în partea stângă a clădirii principale. Lucrul acesta dădea o impresie de nesimetrie întregului și noile timpuri nu țineau cont de vechea biserică pe care clăditorii noii aripi o acoperiseră vederii. Poate datorită acestei extinderi, cei care treceau pe bulevard ar fi luat mai bine seama de importanța ministerului, aflat în plină activitate în anii din urmă. Oficialii de acum

se înmulțiseră tot mai mult, pe măsura trecerii anilor. În tinerețea mea, actele pe care le întocmeam la minister aveau încă forma colilor acoperite cu un scris de mână, cu creioane cu vârful bine ascuțit, în liniștea biroului înalt. Doar foșnetele hârtiilor se puteau auzi, la intervale destul de egale, împreună cu cel al teilor de pe bulevard în vântul primăverii, când ferestrele erau deschise. Locul acela îmi deschisese căile încă nepătrunse ale scrisului, iar clădirea, cu mii de încăperi, holuri largi și scări de marmură albă, îmi stârnea curiozități ale tinereții pe care le trăisem deopotrivă în explorarea acelei lumi mărginite de ziduri și în nesfârșirea cuvintelor. Sute de scrisori, cu ton cât se poate de protocolar și curtenitor, către diverse cancelarii din întreaga lume, mă făcuseră să fiu apreciat de șefii de birou ai acelor timpuri. În mine însă, după ce înțelesesem că locul acela era doar un prim pas pe calea hărăzită de destin, deslușisem puterea de a scrie. Hotărârea de a părăsi locul uceniciei mele, după numai câțiva ani, o luasem nu după puține nopți de nesomn. Nu era ușor să las stabilitatea venitului destul de important pe care slujba în acel loc mi-o

putea asigura, pentru aventura pe care o simțeam arzând în mine în anii tinereții. Actele alcătuite din mii de cuvinte, în diferite limbi, pe care dactilografele trudeau să le descifreze (aveam un scris aproape ilizibil), mă puseseră în situația atletului aflat în poziția de start, așteptând focul de pistol pentru a-și începe alergarea. În primăvara următoare, demisia mea de pe acel post a venit ca o urmare firească, lăsându-i pe toți cu gura căscată. Dar decisesem să scriu, liber de programul fix și precis ca un mecanism de ceas elvețian. Ministerul acela mi se păruse cândva a fi o lume întreagă.

De ce aleseseră seara, atunci când lucrătorii ministerului pleacă, grăbindu-se spre casele lor, era un alt mister. M-am gândit că seara avea parfumul primăverii și poate își doreau cu adevărat să petreacă întreaga noapte. Soția mea se îngriji de ultimele detalii ale costumului și cravatei mele și de rochia ei. Taxiul ne lăsă în primele acorduri ale apusului la intrarea principală a ministerului. Știam că nici ei nu-i plăceau de fel agitația și sporovăielile stupide ale celor adunați, mai ales după ce se lăsau purtați de aburii

amețitori ai vinului. Mă urma ca să-mi dăruie curajul teatrului pe care trebuia să-l joc, dar făcusem un legământ nerostit de discreție și tăcere, atât cât puteam, cu privire la noi doi. Eram destul de cunoscut ca scriitor și nici după atâția ani nu mă obișnuisem cu mulțimile în mijlocul cărora trebuia să mă aflu și să vorbesc. Păstram în fiecare clipă starea deosebită în care îmi ascultam gândurile și toate aceste ființe adunate în jur, cu gălăgioasa lor prezență, parcă mă îndepărtau de obișnuința mea. De aceea ne întorceam acasă amândoi obosiți, dar liniștea noastră împreună restabilea echilibrul pierdut.

Poarta veche și impunătoare din anii trecuți, brodată în fier forjat, fusese înlocuită cu o barieră electronică. Invazia noilor tehnologii se simțea peste întrega clădire. Fire de comunicații, împletite în mănunchiuri grosolane, atârnau pe stâlpii intrării. Niciun paznic nu ne mai deschise poarta salutând, ca în anii trecuți, doar ochiul vigilent al unei camere de luat vederi, rotindu-se amenințător peste barieră. Curtea interioară, rotundă, cu minunata fântână înconjurată cândva de plopi înalți, feriți de vânt între ziduri, era o imensă

parcare. Mașinile negre și strălucitoare ale ministerului înconjurau fântâna rămasă fără apă. Plopii fuseseră retezați, buturugile triste purtau ghivece din plastic cu flori, așezate exact la înălțimea țevilor de eșapament ale mașinilor. În curtea redecorată astfel de cei care trecuseră prin minister în toți acești ani, zefirii de aprilie erau altfel, mai reci. Scara cea mare pe care am urcat amândoi îmi dezvălui schimbări și mai adânci, sub forma ferestrelor cu geamuri mate, în giurgiuvele de metal strălucitor și rece. Era frig acolo, așa cum nu îmi aminteam să fi fost. Covorul care altădată mi se părea foarte viu colorat era acum cenușiu, iar pașii ne păreau grei pe el. Urcând, simțeam brațul soției mele tremurând ușor, în preajma unor imprecise temeri, ca acelea ale unor alte cuvinte. Lumea acestui minister mi se părea schimbată în însăși substanța ei.

De sus, din camerele mari, se auzea rumoarea celor adunați. Ne-am privit o clipă unul pe celălalt în ochi și legământul nerostit ne întări pe amândoi. Pășirăm în sala unde se adunaseră cei aproape cincizeci de vechi colegi și unde mesele purtau sticle de șampanie și fursecuri. Angajați necunoscuți,

probabil noi administratori, îmbrăcați în uniforme țepene, care adăposteau burți proeminente, ne priviră aproape disprețuitor. Câțiva din cei prezenți se apropiară și ne-au urat bun venit. Oricât m-aș fi străduit, nu-mi mai aminteam niciunul din chipuri și cu atât mai mult vreun nume. Îmi spuneam că vor fi devenit poate personaje în cărțile mele și simțeam ceea ce cred că trebuie să simtă un ucigaș. Le-am mulțumit, zâmbind oarecum încurcat, iar în clipa aceea muzica se făcu auzită. Începură să danseze și noi ne-am așezat la una din mesele de pe margine. Reușisem cu greu să recunosc doar vreo doi sau trei foști colegi. Schimbați în înfățișări de anii trecuți peste chipurile lor, ca și peste al meu, probabil. Simțeam că ne privesc pe furiș cu toții, curioși, ca și cum am fi fost vedetele care apăreau în ziarele de scandal. Tremurul ușor al mâinii soției mele se făcea simțit în paharul strălucitor, iar impulsul de a pleca imediat de acolo părea a fi întemeiat.

Simțeam dorința tuturor de a petrece, lucru pe care doream să-l evităm. Fiind sărbătorit însă, trebuia să le dau cumva acordul să înceapă. În pauza dintre cântece, m-am apropiat de microfon și le-am adresat

mulțumiri. Au aplaudat, apoi am făcut un gest de salut și am coborât de pe podium, dar transpirasem. M-au abordat colegii vechi, rămași în ierahiile ministerului, dar nu reușeam să îmi aduc aminte numele lor și m-am scuzat. Mi se păreau cu toții foarte necunoscuți. Erau probabil încă ascunși prin cotloanele memoriei mele. Mi-am dat seama că niciuna din cărțile scrise de mine în anii trecuți de la plecarea din minister nu le devenise cunoscută. Dar se puteau arăta oricând mândri că m-au cunoscut.

M-am așezat tăcut lângă soția mea. Mă gândeam la omul acela care cândva, nopți la rând, făcuse găuri mari în asfaltul perfect al străzilor. Numai după lungi pânde poliția l-a putut ridica, iar când l-au prins a spus că făcuse toate găurile acelea ca pământul să poată respira așa cum trebuie. L-au dus cu ei, apoi au astupat la loc toate găurile cu asfalt proaspăt.

– Hai să colindăm prin cotloanele casei, i-am spus, cred că încă mi le mai amintesc.

– Hai, mi-a răspuns ea bucuroasă. Puteam scăpa.

Am mai așteptat un dans și al doilea rând de pahare de șampanie. Sub dezghețul produs, ne-am furișat tiptil pe holul principal.

Un funcționar păzind ușa ne privi nedumerit, dar i-am arătat un deget la buze și a zâmbit, clătinându-și corpul de pe un picior pe altul. Eram sigur că nu-și putea părăsi postul. Părea a fi un paznic al unor celule de închisoare.

Mână în mână, am început prin a cerceta aripa din dreapta, acolo unde erau cândva biroul principal al ministrului și secretariatul. Schimbaseră ușile, erau încuiate cu strălucitoare mecanisme de tip nou. Holul ne absorbea, părea străbătut doar de umbrele noastre și de ecouri șoptind despre alte timpuri. Mă obișnuisem cu sunetele acestea, deși uneori mi se părea că izvorăsc din imaginația mea.

– Auzi?, mă întrebă soția mea în șoaptă.

Am înclinat din cap și i-am strâns mâna o clipă. Ceva îmi spunea că ne vom rătăci prin clădire și nu ăsta ar fi fost lucrul cel mai neplăcut. Mult mai neplăcut ar fi fost să participăm la cheful care abia începuse.

La colțul holului, ne-am apropiat de o fereastră și am deschis-o larg. Am respirat împreună seara de aprilie. Mă strângea cravata și mi-am dorit în clipa aceea să simt primăverile tinereții. Dar am plecat mai

departe. Am descoperit un mare birou descuiat, cu o lumină de veghe aprinsă. Ca doi spărgători, am privit birourile, dar, în loc de binecunoscutele călimări și mapele de dosare ale ministerului, am descoperit monitoare sticloase de calculator. Păreau străine de noi. Am ieșit iar pe hol, închizând ușa încet. Mai departe am întâlnit un loc cu scaune și o scrumieră mare, un loc pentru fumat, având pe pereți tot felul de afișe împotriva incendiilor. Era trist, mai cu seamă că îmi aminteam cum primul meu șef, în anii aceia, parfuma biroul cu havanele lui scumpe. Până și hârtiile căpătaseră aroma fumului, dar de atunci trecuseră ani și miniștri, care cu siguranță adăugaseră fiecare paragrafe noi și lungi regulamentelor de funcționare ale ministerului. Soția mea și cu mine am împărțit aceeași țigară, dar fumul avea alt gust în locul acela.

– Unde ai lucrat tu?, mă întrebă iar, în șoaptă.

Simțeam că intuiția ei avea dreptate, era chiar ceea ce căutam fără a-mi fi dat seama. A trebuit să mai urcăm un etaj și apoi să trecem în aripa din stânga a marii clădiri, pe un hol lung și drept, luminat doar de lumini

ca de veghe. Peste tot, erau postate siluete păzind fie holul, fie ușile mai importante. Stăteau nemișcate și ne priveau atent cum treceam, mână în mână, făcându-ne să ne simțim intruși. Știau că suntem musafirii invitați pentru petrecere și parcă ar fi așteptat ceva de la noi. În birourile pe unde am trecut, oamenii aceia stăteau prin colțuri și nu scoteau un cuvânt. Unii erau tineri, alții își făceau simțită prezența doar respirând. Am găsit locul unde îmi petrecusem o parte a tinereții. Biroul la care lucrasem era încă acolo, dar se lustruise în timp de la atâtea alte coate aplecate asupra lui pentru scris. Nu era nimeni, niciunul din paznicii în uniformă. Aș fi vrut să pot aprinde lumina, dar era mai plăcut să privim totul în lumina felinarelor străzii, care pătrundea prin ferestrele înalte, aflate chiar la înălțimea lor. Era liniște, rumoarea petrecerii se îndepărtase. Noi doi, mână în mână, respiram curioși aerul parcă înghețat peste timp în biroul rămas la fel. Îmi părea că regăsesc mirosul amărui de tutun al havanelor primului meu șef. Adierea lină a foilor și a teilor, primăvara, când ferestrele erau larg deschise. Am luat una din hârtiile de pe biroul meu și mi-am recunoscut scrisul.

Prinsă de brațul meu, soția mea citea în șoaptă textul acelui act, ca un rol de teatru, accentuând anumite pasaje în glumă. Ea mirosea a primăvară iar eu îmi priveam mâna, îmbătrânită, cu mici pete maronii și riduri dese la încheieturi. Știam că nu mai e aceeași mână care scrisese atunci. Mii de semne așternusem cu mâna aceea pe colile anilor care trecuseră, așa cum semnele timpului le primise în schimb mâna mea. Timpul, această stranie materie nevăzută, locuia încă în mine. În clipa aceea mi-am simțit viața pulsând într-un ritm necunoscut. Inima mi se opri, respirația mi se micșoră până la un mic suflu și mi se păru că lumina biroului era aceea a unui soare. Clipa aceea nu o cunoscusem încă. Simțeam că îmi ating cea mai înaltă fibră a ființei.

M-am așezat pe scaunul care păstra în adâncurile lui urmele altor funcționari, printre care fusesem și eu. Aș fi vrut ca timpul să-și reia cursul, dar încă nu se putea. Îmi priveam soția în lumina transparentă și caldă, vorbea fără ca eu s-o pot auzi, ochii ei nu păreau să simtă ceea ce trăiam. Dacă mai trăiam, pentru că mă simțeam scos în afara vremii, născut în afara trupului, prin ferestrele ochilor, în lumină.

Atunci când a sunat telefonul, totul a revenit la normal. Sunetul strident, îndelung, ne-a făcut să ne privim unul pe celălalt. Apoi soția mea a ridicat receptorul, tăcând. După un timp așeză receptorul în furcă și spuse:

– O voce îndepărtată și clară mi-a spus că trebuie să coborâm la subsol.

Nu știu de ce, dar m-am ridicat, am privit încă odată încăperea care rămăsese luminată ca în clipa opririi timpului meu, apoi am ieșit împreună. Ne-am văzut coborând în fugă scările mari de marmură, de parcă vocea din telefon ne-ar fi putut urmări pentru cine știe ce vină. M-am gândit că este o glumă a celor ce abia așteptaseră un prilej de petrecere pentru a mușca din viață ca dintr-o gustoasă friptură. Ceea ce știu acum, după clipa de oprire, ca un prag, e faptul că apropierea de suflet mă purtase în călătorii din ce în ce mai îndepărtate, prin locuri interioare în care cunoșteam fiecare umbră. Acolo, înțelegeam că toate aceste călătorii lungi sunt nesfârșite ca și sufletul, dar că trebuise cândva să aleg calea acestei căutări. Că numai sfidând imaginația îmi fusese îngăduit acest lucru și din punctul acesta de vedere imaginația mea se dovedise foarte bogată. Nu mă luptasem

cu timpul decât în vremea tinereții, înainte de a înțelege că timpul meu era uzat în acel minister, în loc de a putea dispune de el așa cum aș fi dorit. Fusese motivul principal al demisiei mele de atunci. Știam deja că cine îți stăpânește timpul, sub masca unui salariu atractiv sau în alt fel, îți poate stăpâni viața.

La subsol n-am dat peste altceva decât o rețea deasă de conducte și cabluri, în spații strâmte care ne apăsau pe amândoi. Conductele de apă lăsau din loc în loc picături grele pe umerii noștri. Treceam repede, cu capetele plecate, prin lumina surdă și umedă, ca și cum am fi înotat printre cuvinte de pământ. Căutam de fapt o ieșire, știam că se află undeva, departe, la capătul culoarelor întortocheate. Ușa de metal pe care am urnit-o ne arătă o scară mică, în spirală. Urcând-o, unul după altul, am ieșit în spatele clădirii mari. Am regăsit acolo biserica veche ascunsă vederii din stradă de aripa nou construită a ministerului. Ne-am bucurat amândoi ca de un semn bun. Am rămas să privim biserica în lumina aurie a zorilor. Era liniște deplină și un zefir ușor mângâia obrajii soției mele. Din spatele nostru ne simțeam priviți de ochii fără viață ai unuia din paznici. Stătea sprijinit de

trunchiul unui copac, având alături celălalt stâlp al ieșirii din piatră. Nu înțelegeam cum copacul acela fusese ales pentru a sprijini atâta beton, părea încovoiat de greutate, dar reușise să-și păstreze trunchiul drept. Am fugit repede, mână în mână, din locul acela straniu. După noi paznicul strigă:

– Nu plecați, vă rog, petrecerea dumneavoastră încă nu s-a terminat!

Dar noi amândoi știam că nu ne mai luptam cu timpul, că nici timpul nu se mai lupta de mult cu noi, că poate depășisem bariera acestei stranii materii și zorii zilei de aprilie păreau să ne dea dreptate.

Biserica veche se lumina, la fel ca vechiul meu birou, din lumina ei însăși.

Petrecerea celorlalți putea să se încheie. Noi plecasem.

Pedeapsa lui Magus

Magus nu era un nume obișnuit, în așa fel încât preotul căruia îi fusese adus pruncul pentru botez se miră. Tatăl își frământa pălăria în mâini și spuse doar atât:

– Magus o să-l cheme.

O fi visat cine știe ce voce smintită, își spuse preotul în sinea lui, fără a fi departe de adevăr. Pentru că omul visase cu adevărat, dar nu o voce smintită, ci multe file scrise cu semne ciudate, plutind prin fața ochilor săi. Când s-a trezit, a știut că singurul cuvânt citit pe filele acelea plutitoare fusese numele pruncului aflat în pântecul femeii lui. Magus o să-l cheme, îi spuse soției. Femeia îl privise tăcută și apoi își făcuse o cruce mare peste pântecul rotund. În noaptea aceea născu.

După paisprezece ani, Magus era un băiat sănătos și zdravăn. În orașul de la poalele muntelui izbucni în anul acela o molimă grea. Băiatul simțea o uimire soră vitregă cu teama

în fața morții care își așezase aripile ei peste oraș. Oamenii erau cuprinși de un delir peste măsură de îndurat în fața bolii care le secera viețile, asemenea coasei care taie necruțătoare iarbă, flori și buruieni laolaltă. Căruțele pline cu morți treceau însoțite de fumul înecăcios al focurilor spre locuri lăsate spre ardere și îngropăciune. Drumurile către oraș fuseseră închise. Cei mai înstăriți putuseră pleca, bătrâni și tineri se fereau de boală făcând zi și noapte slujbe la răscruci, iar Magus trecea de la o casă la alta căutându-și prietenii de joacă, plecați din lume unul după altul. Uimirea îi sporea curiozitatea, apoi, când mama lui, cu fruntea plină de broboane de sudoare de febră îi întinse usturoiul cu mâna ei și își dădu duhul, Magus simți că durerea îi copleșește uimirea. Usturoiul avu pentru el puteri miraculoase, care îl scăpară de boală, dar el punea lucrul acesta pe seama gândului de pe urmă al mamei sale. Tatăl îi părăsise cu vreo două zile înainte și umbra amurgului întunecat de fumul focurilor îl ajută pe Magus să plece spre munte, dincolo de soldații care păzeau de la depărtare orașul.

Muntele, aspru și tare în piatra potecilor, îl lăsă mult timp să urce. Magus nu avea decât

dorința de a plânge singur și apoi să moară. Credea că dacă va urca iute pe munte, inima lui se va frânge deodată, dar nu se întâmplă așa. Până seara, muntele îl primi pe creasta cea mai înaltă și stâncoasă. Cu inima bătându-i năvalnic, băiatul privi cerul senin al serii prin singura lacrimă care îi strălucea ca un diamant în ochi. În clipa aceea simți cum cerul îi dăruie tainele stelelor numai lui, iar aceasta nu ar fi fost cu putință pentru un ochi lipsit de lacrimă. Aripa nevăzută a unui înger îl atinse și Magus se simți ocrotit. Închise ochii, inima i se liniști încet și adormi, întins pe piatra muntelui, alături de copacii puternici, crescuți în stâncă. Tristețea de a nu fi putut muri se lăsă adormită și ea.

Dimineața, când zorii îi deschiseră pleoapele, un cârd mare de ciori se rotea deasupra privirilor lui. Cămașa îi era udă de rouă, iar cerul era cum nu se poate mai senin și clar. Lumina limpezise fumul gros din orașul de la poalele muntelui, iar Magus se ridică simțindu-se mai întărit ca niciodată. Una din ciori, mai curajoasă decât suratele ei, îi șopti la ureche: *stelele, stelele, dar fii atent, Magus, foarte, foarte atent...* Apoi își luă zborul, lăsându-i urma aripii ei pe un umăr.

Habar nu avea ce puteau însemna toate acestea, dar se simți deodată puternic, ca și cum s-ar fi trezit în lumină la sfârșitul unui vis urât. Dincolo de munte, zări casa mânăstirii și se îndreptă într-acolo. Nu mai avea pe nimeni. Starețul îi privi îndelung ochii adânci, ale căror priviri fuseseră spălate de apele lacrimilor și îl îndrumă către biblioteca mânăstirii. Alt călugăr, bătrân și aproape orb, îl învățâ să citească, deși Magus știa destul de bine, dar nu și în ceasloavele mari despre stele, scrise în cele mai vechi limbi ale pământului.

Se învoi să citească, în schimbul învățăturii, pentru călugărul care își pierdea vederea cu fiecare an care trecea. Starețul, bătrân și el, asculta câteodată glasul aproape bărbătesc al lui Magus, rostind pentru călugărul bibliotecar și orb magicele formule astrologice din cărțile groase și vechi. Cuprins ca de o vrajă, Magus primea învățături pe care alții nu le putuseră primi până la el. După șapte ani, simțind chemarea lumii celei mari, îi părăsi pe călugării întristați. Îi dăruiseră cu drag toată învățătura lor tainică, îi ocrotiseră creșterea, dar Magus știa că mai e încă ceva de aflat. Nu-l putuseră opri între ei, dar îi

întovărășiră primii pași pe drumul plecării cu binecuvântarea lor. În urma lui, Magus auzi corul unor ființe dragi cântând pe un munte.

Știa acum astrologia cea mai veche a lumii și porni să colinde prin orașe mari și mici. Ajuta ici-colo, cu învățăturile lui, pe câte un om sărman sau pe vreo văduvă rămasă cu mulți copii. Oamenii simțeau că toate cele spuse de Magus aveau să se împlinească întocmai, dar de cele mai multe ori, în stelele acelor oameni săraci, Magus vedea multă durere și amărăciunea îl cuprindea așa cum orașul copilăriei lui fusese cuprins de molimă. Pleca înainte, oamenii însă prețuiau învățătura lui și uneori și-o puteau aminti. În cetăți mari, cunoscu astrologi care trăiau minunat în apropierea unor regi fără prea multă minte. În altele, vrăjitoare urâte care se dădură înfricoșate la o parte din calea lui. Întâlni pe drumurile lui și multe cete de hoți, care, neavând ce-i fura, ascultau profețiile lui râzând în hohote. Nu credeau nimic și tocmai de aceea toate erau adevărate, iar hoții aceia știau.

Cu timpul, înțelegerea durerilor lumii îl făcu să se ascundă în pădurea de pe munte, într-o chilie de sihastru. Nu dorea să

împărtășească oamenilor viziunile care îi torturau somnul din ce în ce mai des. Își dori să alcătuiască o carte a stelelor pentru cei de după el, iar scopul acesta îi ocupă mai toți anii care urmară. Din când în când, primea oameni care îl căutau pentru harul lui. Nu lua niciun ban, primea uneori un coș cu fructe sau alte bucate. Lăcrima pentru fiecare durere citită în stelele oamenilor, ar fi vrut să poată schimba rotirea întunecată a lumii, dar lucrul acesta i se părea cu neputință.

În seara de Crăciun în care Magus împlini optzecișipatru de ani, cerul reflecta luminile strălucitoare ale stelelor pe întinderea albă a zăpezii. Magus își dori deodată să se privească în oglindă și chipul văzut în apa sticlei îl făcu să zâmbească. Un păienjeniș des de riduri de jur împrejurul ochilor, o barbă lungă și albă, spatele înclinat atât de mult asupra cărților cerului, mâini care tremurau ținând oglinda mică. Nu încetau să tremure decât atunci când folosea compasul, rigla și echerul pentru hărțile stelelor. Dincolo de oglindirea chipului său, Magus zări un colț de fereastră luminat de cer. Ieși pe zăpada pufoasă, desculț, sub stelele de

cristal. Primi în dar atunci, în noaptea zilei lui de naștere, numărul cerului.

Noaptea de Crăciun îl ademeni cu un somn odihnitor. Își aminti numai glasul rostindu-i: *stelele, stelele, Magus, dar fii atent, foarte, foarte atent...*

Ține veșnicia într-un număr, avea să scrie peste câteva sute de ani un poet. Magus se trezise surprinzător de sănătos, spatele nu îl mai durea și parcă se îndreptase, ba chiar și ochii îi căpătară o culoare nouă, împreună cu puterea de a desluși cele mai fine lucruri. Astfel descoperi în barba lui, care fusese albă ca laptele ani îndelungați, câteva fire negre.

Magus începu din ziua aceea să primească pe oameni cu totul altfel. Din tainele chipurilor și ale nașterii celui sosit, Magus alcătuia cu compasul cercuri încrucișate cu stelele numărului său. Astfel încât așezarea șubredă a planetelor omului se îndrepta, pentru ca omul să fie iertat pentru ceea ce ar fi urmat să primească. Cercul de stele și planete cu care omul pleca era unul cum nu se poate mai rotund, înfrumusețat de contopirea cu numărul lui Magus. Omul acela primea în dar o iertare, o vindecare a inimii, sau cunoștea adevărata

putere a dragostei și norocului. De cele mai multe ori, oamenii plecau de la el ca și cum ar fi fost spălați de păcate, ușori și fericiți. Începeau să vină din ce în ce mai mulți și Magus simțea oboseala doar seara, când somnul îi era scurt și agitat. În visele lui, planetele se roteau aproape nebunește și viziunile pe care le primea erau de-a dreptul apocaliptice, dar păstra tăcerea asupra lor. Le scria pe îndelete în cărțile sale, vindecându-și astfel temerile că toate vor fi cândva aievea pe pământ. Viziunile acelea nu le putea îndrepta și de aceea lacrimile ochilor săi deveneau amare.

Prin lumina unei lacrimi, într-o seară, lumânarea sclipind îl ajută să-și înțeleagă pedeapsa. Din clipa aceea Magus deveni atent, foarte, foarte atent.

Ar fi vrut să plece, să uite de tot și toate și să înceapă să trăiască la fel cu toți ceilalți oameni. Nu își alcătuise niciodată harta cerului său și nici nu dorea să facă acest lucru. Numărul primit în dar îl socotea a fi cea mai înaltă știință. Ființa lui i se părea mică de tot, alăturată nesfârșirii cerului care-și dezvăluise taina numai ochilor săi cândva înlăcrimați. Știa că diamantul acelei lacrimi îi făcuse

înțelegerea să sclipească. În fața veșniciei, Magus avea doar puterea numărului său. Era o însărcinare grea, cum nu primise încă poate niciun om pe pământ. Aceea de a vedea adâncurile scrise în ceruri și de a putea dezlega toate iertările, uneori bine încuiate de vinovății adânci, în semnele stelelor oamenilor. Se supunea voinței cerului și, plin de vigoare, primăvara care venise i se părea cu totul nouă. Părea că vede pentru întâia oară miracolul naturii renăscute, dar umbra care i se așternea pe frunte în clipele acelea îi făcea chipul mai prelung. Ar fi dorit să fi putut avea un fiu, un moștenitor al științei lui și mai cu seamă al numărului. Auzea, în clipe grele de vise ale nopții, în felurite semne, glasul care-i șoptea să fie atent, foarte, foarte atent. Magus se simțea atunci cuprins fără putință de scăpare de pedeapsa de a întineri.

Oamenii îl numiră cu mult respect Magnus Magus, iar regii care conduceau pământurile acelea îi cereau adeseori sfatul înțelept. Avea motive să fie măcar în parte mulțumit: în anii aceia putuse să schimbe mii de destine cu taina numărului său. Oamenii priveau viața altfel și lumina care creștea și se răspândea printre ei părea că le hrănește sufletele.

Poate că reușise, cu numărul său, să schimbe măcar cât de puțin vinovăția în iertare, frica în cutezanță, durerile în bucurii, poate chiar și moartea în viață. Gândul acesta din urmă îl înfricoșă. El, Magnus Magus, întinerea fără ca nimeni să vadă lucrul acesta. Oamenii îl doreau mereu aproape, puternic și tânăr. Magus primea trist întreaga pedeapsă. Numărul lui îl absorbea în cerul de cerneală, bogat în stele strălucitoare. Cu numărul acesta așezase cerurile celorlalți așa cum fuseseră la începuturile vieții.

Într-o noapte cu vânt șuierător dădu foc tuturor scrierilor sale. Mâinile cu care înfăptui lucrarea aceasta erau mâini de copil și pana lui, bătrână și tocită de ani, părea îngrozitor de mare și grea pentru mâinile prea mici. Cenușa, risipită de vântul turbat, se așternu în straturi groase peste pământ și ceruri, adormindu-i vederea.

– Și acum...?

Întrebarea lui Magus țâșni cu primul strigăt al noului născut. Apele cerului cu stele, deschise de cheia numărului său, îl primiră prin porțile largi în lumina albastră a casei lui. Trecuse, așa cum trece o cometă pe cer, lăsându-și numărul renăscut în oameni.

Jocul cu cercul

Ei nu-ți vor lua viața,
dar ți-o vor stăpâni.

De la o vreme, pentru a-l trezi din somnul veșniciilor lui, cercul era asaltat de o sumedenie de atacatori. Nu știa încă de unde veniseră. Dintr-o lume a soarelui verde, un glas străin le ordonase odată, demult, cu o putere care-i subjugase: *Vă poruncesc să stricați pentru totdeauna această formă!*

Începând din clipa aceea, sub un nume la fel de străin, cei din lumea soarelui verde asaltau din răsputeri cercul. Îl supuneau unor cazne cumplite, încercând fie să-l întindă, fie să-l deschidă, fie să-l facă să nu mai fie cerc. Voiau să-i strâmbe raza, voiau să-l scoată din Legea nesfârșită a raportului său minunat cu diametrul. Îl chinuiau, fără ca el, cercul, să știe cine erau și mai cu seamă de ce. El avea pentru sine numai puterea hărăzită de

Creator, aceea de a rămâne pururi cerc. Aceasta era singura lui Lege, singurul sprijin în lupta surdă care se abătuse deodată asupra lui. Numai din Legea aceasta se putea alcătui întotdeauna la loc și oricât de dureroase ar fi fost loviturile gloatei aceleia nebune, de îndată își regăsea forma știută numai de el. După îndelungi zbateri, cu eforturi care îi epuizau, atacatorii cădeau într-un somn adânc și atunci, printre veșniciile tulburate ale cercului se așternea liniștea. Privindu-i dormind, cercul vedea cete întregi de demoni hidoși trecând pe deasupra lor, hăituiți de biciul nemilos al unui glas bubuitor și rău. De cum se trezeau, o luau de la început. Cercul înțelegea că oamenii aceia nu aveau încă un nume și o lege numai ale lor, că se supuneau orbește unui nume și unei voci străine, subjugați cu totul. Voiau cu orice preț să-l convingă să învețe să supraviețuiască, pe el, cel care de milenii trăia cum nu se poate mai pașnic, natural, încăpățânându-se în Legea lăsată lui de Creator. Viețuia, dar i se impunea o supra-viață străină, atât lui cât și oamenilor care-l atacau. Ajunse să-i simtă pe toți aproape învinși de absurditatea propriei lor trude. Și oricât îi înțepaseră trupul de-a lungul

timpului cu tot felul de secante, oricât de multe tangente îi loviră punctele, oricâte sectoare s-ar fi vrut rupte din trupul său, cercul rămânea același, de neînvins. Avea puterea de a se lărgi la nesfârșit, lungindu-și la infinit singura lui rază, sau de a se strânge ca un laț greu de suportat de atacatorii lui. L-ar fi vrut sfâșiat, destrupat, rupt, turtit sau răsucit, ar fi făcut orice, numai să nu mai fie cerc. După chipul și asemănarea Creatorului, el rămânea același. Și mereu, mereu, numai călăuza Legii sale, raportul minunat dăruit de Creator între diametrul și lungimea căii sale rotunde, îl făcea să fie puternic.

După un timp, oamenii, din ce în ce mai istoviți, începură să-și folosească mintea. În cele din urmă, convinși că acest lucru îi va face învingători, îi dădură un nume cu un singur cuvânt. Îl numiră cerc. Credeau, supuși aceleiași străine porunci, că, odată cu numele, cercul va fi stăpânit și forma lui învinsă. Dar nu se întâmplă nimic deosebit, cercul rămase la fel de puternic și oamenii, furioși din cale afară, se străduiră să-i alcătuiască o altă lege. Nu reușiră însă, pentru că legea pe care ei o născociră era una a oamenilor, nu a Creatorului. Era o lege șchioapă, din cauza

hipnozei căreia îi căzuseră pradă la plecare, sub porunca înrobitoare. Această lege, Legea cercului, o dorea mai mult decât orice soarele verde, dar nu rostise încă nimănui taina aceasta. Glasul soarelui lor verde se înfuria atunci peste măsură, iar ei cu toții se temeau și mai tare. *Sunteți niște incapabili!*, li se părea că aud.

Născociră tot felul de întreceri, de idei care mai de care mai stranii și tot felul de unelte ciudate pentru lucrarea lor sub poruncă. Se petrecu atunci ceva deosebit: începură să se lupte între ei, cu dorința de a fi numai unul învingător, numai unul singur conducător al asalturilor. Cel ce rostise porunca plecării îi găsea în felul acesta pe cei mai ageri și inteligenți, dar ei nu știau că asta era doar una din strategiile soarelui verde. Pe măsură trecerii timpului, ceva le spunea însă că se îndreaptă spre pierzania lor înșile, că nu mai puteau continua și că oboseala adunată le va sfâșia viețile. Somnul lor era din ce în ce mai scurt și mai agitat de coșmare cumplite, prinse toate în conturul perfect al unui cerc. Depuneau atâta efort, atâta sârguință în lucrarea lor absurdă, încât, din punctul de vedere al cercului, se devorau pe ei înșiși.

Unul din ei, din când în când, dezerta. Îi părăsea pe ceilalți cu riscul pedepsei cu moartea, departe de casa soarelui lor verde. Înainte de-a pleca, rostea cuvinte ciudate, la care cei rămași sub poruncă se gândeau mult timp. Din pricina aceasta, atacurile slăbiră și cercul putea să se odihnească mai liniștit. Numai după mult timp, oamenii înțeleseră că era de neînvins. Au aflat uimiți că erau și alte glasuri, mult mai puternice decât cel auzit de ei. Porunca primită la plecare, cu puterea ei înrobitoare, îi adusese, în clipa acestei extenuante lupte, până la înțelegere. Au descoperit că cercul nu atacase niciodată, pe niciunul din ei, în niciun fel. Și atunci, uitând lumea soarelui lor verde, au privit cercul ca pe o ființă vie și adevărată, deosebită de ei. Mai întâi cu teamă, ca de orice stare nouă, apoi cu respect, apoi abia șoptind numele pe care i-l dăduseră sub vibrația unui cuvânt, crezând că vor îndeplini porunca primită. În cele din urmă, rugându-i-se cu toții ca unui zeu nou-născut. Cercul, în adânca înțelepciune a Legii, s-a bucurat atât de mult încât se arătă oamenilor în toată splendoarea formei sale pe cer.

După mai mult timp, mileniile de rugăciune îngăduiră nașterea printre ei a unui suflet deosebit. În puritatea gândului său, acel om primi din frumusețea rotundă căreia i se ruga din inimă darul Legii, revelate numai pentru el. Cu toată bucuria de care era în stare în clipa aceea, le-o împărtăși tuturor. Poporul acela era acum schimbat. Miile de ani trecuți de când renunțaseră la luptă îl aduseseră în starea de respect al Legii Creatorului. Învinseseră porunca străină rostită de glasul vrăjit la plecarea din soarele lor verde. Miile de ani care s-au scurs l-au consacrat pe omul acela cu titlul de geometru. Școlile care-și sprijină învățătura pe Legea dăruită lui dăinuie și astăzi. În timp, soarele verde s-a stins ca o stea bătrână și odată cu ea a amuțit și glasul care rostise porunci înrobitoare și străine.

Odată pe an, oamenii aceia se adună în cerc. Stând cu fața către mijloc, fiecare se vede pe sine în chipul celuilalt. Sunt uniți, cum nu sunt multe popoare în ceruri, într-un singur punct și o singură Lege.

Ființa

Această povestire este
pur întâmplătoare

Domnilor redactori,

Mă văd nevoit, din pricina unei grave erori, să aduc spre știința jurnalului dumneavoastră următoarele precizări: în urmă cu puțin timp, ziarul a dat publicității un articol intitulat „Ființa", sub semnătura unui oarecare M.N. Deși articolul a stârnit cum nu se poate mai multă rumoare printre concetățenii noștri și nu numai, având în vedere edițiile în limbile de largă circulație ale gazetei dv., mă simt dator să dau unele explicații necesare. Numele meu este reprezentat într-adevăr de inițialele M.N. și aș dori să păstrez acest relativ anonimat, cu atât mai mult cu cât autorul articolului publicat de redactorii neglijenți ai ziarului, fără explicațiile ce-l însoțeau, nu sunt eu.

Dintr-o dorință de senzațional pe care l-aș numi cel puțin ieftin, ori din cine știe ce alte pricini legate de spațiul paginilor ziarului, vă rog să publicați, de data aceasta în întregime, ceea ce vă voi scrie mai departe. Precizez că dacă lucrul acesta nu se va petrece, atunci aceeași scrisoare va ajunge la toate celelalte cotidiene din țară, încredințat fiind că adevărul va găsi, ca întotdeauna, calea de a ajunge la oameni.

Așa după cum v-am mai scris, sunt profesor de filologie. În urma alegerii mele de a deveni un lucrător al cuvintelor și al cărților, am deprins obiceiul de a căuta prin anticariate lucrări din cele mai rare și uneori unice. Am o bibliotecă întreagă de asemenea cărți și tocmai căutarea lor m-a condus către revelația ieșită din comun pe care am primit-o. Pentru că într-un oraș de la noi (pe care n-am să-l numesc și veți înțelege mai departe de ce) am cumpărat de la un bătrân anticar evreu o carte cu greu găsită după îndelungi căutări. Anticarul mi-a vândut-o pe un preț foarte mic, fără a ști ce ascunde între filele ei îngălbenite.

Surprins și bucuros în același timp, am deschis cartea la masa unei cafenele din oraș. Am simțit mireasma unică a vechilor

manuscrise, mai cu seamă că era vorba de o carte cu caracter religios (al cărui titlu îl voi trece sub tăcere din aceleași motive) și poate că mai ascundea încă în filele ei lumina multor lumânări și fum de tămâie. Deschizând liniștit cartea, am constatat uimit că era mai veche decât știam eu, iar acest lucru m-a bucurat mai mult, stârnindu-mi încă o dată curiozitatea. Filele ei se păstraseră foarte bine, doar coperțile se scorojiseră puțin. Mi-am zis că a fost păstrată în condiții bune și am trecut de primele pagini, frumos ornate cu înfloriturii aurii pe chenar, cu o caligrafie uimitor de îngrijită.

Bucuros cum nu mai fusesem de mult timp, am ridicat ochii și am privit în jur. Berea mea se juca sticlind aburită în razele soarelui care apunea printre niște nori groși, violeți, luminați feeric. Am respirat și am continuat să întorc paginile cărții. Nu mică mi-a fost mirarea când am descoperit și alte file, strecurate printre cele cu înfloriturii. Mi-am spus că anticarul evreu știa de această eroare de legătorie și de aceea mi-o vânduse atât de ieftin. Dar, privind cu luare aminte, am simțit paginile ca fiind lipite printre celelalte și mult mai vechi. Textul era scris în cea mai clară limbă latină și caligrafia, deși diferită de

restul filelor, se dovedea la fel de îngrijită. Simțeam din adâncul ființei mele o emoție puternică, văzând semnele acelor pagini. Îndelungata mea experiență în lucrul cu vechi manuscrise îmi formase cu timpul o percepție deosebită, în care aveam de mult timp cea mai mare încredere. Nu mă înșelase niciodată. Am înțeles atunci că era un fel de a ascunde ceva într-o carte care poate altfel ar fi fost citită foarte rar. Un soi de încifrare în carte, o taină pe care cineva dorea s-o dezvăluie numai într-un anumit fel, un secret. Am închis încet cartea, ascultându-mi bătăile inimii. Atrăsesem deja atenția celor din jur (cartea avea dimensiuni impresionante), dar cred că și din pricină că mi se putea citi emoția pe chip. Am învelit-o cu grijă în pardesiu și m-am îndreptat spre casă cu comoara sub braț. Mă grăbeam să pot citi paginile acelea în ultimele raze ale apusului, pe terasa casei mele, în liniștea cea mai deplină.

Cel care scrisese paginile ascunse în carte se numea Tiberiu Claudius și el este autorul adevărat al articolului apărut în ziar. Sunt cum nu se poate mai nedumerit că tot ceea ce am mai scris deja în precedenta mea scrisoare s-a eliminat la tipar din ziarul de acum câteva

zile. E o tristă nedreptate făcută acestui suflet ales, autorul unei zguduitoare mărturisiri care ne-a parvenit peste două milenii de uitare.

Nu știu dacă voi putea scrie despre această mărturisire în continuare. Este atât de cutremurătoare încât am să procedez la fel ca în prima scrisoare. Voi reda în întregime textul ei, așa cum am putut să-l traduc mai bine.

Sunt cel pe care bunul Dumnezeu l-a numit cândva, în Iudeea guvernată atunci de Pilat, Tiberius Claudius. Am fost soldat în garnizoanele romane care stăpâneau pe atunci provincia. În niciun fel nu mă simțeam deosebit de camarazii mei de arme. La fel cu ei, îndeplineam ordinele cum puteam mai bine și eram uneori lăudat împreună cu toți ceilalți. Provincia aceea, pe care eram nevoiți s-o apărăm și să o administrăm nu avea mai deloc dușmani, dar multe certuri și lupte îndârjite se duceau cu o furie de nedescris în straturile locuitorilor ei. Mai nicăieri, în campaniile la care fusesem, nu văzusem un popor atât de iute la harță. Dar ne obișnuisem cu toții și nimic nu mai părea deosebit în sentințele date de guvernatorul Pilat. Încerca

din răsputeri, în limitele impuse de Imperiu, să păstreze pacea și să respecte legile celor de acolo. Noi, soldații, îndeplineam totul, ca un braț al forței și atât, uneori în silă.

Ca niciodată, în zilele acelea se stârnise o mare zarvă în oraș. Un profet, pe numele lui Isus din Nazaretul Iudeii, fiul unui tâmplar pe nume Iosif și al unei femei pe nume Maria, era judecat de guvernatorul Pilat. Gălăgie, urlete, îmbulzeală așa cum nu mai văzusem încă până atunci. Voci care urlau în limba acelui popor, făcând tot felul de semne amenințătoare. Despre acel Isus auzisem numai lucruri bune, noi, soldații. Că ar fi dat vederea unor orbi, că ar fi ridicat în picioare ologi, ar fi hrănit cinci mii de oameni flămânzi cu două pâini și câțiva pești. Cel mai mult ne uimise pe noi, străini de acele locuri, cum de reușise să-l învie din morți pe unul numit Lazăr. Spun acestea pentru că unii dintre noi credeam că este adevărat. Știam că e înconjurat mai tot timpul de o ceată de oameni simpli, că nu se arăta decât atunci când propovăduia în templul de acolo sau pe dealurile care înconjurau Ierusalimul. Nu prea ne păsa de el, îl simțeam cu toții a fi un om foarte blând, care era departe de a fi un pericol

pentru uriașul nostru Imperiu. Uneori îl ascultam și noi cu multă răbdare. Nu reușeam niciodată să pricepem cum ne putea face să-l ascultăm atât de atent, mai ales pentru că nu îi cunoșteam limba. Dar ne simțeam și noi, soldații, împăcați în noi înșine cum nu mai fusesem nicicând. Iar lucrul acesta nu putea fi rău, chiar pentru noi, oameni ai armelor.

Dimineața aceea a însemnat atât de mult pentru mine, încât nicio altă zi, nici chiar aceea a nașterii mele din pântecul mamei, nu a mai fost la fel de însemnată. Și nici vreuna din zilele care au mai urmat în viața mea. După îndelungi pelerinaje la Pilat și Irod, oamenii aceia îi hotărâseră lui Isus o răstignire pe cruce. Mai văzusem și altă dată ceea ce se îndeplinea, dar valul de ură care se așternuse peste oameni în timpul acela nu îl mai cunoscusem. Nicicând nu mai văzusem un trup omenesc mai chinuit și de lovituri, și de bici, și de coroană de spini, apoi nicăieri o cruzime asemănătoare nu se ivise din mâinile oamenilor, care purtau pietre grele asupra unui singur om. Și niciodată nu mai văzusem ochi ca ai lui, păreau din altă lume, dar, deși lăcrimau cu sânge, nu putea opri nicio singură altă ființă omenească, asemenea lui, să-l

lovească. Părea că nu dorește să se apere în niciun fel, de parcă ar fi cunoscut dinainte ceea ce trăia în supliciul său. Haina lui simplă era sfâșiată și sângele curgea în cheaguri lungi pe țesătura aspră. Sfârcurile cumplite ale celor treizeci de lovituri de bici rupseseră din carnea spatelui său fâșii întregi. Cele treizeci de lovituri de bici aflasem că erau în număr egal cu arginții primiți de unul din ceata lui de la preoții de acolo pentru a-l trăda. Nu știa nimeni însă pentru ce vină. Pentru mine și cei de lângă mine, aliniați și sortiți parcă de ceva din ceruri să nu putem face nicio mișcare în afara unui ordin, nimic în apărarea bietului om, strivit de mulțimea turbată și purtând pe umerii săi crucea grea din lemn, era ca și cum am fi fost părtași la cel mai mare rău pe care-l trăisem vreodată.

De la o vreme, așteptam clipa când va fi ridicat pe cruce numai pentru a fi îndepărtate de la el mâinile oamenilor, dezlănțuite, ca niște unelte ale torturii. Iar când primul cui i-a străpuns mâna stângă, am simțit și eu o vie durere în locul acela al mâinii stângi. Apoi la mâna dreaptă, când lovitura grea a ciocanului sfărâmă oasele. M-am cutremurat pe picioarele mele încălțate cu sandalele

Imperiului și cel de lângă mine a simțit geamătul meu. M-a prins cu putere de braț, iar în clipa aceea am simțit nesfârșita aripă a morții învăluind toată colina golașă și pe toți oamenii. Nori negri și grei se adunaseră pe cer, părea că însăși lumina se pierde din lume. Se întunecase și ochii zăreau greu prin lumina din ce în ce mai cenușie. Piciorul crucii avea aproape doar pe cei din ceata lui și pe mama Maria. Plângeau mut, dar soldații nu îi lăsau să se apropie. Erau înălțate acolo trei cruci. Pe celelalte două erau doi tâlhari. L-am văzut pe Isus vorbind pe rând cu ei, fără să aud ce le spune. Locul unde ne aflam era îndepărtat.

Într-o clipă, ochii lui Isus i-au întâlnit pe ai mei. M-am simțit cuprins de un val de căldură și de un gând dăruit mie, numai mie, de muribundul pironit. Am ascultat cu inima bătându-mi cum nu-mi bătuse niciodată. Cel de lângă mine mă ținea strâns de braț. Unghiile lui îmi pătruseseră în mușchi și doar durerea aceea mă mai ținea treaz. Acel om, acel Isus, cu ultimul lui gând înaintea morții, îmi dăruia o nesfârșită milă. Milă cum numai un dumnezeu poate dărui, simțeam, pentru toate fărădelegile omenești. Părea că trăiesc, împreună cu Isus, un miracol, dar un miracol

al durerilor. Că eram sortit să păstrez numai eu în inimă această nemărginită milă, iar odată cu ea viața mea se va fi sfârșit sau se va fi împlinit. Din ochii lui șiroind lacrimi de sânge am primit tot, iar buzele lui îmi rostiră un singur cuvânt: Scrie!

Un tunet a rupt cerul și capul lui a căzut fără viață pe un umăr. Se așternu o tăcere de plumb, nesfârșită ca liniștea dinaintea alcătuirii lumii și atunci toți cei de față au înțeles ceea ce făcuseră. Priveam, mut. Prietenul de lângă mine mă lăsă din strânsoarea mâinii sale. Simțeam că plânge alături, în hohote din piept. Ochii mei întrebau cerul negru doar atât: de ce?

Poate că dacă cerurile nu ar fi voit anume să simt ceea ce simțisem în acea clipă a tuturor durerilor, poate că viața mea s-ar fi pierdut în vreuna din bătăliile care ar fi urmat. În noaptea aceea, stăpânit de o cumplită groază, am fugit mult, departe, înnebunit de durerea acelui om. Mi-am aruncat sabia, centironul, scutul și coiful într-una din prăpăstiile nopții și am urlat cum cred că doar Isus ar fi putut urla în clipa înaltei sale înfrângeri a morții. Poate atunci am înțeles că el își lăsase trupul acelor oameni pentru a le aduce la lumină puterile sufletului

său, iar asta în cea mai întunecată noapte a lumii de la facerea ei.

Depărtările mă absorbiră în adânca mea nebunie. Prin zile de arșiță și prin nopți de ger, uitând de sete și de foame, am rătăcit mult. Doar în răstimpuri rodeam rădăcini pe care le voiam a fi fost otrăvitoare, dar nu erau. Rămășițe din destinul meu de soldat se mai arătau doar în luptele cu șacalii flămânzi. Nimic nu mai avea pentru mine vreo deosebire, toate mi se părea că îmi curg asemenea unui fluviu dureros prin sânge, fie ploile reci, fie vânturile sărate de lacrimi și nisip ale deșertului. Nu mai vedeam decât în lumina cenușie a acelei zile întunecate. Nu mai știam ce sunt, un om împovărat sau o umbră, un spectru întrupând ultimul gând al celui ce fusese Isus din Nazaretul Iudeii. Auzeam în cap singurul lui cuvânt rostit pentru mine: Scrie!

Într-o dimineață geroasă a deșertului, mă înconjurară cămile cu călăreți învești mântați în haine lungi, cu ochii acoperiți și hangere tăioase aproape de beregata mea. Nu m-am mișcat, dar în clipa când le-am văzut ochii am înțeles că nu mai purtam în mine nicio umbră de teamă. M-au ridicat, slăbit cum eram,

într-o mână, pe una din cămilele lor. Apoi m-au dus într-o oază, m-au spălat și m-au lăsat să beau atâta apă cât puteam bea. Începea să mi se limpezească privirea, pentru că în lungile zile și nopți de rătăcire din ochii mei curseseră clipă de clipă lacrimi care îmi începețoșaseră ochii. Pesemne că înmiit mai multe ar fi vărsat Isus, pentru toți cei de acolo, de pe colina sfârșitului aceluia de lume. A venit apoi să mă vadă regele lor și m-a privit adânc în ochi. Pe brațul meu se vedea urma lăsată de unghiile camaradului meu. A privit rana și i-am simțit îngrijorarea tăcută. Se adunase mult puroi. A spus ceva unuia din preajmă și niște femei fără chip mi-au oblojit rana cu niște cârpe și frunze. Abia atunci am simțit prima durere, dar regele mă duse în cortul lui și mă întinse pe un pat moale. Oasele mele au simțit atunci odihna adevărată, iar ceea ce regele mi-a dat să beau într-o cupă de argint m-a cufundat într-un somn adânc.

Am amuțit. Citisem șoptit ceea ce îmi dezvăluia scrisul în cea mai clară limbă latină întâlnită vreodată. Nu mă puteam opri, dar se întunecase și lumina de pe terasă nu-mi mai

dădea voie să citesc. Privind primele stele ale nopții, am ațipit, rezemat de spătarul scaunului de răchită.

Nu știu cât timp am dormit. Stele păreau a nu se fi clintit din rotirea lor, norii apusului trecuseră. Am visat o ploaie cu picături albastre, care cădeau pe ochii mei deschiși și îmi provocau o usturime teribilă. M-am trezit, ochii mă usturau cu adevărat, dar în timpul acesta primii stropi de ploaie spălaseră literele paginii la care cartea rămăsese deschisă. Cerneala negricios-albăstrie se întindea pe foaia veche și mi se păru o adevărată crimă neglijența mea de a mă fi lăsat pradă minutului de somn. Am luat iute cartea înăuntru, iar la lumină am văzut că dezastrul se întindea pe câteva pagini. Hârtia mătăsoasă și veche, diferită de celelalte pagini ale cărții, absorbise apa ploii cu o sete veche de două milenii. Mi-a trecut prin minte setea lui Tiberius Claudius în plin deșert și pentru o clipă am crezut că a băut apa acelei ploi abia acum. Dar trebuia cu orice preț să recuperez literele schimbate de ploaie într-un altfel de scris. Păreau semnele magice ale unei limbi necunoscute, dar care se cerea a fi descoperită. Simțeam în ființa mea adâncul

mister la care trebuia să iau parte singur și mă simțeam aproape copleșit.

Spre ziuă, după o examinare cum nu se poate mai atentă a urmelor scrisului la micul meu microscop, pe masa mea se afla transcrierea celor câteva pagini. Văzusem urmele penei în fibrele fine ale hârtiei și într-un fel straniu simțisem mâna acelui om călăuzind-o pe a mea. Literă cu literă, alcătuisem pe coli albe, noi, contururile dezvăluite peste timp de lentilele microscopului meu. Reușisem. Efortul mă obosise, reparasem greșeala unui vis nepermis, dar nu mai aveam nevoie să recitesc ceea ce scrisesem. Îmi părea că am trăit și eu, încă o dată, totul, după două mii de ani. Apa curată a ploii de seară înlăturase parcă solzii uitării mele și pășisem într-o lume din care aflam o mărturie zguduitoare.

Regele acelor oameni a fost cu adevărat un om deosebit. A privit în mine atât de adânc, încât a înțeles că trebuie să vorbesc. Mă simțeam mult mai bine, iar fiertura de plante pe care mi-o ducea la buze cu mâna lui regească, împodobită cu inele scumpe, făcea minuni. Limpezi îmi erau ochii și

mintea, dar inima mea era încă strânsă cumplit în pumnul neuitării. Aduse un om învățat, care știa latina mea și, deși regele vorbea foarte puțin, începu să îmi pună întrebări clare. Cine sunt, cum mă numesc. Apoi, pe măsură ce-i răspundeam, regele acela păru că învață la fel de bine ca mine să îmi vorbească limba. Era un om puternic mai cu seamă în înțelepciune, de aceea poporul lui îl așezase pe tron ca rege.

Seara, mă privea cum caut stelele pe cer și cum pe fața mea curgeau lacrimi. Nu mai avea nevoie de tălmaciul lui, iar într-o seară senină, în vântul blând al apusului, îl auzii rostind cum nu se poate mai clar un singur cuvânt.

– Scrie, îmi spuse.

În clipa aceea am înțeles că nu știam să scriu. Părea că știe lucrul acesta, dar eu, pentru o clipă, mi-am simțit inima strânsă de-o nouă teamă. Cum puteam oare să scriu, odată ce nu știam, nu știusem niciodată?

– Te voi învăța eu, rosti calm regele bun în seara aceea. Te voi învăța să scrii în arabă, în latină, în greacă și în ebraică. Apoi vei scrie tot ceea ce încă nu poți rosti. Trebuie, o știu.

Cred că regele fusese dăruit de cer cu puterea de a citi în sufletele oamenilor.

A trecut mult timp de atunci. Anii acelei școli, așa cum nu cred să mai existe altundeva în lume, mă uimiră prin cunoștințele acelor oameni. Cele mai vechi semne și taine ale cuvintelor mi se dezvăluiră, încet și calm, iar dorința mea cea mai adâncă, aceea de a scrie tot ceea ce încă îmi strângea inima, se desfășura parcă într-un fel de dincolo de cer și pământ. Mă socoteam un ales al sorții, mintea mea absorbea toate învățăturile oamenilor de acolo ca și cum ar fi fost aceea a unui copil. Poate că puterea mea de învățare creștea din faptul de a fi fost atât de aproape de omul răstignit, în clipa ultimului său gând, înaintea cumplitei sale morți. Mă întărea. Dar în același timp simțeam adâncimea de nepătruns a tuturor durerilor lumii, adunate numai în omul acela.

Astfel am învățat să scriu și să vorbesc la fel de bine cu învățătorii mei. La fel de bine cu bunul rege al țării îndepărtate în care mă purtase rătăcirea mea. În toate cele patru limbi.

Nu mă întrebau niciodată nimic despre ceea ce trebuia să scriu. Simțeam că știu dinainte, în felul lor magic. După multe lecții și după ce regele se dovedi mulțumit de școlarul său, într-o dimineață, îmi spuse:

– A înviat după trei zile. Acum poți începe să scrii.

Am simțit în glasul său că vedea în mine un om bătrân. Știam că părul meu era alb, dar el era așa cum fusese la început. Nu i-am aflat niciodată numele, cum nu l-am aflat nici pe acela al țării sale îndepărtate. Câteodată mă gândesc că nu sunt din lumea aceasta.

Filă cu filă, rând după rând, aștern aici gândul din urmă al aceluia crucificat sub cerul Iudeii:

Vă vorbesc din lacrimi de sânge și încă nu mă auziți, vai, bieții mei frați! Nu mă doare nicio lovitură de-a voastră cât mă doare ceea ce vă faceți voi vouă. Nu auziți cum pielea voastră va fi atunci doar solzi, cum spinii coroanei înfipte pe fruntea mea vor fi gheare în loc de unghii, cum limba voastră se va despica pe din două, un vârf pentru adevăr și altul pentru minciună, nu știți că părul vostru va fi doar o coadă lungă ca o creastă ascuțită... Nu veți șopti decât venin, iar sângele vostru va fi albastru ca cerneala fiarelor mării... Frigul va sălășlui veșnicii îndelungate în voi și vă veți târî pe pietre reci, tânjind după lumina bună a Soarelui meu... Auziți-mi mila prin sângele și carnea mea smulsă, auziți-mi

urletul pe care l-am dat unui singur om în clipa aceasta neagră a cerurilor... Buzele mele nu mai au puterea de rosti cuvinte, gura mi-ați spart-o cu pumnii, iar dinții mei zac pietre pe cărarea dealului acestuia, eu, Isus, fratele vostru nu vă plâng, nu vă judec, dragostea mea vă iartă... Văd durerea pierderii a ceea ce mie mi-ați luat, trupurile voastre sunt pedeapsa Tatălui vostru din ceruri... Și unde vă sunt sufletele, mai cu seamă sufletele, de ce le-ați îndepărtat de la voi? V-a fost dat numai vouă, viitoare ființe fără ființă, care nu vor mai putea privi decât prin găurile de chei înguste ale ochilor voștri... Vai, nu credeți că vaiet durerile mele, eu am iertat înainte, dar vouă... Mă sting, dar stingerea mea va ține numai trei veșnicii. După acestea, veți fi iertați de Tatăl. După acestea, veți putea primi lumina pe care acum o ucideți cu sete de sânge și carne de om. Atunci, abia atunci, unii din voi vor fi atât de puternici încât le vor cădea solzii și ghearele uitării, când limba voastră își va uni vârfurile doar în rostirea adevărului, când veninul vostru va fi balsam pentru alte răni străine, ale altora, atunci nimic din ceea ce acum vă așterneți la picioarele voastre viitoare nu va mai fi... Mila

și dragostea mea, de ce nu le auziți? Tată, lasă-mi ultimele cuvinte să iasă pentru ei din gura mea... Dar nu, nu mai pot rosti nimic, vă dăruiesc ultimul meu gând numai vouă... Cel întunecat vă ține în somnul lui cu puteri magice... Mă sfârșesc, dar mă sfârșesc pentru voi, numai pentru voi... Fericit sunt acum, pentru că știu că atunci, după trei veșnicii, veți fi iertați de Tatăl. Tu, de colo, frate străin al meu, scrie! S-a sfârșit...

Poate că sunt prea puține cuvintele, dar sunt încredințat că gândul meu este curat și va ajunge, după trei veșnicii, la cei care trebuie să-l primească. Nu am fost decât un soldat, un soldat credincios al acestui om deplin și adevărat care a murit pentru oameni atât de aproape de mine. Se vede că am fost călăuzit de cel înviat, după cum spune regele acesta blând. El știe mai bine, dar eu, Tiberius Claudius, am trăit toate acestea atât de adânc încât am primit respectul acestui rege, căruia îi mulțumesc. M-a ajutat să îndeplinesc ultimul gând primit de la Isus: Scrie!

Inima mea este acum senină. Nu mai e strânsă în pumnul durerii. Am renăscut către

o viață nouă și simt cu adevărat un Soare numai al meu trăindu-mi în piept. Văd uneori dragoni stând la soare și știu că toate lucrurile acestea sunt adevărate. Îi văd cum tânjesc după lumina soarelui cald, bun și blând pentru că ei, odată au fost altfel. Vor înțelege, la timpul hărăzit înțelegerii, atunci când sângele lor albastru va fi în cele din urmă roșu ca acela al oamenilor. Nu vor mai tânji după lumină, pentru că lumina se va fi coborât în ei și îi va face să strălucească. Vor ști ce sunt dragostea, adevărul, iertarea, pentru că numai astea îi vor însufleți în noul lor trup. Isus se va simți trăind, înviat prin trupul fiecăruia din ei.

Ei, toți, vor fi Ființa.

Vor putea rosti atunci cuvântul lor, din Cuvântul dintâi, iar Tatăl îi va fi iertat.

Dacă am ajuns acum la capătul zilelor mele, las această mărturisire. Nu voi putea pleca împăcat decât când ultimul semn al mărturiei mele se va fi așternut aici. Peste timp, cândva, unii le vor afla. Am scris scrisoarea aceasta ca pe un testament și am copiat-o mai apoi cuvânt cu cuvânt în alte trei limbi. La vremea cuvenită, mesagerii

însărcinați de mine le vor răspândi în chip tainic pe întreg pământul.

Tiberius Claudius, mărturisitor de gând.

Acesta este originalul transcris și tradus de mine în articolul dinainte. Veți înțelege cât de importantă este pentru mine descrierea condițiilor în care filele acestea văd lumina tiparului prin gazeta dv. Nu este, repet încă o dată, decât un act de dreptate pentru soldatul iluminat acum două milenii de cel din urmă gând al Mântuitorului Isus. Un umil soldat, străin și singur, a ales El, prin care toate cele petrecute atunci devin adevărate. Alături de Tiberius Claudius, socotiți-mă și pe mine, M.N., un camarad al său și al Adevărului. Al nemuritorului Adevăr.

Veți înțelege sper, de asemenea, motivul trecerii sub tăcere al orașului din care am cumpărat cartea și titlul ei. Nici nu vă închipuiți cum toți curioșii vor năvăli prin toate anticariatele, bibliotecile, cum vor răscoli cărțile ca niște păsări de pradă și cum nu vor găsi nimic din ceea ce încă nu e sortit aflării. Iar toate acestea se pot întâmpla numai în urma unui articol al jurnalului dv.

Cu toată sinceritatea, al dumneavoastră, M.N.

Ultima bancă

Mi se oferise camera de la stradă. Casa în care urma să locuiesc timp de câteva luni era obișnuită, pe o stradă fără circulație și liniștită. Castanii o mărgineau și tocmai înfloriseră, amintindu-mi de fotografii vechi. Camera se afla pe partea răsăritului, așa că în fiecare dimineață lumina soarelui îmi limpezea gândurile și fotografiile pe care primăria localității mi le comandase deveneau din ce în ce mai inspirate. Stradă cu stradă, mi se îngăduise să alcătuiesc istoria orașului, în baza unui contract destul de bine plătit, care îmi lăsa timp și libertate suficientă. Ar fi putut deveni plictisitor, dacă în casa de peste drum, la numărul cincisprezece, nu aș fi descoperit un subiect – pentru fotografii, bineînțeles, – cu mult mai important pentru mine, asupra căruia voi păstra o tăcere adâncă pentru primăria orașului.

Cu o precizie demnă de un ceas elvețian, don Pedro cobora treptele casei la ora unsprezece treizeci. Purtând o pălărie neagră cu boruri largi, aceeași de peste cincizeci de ani, foarte bine păstrată, mâinile lui îndreptau garoafa roșie de la butoniera din stânga a costumului, mângâiau bărbia proaspăt rasă, aranjau pălăria, apoi pașii îl duceau drept înainte. Uneori în mâna lui dreaptă se arăta bastonul cu care își însoțea pașii în zile noroase sau cu ceață. Puteam înțelege mecanismul reumatismelor sale în felul acesta, dar bastonul avea puteri ascunse pe care cred că nici don Pedro nu le putea bănui. Ochiul camerei mele de fotografiat – un model de mare finețe fotografică necesar meseriei mele – îl pătrunsese de multe ori cu razele lui nevăzute. Pășind cu piciorul drept, sau cu cel stâng, cu un genunchi îndoit, îl oprisem pe filmul fotografic și purtând întotdeauna pălăria lui neagră, făcându-i chipul mai greu de văzut. Norocul meu era că don Pedro ținea capul mereu drept, privind hotărât înainte, în așa fel de câteva ori i-am surprins privirile, uneori îndreptate spre mine fără a mă fi descoperit între perdelele ferestrei. Bastonul lui don Pedro, ca un fel de antenă ciudată, îmi deschidea ușa

gândurilor sale la fel cum ar fi făcut-o lumina unei lanterne în întuneric. După ce trecea prin curtea mică, deschidea poarta grea de fier cu o mână încă puternică și pășea întotdeauna spre dreapta, trecând pe lângă casa care purta numărul treisprezece, cu totul diferită de locuința lui, îndreptându-se liniștit către parcul de la capătul străzii. Casa de alături nu avea un balcon rotund, părea chiar opusul celei în care locuia don Pedro. Rotunjimile balconului erau aici muchii ascuțite, unghiuri drepte, înțepând aerul înconjurător, suprafețe plane ca niște biete planșete, străpunse de ferestre pătrate și străine. Câtă deosebire între casa aceasta și înfloriturile arhitectonice de pe fațada casei lui don Pedro, o poezie sporită de ani, fermecătoare și strunită de un arhitect dibace în forme de pe alte tărâmuri. În asta consta poate diferența de număr, ca o diferență între două lumi, totuși alăturate. Bastonul lui don Pedro, aceeași unealtă care îmi dezvăluise numele și istoria lui, îmi lămurise și aspectul acesta, care ar putea părea lipsit de importanță. Știam însă că nimic nu era lipsit de importanță, pe aceleași căi pe care destinul meu se împletise tăcut cu acela al lui don Pedro.

În drum, exact după cincisprezece minute de mers, ajungea în fața catedralei și, oprindu-se o clipă, deschidea o tabacheră din argint și aprindea o țigară cu o brichetă strălucitoare. Privea fațada catedralei și în clipa aceea ar fi putut fi judecat deopotrivă ca un virtuos – stătea drept în fața catedralei – sau ca un păcătos, pentru că părea să sfideze cu fumul țigării sale coloanele puternice ale casei de credință. Dar gândurile lui don Pedro se aflau departe de judecăți de acest fel. Îl saluta în felul lui pe Padre Juanito, la fel de bătrân ca el, care fuma și el pe ascuns în altar, după ce răsfoia pe îndelete reviste cu trupuri de femei goale. Avea mare grijă, *după*, să aprindă multă tămâie și să stropească revistele acelea cu apă sfințită. Totuși, la fiecare slujbă, enoriașii îi puteau vedea chipul de bărbat puternic, cu trăsături drepte și ferme. Avea un oarecare har, păstorea de mult timp catedrala, dar don Pedro știa – poate tot datorită bastonului său – despre cele petrecute în singurătatea altarului. Asta nu-l împiedica să-i poarte o adâncă simpatie lui Juanito, cu care era bun prieten. Pe urmă, cu fumul albăstrui învăluindu-i umerii, fie că era ceață sau soare afară, se așeza pe banca din capătul aleii

parcului, sprijinindu-și amândouă mâinile pe baston sau pe genunchi, în zilele când reumatismul îi lăsa bastonul acasă. Gândurile nu-i puteau fi citite în priviri, umbre verzui închis îl izolau de pedeapsa ochilor celorlalți. Grupurile de tineri gălăgioși, care îl luau câteodată în râs, văzându-i alcătuirea din alt timp, îl lăsau indiferent. Agitația acestor disperați ai vieții se petrecea pentru don Pedro în albia unui râu cu maluri bine stabilite. Peste chipurile lor grăbite așternea perdeaua gândurilor lui și câteodată un ochi, un obraz sau un profil trecându-i dinainte îl purtau în trecut, către însoțitorii vieții lui. Un minut de ceas pe banca din parc putea să devină lung cât anii pe care îi ducea pe umerii încă drepți. Își amintea, de pildă, privind bărbatul blond care îi trecea nepăsător prin față, de omul asemănător din trecutul lui, care-și ducea atât de vizibil semnul zodiei sale încât ar fi putut părea mai degrabă un leu îmbrăcat în om. Putea zâmbi îngăduitor acum, dar omul acela îi pătrunsese în amintiri pe căi lăturalnice, cu o forță care în vremea aceea îl făcuse atent. Colegul lui, profesorul leonin, nu părea să fi băgat de seamă puterile semnului său, dar asta nu-l împiedica să le folosească din plin. Don

Pedro, pe vremea aceea la începutul carierei lui, îl vedea adeseori dezbrăcându-i din priviri soția, o brunetă falnică și cu ochi verzi, despre care tatăl lui don Pedro, bătrânul, îi spusese că întrupează un diavol. Don Pedro aflase lucrurile astea mai târziu, împreună cu bărbatul-leu care își încrucișase destinul cu al său. Dezastrul se produsese, o știuseră cu toții, dar istoria, care îl captivase cu studiul ei, nu-l lăsa să vadă propria lui istorie, trăită paralel cu omul roșcovan și bruneta care nu mai era de mult timp doar a lui don Pedro. Din sclipirile ochilor săi din vremea aceea, don Pedro încă mai păstra urme de neliniști întunecate, asemenea valurilor dinaintea furtunilor de pe mare. Ar fi putut s-o ucidă și să înfunde pușcăria. Sângele îl împingea către moarte, însă ceva neștiut, nevăzut, care îi ocrotise totdeauna viața, se opusese. În timpurile acelea îndepărtate, don Pedro își tezauriza visele, în care uneori cai sălbatici îi vorbeau despre fidelitate, în timp ce pantalonii costumului său purtau pe genunchi pete albastru-turcoaz de la reparațiile unor utilaje complicate, pe care reușea cu greu să le șteargă, alături de un maistru mecanic obsedat de meseria lui. Anii, coșul destul de

greu de dus de la un timp, lăsaseră istoria să nu se mai repete. Prietenii îi dăduseră atunci să bea un vin care îi stârnea întotdeauna o greață îngrozitoare, motiv pentru care i-a lăsat deoparte. Istoria îl absorbea, cărțile scrise de cei dinaintea lui îl cuprindeau în chip magic și visele din vremea aceea erau păstrate într-o cutie specială, pentru că aveau arome străine și îndepărtate, de pe alte maluri de mări, ca frunzele unor ceaiuri rare. Padre Juanito, singurul, îi oferise un fel de împărtășanie tăcută pe care don Pedro o sorbise cu sete. Dona Silvia, femeia cu care își împărțea viața de peste douăzeci de ani, era făptura care îi dăruia tot ceea ce putuse fi trezit mai frumos în adâncul lui. Cei doi fii care le fuseseră dăruiți de Dumnezeu plecaseră de mulți ani, așa cum pleacă fiii și prietenii. Don Pedro rămăsese totuși un singuratic, adâncit în studiile sale chiar și după retragerea de la catedră. Dona Silvia îl lasă în legea lui, știind însă foarte bine ce face, iar lui don Pedro nervozitatea ființei ei mici îi este mai dragă decât orice pe lume, și, surprinzător, îl liniștește. Deși dona Silvia schimbă mereu mobilele casei lor, așezându-le mereu în alt fel, rămâne la loc numai tabloul mare din

holul înalt, alături de cuierul în care don Pedro își lasă întotdeauna pălăria și uneori bastonul la întoarcere. Tabloul înfățișează un crâmpei de luptă a conchistadorilor cu sălbaticii și don Pedro simte întotdeauna în clipa când îl privește că în sângele lui sunt amestecate lumi deosebite și doar vârsta îi îngăduie să poarte acest lucru cu seninătate. Clocotul plin de viață al unei populații îndelung studiate îi modelase viața prin pulsiuni greu de stăpânit, iar cultura purtată asemenea unei coroane îl desăvârșise în așa măsură încât don Pedro părea că este păstrătorul unei deosebite comori. De aceea probabil îi plăcea atât de mult *samba*.

Ochiul camerei mele nu se înșeală. În lumina roșie a laboratorului, detaliile de gânduri se clarifică. Mă simt deodată cuprins în ființa acestui om, oricât de tăcut și rigid, mândru chiar, în înfățișarea lui de pe stradă. Perdelele ferestrelor casei, seara, îmi interzic să pătrund în viața lor și doar silueta donei Silvia trecând dintr-o încăpere în alta îngăduie gândurilor mele să plutească. Diminețile, când ei încă poate că dorm, privesc terasa de piatră, ușa balconului rotund

și închipui discuții între cei ce servesc acolo cafea sau ceai, poate vin, în umbra castanilor înfloriți. Uneori muzica unui gramofon îi face să-și dorească să danseze, privirile se împăienjenesc de apele unor lacrimi și nimeni nu se mișcă din loc. Când placa de patefon se oprește, scârțâitul acului care se rotește în șanț, până când cineva se ridică și îl oprește, seamănă cu țipătul unei cucuvele tinere. Atunci, așteptând developarea fotografiilor, știu că vor fi umbrite, încețoșate, ca umbrele pe care le văd noaptea trecând peste perdelele coborâte, oricât de bine aș fotografia totul.

Don Pedro îi ocolește de mult timp pe cei care joacă șah în parc, sunt la fel de vii și de gălăgioși precum trecătorii. Dacă s-ar opri alături de ei, i-ar oferi același vin care îi stârnește greața și țigările lor ar fi cele mai urât mirositoare, chiar mai urât mirositoare decât ale lui Padre Juanito. Pe chipul lui don Pedro se ivesc atunci colțuri căzute ale gurii, semn de amărăciune stăpânită sau poate de orgoliu al științei lui. Sprâncenele stufoase, tunse cu grijă ori de câte ori se rade, îi ascund la asemenea gânduri ochii încă focoși, ca și pălăria neagră. Privindu-l, cu greu poți găsi

un cusur acestui chip, atât de bine este făurit, dar camera de luat vederi nu poate fi înșelată. Don Pedro simte că ei sunt cei adaptați, struniți de cuceririle invadatorilor într-atât încât au devenit catolici de-a binelea și că sângele lor bate în altfel de inimi. Dorul lui, ascuns în tainițele viselor, înțeles ca o contopire de lumi, le va fi totdeauna străin. Șahul și fotbalul, pâinea și circul aduse din import. Sălbăticia lor e de altă natură. Ritualul lui don Pedro, precis ca istoria, ca faptele, deși îl numesc Pedro, urcă în povești magice și mituri. Descoperiri și taine ale împărăției cerurilor imensului lor continent.

Padre Juanito i se așază alături pe bancă. Nu spune nimic, dar nările lui adulmecă fumul țigării lui don Pedro cu nesaț. Don Pedro rostește calm:

– Ai găsit împărăția cerurilor, părinte?

Juanito ridică din sprâncene, mirat.

– Cum adică, don Pedro? E peste tot.

Don Pedro fumează ca în fața unei table de șah. Cum să-i spună?

– Dar împăratul, împărăția, de ce sunt necesare, Juanito?

Glasul îi e răgușit, dar duce ecourile unor întrebări îndelung nerostite.

– De ce trebuie să fie întotdeauna supuși și împărați? Privește, Juanito, la mâinile noastre: sunt bătrâne și zbârcite ca scoarța copacilor, dar niciun copac din lume nu are, nu va avea niciodată un împărat. Cine ne dă nouă, ființe vii ca și ei, voie, nu voie, sarcina, ordinul de a avea un împărat al împărăției? Dumnezeu? Întâmplarea, absurdul?

Juanito rămâne tăcut și ar dori să fumeze. Nu spune nimic, își ridică ochii de pe mâinile lui, subțiri și lungi, pe crengile castanilor. Știe că don Pedro are sau ar putea avea dreptate, dar nu poate să îi spună asta. Nu poate încă, nu are voie. De pe banca unde stau, făcându-mi de lucru cu aparatul meu, le ascult gândurile amestecându-se cu parfumul castanilor și mai fur din când în când câte o imagine fără ca ei să observe. Sunt un spion, un intrus, dar cei doi nu știu. Gândurile lor pot duce la presupuneri din ce în ce mai bizare, chiar înfricoșătoare.

– Don Pedro, spuse Padre Juanito, ce ai spune dacă în clipa aceasta, chiar aici, ar fi un ochi imens care te poate nu vedea, ci străpunge cu o privire?

Don Pedro tăcu o clipă, apoi spuse, agitând bastonul cu mâna dreaptă:

– L-aș orbi.

– Dar ce ai face dacă ochiul ar fi atât de mare încât bastonul dumitale ar fi un biet fir de praf, un atom de praf, neputincios în fața privirii lui?

– L-aș orbi.

– Nu, nu înțelegi, ce ai face dacă privirea ochiului ar fi imposibil de învins?, adăugă Juanito, încercând să fie convingător.

– L-aș orbi, ți-am spus. Aș putea să fac asta cu bastonul meu. Are puteri speciale, ți-o spun după ce l-a purtat tatăl meu și apoi eu mai bine de un secol. A fost cu mine și cu tata peste tot prin lume. Nici nu bănuiești, Padre, ce poate dezvălui, mai ales după ce aș orbi ochiul despre care îmi tot vorbești. Bastonul ăsta e un fel de unealtă pentru a vedea în nevăzut. Și sunt pe lume mulți ochi care au a se teme de el. Vederea pe care o poate destăinui nu e îngăduită oricui, mai ales celor nepregătiți, adăugă don Pedro.

– Și cum anume ar putea fi pregătiți, don Pedro?

– N-am cum să-ți explic, asta se simte și atât.

– Cu tot respectul, don Pedro, nu înțeleg, răspunse preotul.

Nici n-ai putea, n-ai voie, se gândi don Pedro și rămase tăcut. O pasăre trece fâlfâind din aripi foarte aproape de banca lor și reușesc s-o fotografiez. Cei doi o urmăriră cu privirile până când se așeză pe pământ și începu să ciugulească. Era o cioară. Un moment mă gândesc la înțelegerea luptei, la obligația, strecurată abil în destinele oamenilor, de a lupta. Cu cine, don Pedro?, aș întreba. De ce, don Juanito? Aflu, fără a primi răspuns, că lupta e doar căutare, dar nu pentru toți. Lângă mine, pe banca de alături stau istoria și religia.

Un câine mic, alb, cu un picior strâmb, vindecat după o fractură a piciorului din spate, se apropie de banca lor. Don Pedro îl mângâie și câinele îi linge mâna. Padre Juanito stă drept, îmbrăcat în negru, privește cu ochi aproape blânzi. Bietul don Pedro, se gândește, a îmbătrânit de-a binelea.

Don Pedro se întoarce spre preot. În ochii lui sângele vechi clocotește cu puterea tinereții. Juanito, uimit, simte plutind în aer ceva rău. Câinele stă pe piciorul lui strâmb din spate, cu limba scoasă și privește pe rând cele două făpturi. Latră scurt, de două ori. Nu-l aud. Don Pedro l-ar ucide pe Juanito și Juanito știe, dar niciunul

din ei nu se mișcă. Reușesc cu greu să trag câteva imagini, care alături de visele lui don Pedro sunt pentru mine o adevărată comoară. Câinele mă vede și mai latră odată. Facem pace, iar cei doi bătrâni simt liniștea. E mult mai bine așa.

În noaptea ce a urmat, don Pedro a avut un coșmar. Transpirat, zbătându-se cu himerele din vis, rostește cuvinte într-o limbă necunoscută, pe care dona Silvia nu le poate înțelege. Îi șterge sudoarea frunții cu palmele ei și nu reușește să-l trezească, știind numai că prezența ei este singura scăpare a lui don Pedro din coșmar. Dar dona Silvia știe, mai bine ca nimeni altcineva, că don Pedro alungase îndeajuns de mult timp visul său sălbatic și că sosise clipa luptei cu el. Așteaptă, așa cum coșmarul își așteaptă încheierea, palmele ei fiind singurele călăuze ale lui don Pedro. Imaginile acelui vis nu au ieșit foarte clare în fotografia mea, dar știu că sunt acolo. Când voi fi suficient de dotat, alte unelte îmi vor îngădui să clarific negativul acestei nopți. Acum puteam doar atât.

L-am urmărit pe don Pedro într-o duminică de toamnă, după câteva luni. Mergea la biserică. Surprinzător, la plecarea de acasă dona Silvia îi spusese ceva din prag, don Pedro se întorsese și-i răspunsese, dar nu auzisem nicio vorbă. Era pentru prima dată când se întâmpla asta și puteam presupune o mulțime de lucruri. În momentul când pașii lui don Pedro de așternpe stradă, sunt în spatele lui, la câțiva metri distanță și dona Silvia, rămasă în pragul ușii, mă vede. O fracțiune de secundă privirile noastre se întâlnesc și simt un strigăt de ajutor din ochii donei Silvia. Merg totuși după el. Se grăbește și bastonul reumatismelor lui lovește ritmic pavajul. E ca un semn pentru mine, mă bucur că mâna lui poartă încă o vigoare bărbătească și că are bastonul cu el. Pe sub borurile largi ale pălăriei negre răzbate un parfum de apă de colonie. În laborator, acasă, fețele încă nepătrunse ale lui don Pedro mi se dezvăluie asemenea petalelor unei flori.

Se duce să-l ucidă pe Padre Juanito. În bastonul lui se ascunde stiletul spaniol, într-o teacă pe care n-ar putea-o bănui nimeni. Sângele lui don Pedro e la fel de viu ca al strămoșilor săi și părul albit în cei peste

cincizeci de ani de studii pare că flutură negru pe umeri. Pene viu colorate îi sunt așezate pe frunte și mâinile îi sunt bronzate și puternice. Poartă brățări de aur pe brațe și ochii lui sunt ochi de vultur al înălțimilor singuratice. E desculț, mersul lui este agil ca de tigru, un tigru tânăr, întunecat și însetat de sânge, cu colți puternici. Lumea lui e colorată deosebit pentru această slujbă de duminică. Un strigăt îndepărtat îi stăruie în urechi și urcă treptele catedralei fără a se mai opri să-și fumeze țigara.

Imaginea îmi apare foarte clară pe hârtia luminată în roșu. Don Pedro, ascuns sub pălăria neagră și în costumul deschis pe genunchii cărora se văd pete spălate de curând, decolorate. Bastonul e înconjurat de o aură sângerie și fără voia mea mă înfior. Un cal alb, alergând, se întrevede palid, șoptind în spatele lui. Lumina laboratorului îl face să pară roșu.

Fug spre biserică, mă ciocnesc de toți cei care ies de la slujbă, îmbrăcați cât se poate de cuviincios, alerg înăuntru pe aleea din mijloc, sunt singur, nu mai este nimeni acolo, ajung la altar și în clipa aceea Padre Juanito mă primește cu brațe deschise. Îmi spune bun

venit în împărăția cerurilor, palmele mele sunt pline de sânge și bastonul îmi alunecă cu zgomot pe treptele altarului. Lama stiletului e roșie. Juanito îmi închide ochii și în clipa aceea clopotele catedralei bat. Mă aud întrebând cine le trage și uit.

Pe don Pedro l-au găsit așezat pe ultima bancă a aleii din parc, în umbra ultimei frunze a castanului de pe alee. Mâinile lui, împreunate în pace, se sprijineau în baston. Au crezut cu toții că doarme.

Picături

...cântec ascuns în gălăgie, copii cu pistoale, oare încă mai e cu putință, ultima dorință a condamnatului la viață, *bit, bit, byte*, ești frumoasă acum, *Jesus is love*, da, creșteți-i soldați, nu, așa este bine, da sau nu, poate, cât, câți, câte, Bach, cer neînșelător aflat totdeauna acolo, cărți sfinte și cărți păcătoase de joc, a fi sau a nu fi, codul alfabetului, buruieni și trandafiri, tăcere prevestitoare, Tatăl și tatăl, cenușă și viscol, porți încuiate cu cheile pierdute ale destinului, magie albă, nepătruns, nepătruns, nepătruns, *bit, bit, byte*, magie neagră, suntem ce gândesc alții pentru noi, zaruri cu mai mult de șase fețe, praf de castele, resturi uitate de partituri, piste de bandă magnetică *multi-track* fără nota-bene, pedeapsă divină și recompensă drăcească, telegrame nescrise, tăcerea aurului și aurul tăcerilor, treisprezece, ora și sfertul ei frânt, părinți și copii și nepoți și străbunici în lanțul

samsarei zânelor, neștiință găsită din întâmplare pe jos într-o stație de tramvai scos din uz, plopi cu soție, voci totdeauna canonite într-o cantată, cenușă din cenușă, petale de mare și temelii decadente, *flower-power*, *bit, bit, byte*, undeva niște stele, teoria string-urilor, relativă durere, se aude că va fi raționalizat întunericul, castele din cărți de joc de copii cu păr alb, tac-tact-tactil-tiptil, cor de heruvimi fără acte de identitate, deci inexistenți, ascunsă mângâiere a aripii de înger încă nevisat, universul este ceva cu infinite posibilități, nu-i așa, aurora de zeu peste chip de lut muritor și viteaz, diplomație, spun toți, negociere, spun toți, tarot inversat, IQ, tunuri ruginite de sânge, mac la marginea lanului de grâu nerecunoscut de știință, a fi vinovat până la căderea din înger în om, renaștere, lupta vieții pentru pace, alba-neagra, ia, ghicește, pisica are întotdeauna un număr foarte precis de vieți, nouă, ca luna în fața ei nevăzută de ochi muritor fără vis, cadavre sub ciori victorioase, *acesta este trupul meu*, nu mai am gloanțe, mami, lasă asta, apasă într-una pe trăgaci, mami, joacă-te, cât încă ești copil, mami, împușcă pasărea aia, euro cade, trăiește-ți clipa, acum, acum,

acum, bucuria nebunilor nu schimbă regii cu valeți la masa de poker, urlet, *căutați și veți găsi*, programe soft și hard rock, *bit, bit, byte*, octava următoare, alt șir al altui Fibonacci, criza de tot și de toate, nisip, deșertăciune a aflării secretelor societăților secrete, val de mare, alergători fără picioare, devoratori de veșnicie limitată, nu avem în stoc, big-bang, elitele mulțimilor și mulțimea elitelor, *a fi sau a nu fi produs, iată întrebarea* și *cine nu este cu noi este împotriva noastră*, *bit, bit, byte*, dictatură-democrație, *focus your mind, do it, now,* market, silabă de ordin alcătuit din, *totuși, întâiul Cuvânt*, tăcere și voci de morminte, viscol siberian sub ceruri uscate, *arta cere sacrificii, deosebite și deosebite de ceea ce s-ar putea numi dăruire de sine, nu-i așa, domnilor*, hai, *bit, bit, byte*, vânător sau vânat, tu ce știi să faci ca să îți câștigi pâinea cea de toate zilele și de toate nopțile tale, hai, hai, hai, arată-te, Isis, transfuzie de sânge albastru în vine înroșite de focuri de vicii, *bit, bit, byte*, cosmosul se învârtește în continuare rotund, dormiți, dormiți în pacea surâsului satanic, viața și moartea sunt substantive comune, gen feminin, la ce bun, *acesta este sângele meu,* nu mai avem carne, mami, nici pâine, nici

lapte în țâțe, mami, mai ales bani, mami, războiul străin al tatălui, mami, *liberté, egalité, fraternité,* sateliții cad unul după altul, *nu-i nimic, nimic, nimic, tovarăși*, *o vom lua de la capăt cu lupta pentru pace*, pentru copiii noștri magnetici cu pistoale magnetice, laser și discotecă, *după chipul și asemănarea Tatălui*, master and servant, anii împotrivirilor au trecut, tată, televizoare HD și computere, destinul e orb, norocul e orb, justiția e oarbă, va fi descoperit leacul orbirilor, secretele aflate, *„la fine del mondo, apocalypse now”*, moneda cu trei fețe, *El condor passa*, s-au terminat și țigările ca unelte de tortură, auzi, muzică fără sfere, jartieră căzută a altui ordin, fantome din materie de școală primară, *sex on the beech* și o rază a ultimului soare, acum, acum, acum, sufletul e nemuritor, copile, dar *ei* ți l-au ascuns bine, *bit, bit, byte*, dorește, vrei, vrei, vrei, populații nebinecuvântate cu genii, suntem păsări-neînțelese semne ale cerului, *Matrix*, ce cuvânt idiot, stăpân-sclav, fierbere în suc propriu sau străin la foc-cu-foc mic, materia stranie a gândurilor, cerul e acum cenușiu, înțelepciunea copiilor, *iubește pe mama ta și pe tatăl tău și să nu minți*, *nu ucide*

și stăpânește Pământul, a fi sau a nu fi, *trebuie să-ți duci crucea și steaua*, pământul ar putea fi gol de sensuri sau plat ca o masă de oameni, albastrul a murit, nu ați aflat, nu, încă se mai poate, violet imperial și *a Ta este împărăția și puterea și slava în veci, amin*, reciclare în afara cercurilor de putere impară, viruși, trece, mami, nu te mai doare, nu, s-au terminat și gloanțele zilelor lor, trece, trece, *bit, bit, byte*, trece, trece, trece, înțelege o singură dată că sunt doar picături, picături, picături, ultimul și cel mai bun detergent de spălare a creierelor, da, mami, dar chinezești, mi-e foame, mami... Când vine Tata?

Flori de tei

Tatălui meu

1. *Ceilalți*

Douăsprezece mii, spuse licitatorul, este prețul de pornire pentru acest portret de femeie. Autorul este din păcate necunoscut. Cine oferă 12500 ?

– 12500, strigă fără prea multă convingere un glas bărbătesc, grav, de fumător de trabuc. Mâna lui dreaptă îl ține cu lejeritatea celor bogați.

– 14000, îi răspunse aproape imediat o voce de femeie nu foarte tânără, dar plină de un mister aparte. Îmbrăcămintea femeii nu le putea oferi celor din sală o imagine foarte clară a stării ei sociale. Acolo se aflau deopotrivă colecționari dintre cei mai bogați, pasionați de artă și spectatorii obișnuiți și curioși. Freamătul foșnit al sălii pline se pierdea printre respirațiile tuturor.

– 14500, răspunse vocea fumătorului de trabuc.

O ușoară emoție se făcea simțită, poate din cauza creșterii prea mari de preț oferit de doamna aceea.

– 15000, veni răspunsul imediat și o tăcere de câteva clipe se așternu asupra sălii.

Ochii licitatorului de la tribuna ușor înălțată priviră tabloul și se opriră apoi pe cele două figuri care captaseră până acum atenția sălii. Știa că duc o luptă ascunsă de taine pe care tabloul acela aproape magic le adusese la lumină. Încercă să deslușească figura femeii, gândindu-se la o posibilă asemănare, poate era chiar ea, la altă vârstă, mai tânără și poate mai fericită. Nu îl ajutară ochii la distanța aceea, se vede că îmbătrânise în anii lungi ai licitațiilor la care participase.

Cei din sală erau încă tăcuți și curioși, asistau parcă la ceva deosebit. Erau doar obișnuiții locului aceluia, o ciudată catedrală a unei religii binecunoscute a vânzării de bunuri de artă. Bărbatul cu voce groasă și puternică ocupa un loc în primul rând, iar doamna undeva în spate, pe ultimele rânduri de scaune. Uneori scârțâiau scaunele roase de prea multă folosință, și aceasta se întâmpla

din pricină că trebuiau cu toții să-și întoarcă privirile de la unul către celălalt. Gestul acesta colectiv semăna cu acela al publicului unei partide de tenis de câmp, la fel de tăcut și sincron.

– 16000, mai zise bărbatul din primul rând. Nici măcar nu întoarse privirea spre femeia care nu îl lăsa în pace. Ar fi fost prea vizibilă întoarcerea și știa că are în spatele lui ochii tuturor.

– 18000, spuse doamna cu fermitate și sala avu o ușoară rumoare. Crescuse iar prețul cu prea mult.

– 18000, o dată, 18 000 de două… Dar i se părea până și lui că își uitase rolul.

– 20000. Cu iritarea datorată trabucului, bărbatul nu renunța nici el.

– 30000. Sec și sigur. Respirațiile se opriseră, se lungiseră parcă, atât cât să păstreze tensiunea care se făcea simțită în sală.

– 40000, iar licitatorul ridică din sprâncene gândindu-se la comisionul casei lui de licitații.

– 50000.

Femeia începea să pară nerăbdătoare și ar fi dorit să se oprească. Știa că nu o cunoaște nimeni acolo și mai știa că ofertele ei mari

sunt un motiv de curiozitate pentru toți cei de față. Dar bărbatul din primul rând nici măcar acum nu se întorcea să o privească. Ea ar fi vrut să îi vadă privirile, să afle de ce insista atât să aibă acel tablou pe care numai ea trebuia să-l aibă. Numai ea îi cunoștea taina.

Femeia știa că fiecare detaliu al hainelor ei fusese studiat și evaluat, că nu avea să le ofere decât chipul ei liniștit, umbrit de o paloare a cărei cauză nu o vor cunoaște niciodată ceilalți și care putea fi pusă pe seama vârstei ei.

Tăcerea se prelungi și licitatorul dori să deschidă gura. Dar observă cum ochii tuturor se opriseră acum asupra tabloului, cu mult mai multă atenție, iar el știu că asta e bine, aducea profit nu numai în bani, ci și în faima casei de licitații. Tabloul devenea mai celebru astfel, iar el nu avea motive de nemulțumire. Își opri vocalele pe cale să se facă rostite.

Tabloul înfățișa un chip de femeie tânără, brunetă, cu ochi mari și verzi în care se citea o umbră de liniște tristă. Spotul luminos al sălii sporea contrastul alcătuit de mâinile dibace ale pictorului, care așezase

de jur-împrejurul femeii un fond de un roșu sângeriu. Era aproape dureros privirii, dar se armoniza foarte ciudat cu negrul părului și cu ochii ei verzi, luminoși și mari. Un frumos echilibru era adus de lumina de pe fața femeii. Cu toții simțiră forța acelui chip și pe aceea a pictorului care îl zugrăvise. Avea un mister nedeslușit, iar lipsa semnăturii și a datei nu făceau decât să crească curiozitatea tuturor. Starea picturii era aproape perfectă, ai fi putut spune că a fost pictat doar în urmă cu puțin timp, atât de strălucitoare și vii îi erau uleiul și culorile.

– 60000, rupse tăcerea bărbatul, care se așeză mai ferm pe scaun, hotărât să nu renunțe.

– 80000, veni răspunsul calm al doamnei.

– 100000, vocea de bărbat, nervoasă. Scutura scrumul trabucului pe jos cu un gest firesc. Femeia își simți inima bătând și se strădui din răsputeri să nu arate acest lucru. Știa că se apropie de sfârșit și nu îi era ușor să vadă cum tabloul îi putea fi luat ei, numai ei, deși numai ei îi aparținea.

– 200000, riscă doamna.

Știa că primește respectul publicului, căruia începea să-i pară bogată.

– 250000, nimic în plus, adăugă bărbatul din primul rând, ferm, sub ochii uimiți și zâmbitori ai licitatorului.

– 300000. La auzul cifrei toată lumea înțelese că tabloul acela trebuia să fie al doamnei. Că taina lui se cerea plătită cu orice preț, oricât de mare ar fi fost. Observară cu toții abia acum asemănarea chipului femeii din tablou cu acela al doamnei care licita. Singura diferență era doar culoarea ochilor. Doamna bogată îi avea căprui-întunecat, catifelați.

– 300000 o dată, de două ori… Ciocănelul de lemn scăpă din mână înainte de a lovi. Sala, străbătută de o rumoare de ușurare. Se terminase, dar numai pentru moment. Urmau alte licitații.

Pe fruntea bărbatului o picătură de sudoare se scurgea încet și el se șterse cu o batistă albă. Era un bărbat masiv, puternic, cu umeri largi și un pic gras. Purta un costum de stofă fină și părul lui cărunt era dat pe spate. Se mai vedeau urmele pieptenului în păr, era proaspăt bărbierit și răspândea în jurul lui un parfum bărbătesc. Avea ceva asemănător unui taur, blând și puternic deopotrivă. Privi tabloul, ștergându-se cu batista și pe bărbie,

apoi își șterse din nou fruntea pentru a nu se vedea cum își șterge ochii. Aruncase trabucul. Dar îi observară cu toții ochii foarte verzi, aidoma ochilor femeii din tablou. Tabloul fu coborât de pe șevaletul pe care fusese așezat, gata de a fi înmânat doamnei care îl câștigase cu prețul lui enorm. Trabucul bărbatului lăsase urme cenușii de scrum gros pe covorul moale, dar nimeni nu băgă de seamă.

Bărbatul și femeia se priviră. Păreau a se cunoaște și totuși niciunul din ei nu înțelegea cum. Tabloul avea să le aducă poate răspunsul.

Îndrăznise, curtenitor ca un bărbat romantic trecut de tinerețe, să o invite pe doamnă la o cafenea. Trebuiau să-și vorbească și doamna acceptă.

Începu să-i spună povestea ei.

2. Doamna Julie

Eu mă numesc Julie. Jean avea șaisprezece ani când a început să picteze. Pe vremea aceea, eu și soțul meu obișnuiam să mergem des pe la expoziții, lui îi plăceau tare mult și Parisul este o bună gazdă pentru toți exaltații lumii. Mergeam nu numai la

expozițiile oficiale, ale marilor muzee, ci și pe la acelea de pe străzile din Montmartre, unde pictorii își așază pânzele în plin soare și lumina le face parcă mai vii. Mult îi plăceau soțului meu acele culori, apoi ochii acelor tineri care credeau mai mult decât orice doar în ceea ce făceau. Acolo îl găsi pe Jean, cu plete lungi și un pic neîngrijit. Neglijent, îmbrăcat ca vai de el, slab, încerca să vândă câteva pânze. Soțul meu i-a oferit un preț mare pe vreo trei din ele. Asta l-a cam speriat, începuse să se bâlbâie. Dar soțul meu nu se înșela, pânzele erau cu adevărat frumoase. Râzând de timiditatea lui, soțul meu i-a lăsat o carte de vizită și i-a spus că e binevenit oricând la noi. Și Jean a venit, peste puțin timp, când venise toamna și se temea poate de colții gerului iernii. Era la fel de timid, dar îmbrăcat mai îngrijit și mirosind a săpun, cu trusa lui de pictură sub braț. Soțul meu l-a recunoscut și l-a primit, rugându-mă pe mine să mă ocup de el, așa cum vorbisem.

Avea mare nevoie de încurajare și îngrijire. Nu avea pe nimeni. La început l-am găzduit în casă, dar am văzut că asta nu îi prea plăcea. Se plimba mult prin grădina noastră mare, printre copacii bătrâni. Cu brațele lungi și

subțiri strânse la piept, zgribulit sub brumele toamnei din ce în ce mai reci. După câteva zile, într-o zi când soțul meu tocmai îi dăruise toate cele necesare picturii, el ne-a rugat să-l lăsăm să locuiască în căsuța mică de la marginea pădurii, lângă gardul de zid al proprietății noastre, singur. Acolo țineam uneltele de grădină și alte lucruri vechi, dar soțul meu se gândi că ar fi putut fi un bun atelier pentru Jean și a fost de acord. A rămas la fel de tăcut și de timid, dar avea o privire foarte pătrunzătoare, era slab și foarte nervos, nu știa să-și ascundă clocotul. Era vârsta, spunea soțul meu.

L-am lăsat acolo peste iarnă, eu mă îngrijeam de toate cele necesare și îmi deveni foarte drag. Acceptase compania mea și uneori îl vizita și soțul meu. Îi vorbeam ades despre mine. Jean asculta, nu spunea nimic și mâinile lui se jucau pe pânzele lui cu culorile curate și pure. Serile, la lumina flăcărilor șemineului, eu și soțul meu îl simțeam ca pe fiul pe care eu nu i-l putusem dărui. Acum ni se părea doar că el e plecat departe, dar era numai al nostru. Lucrul acesta ne apropia cu o căldură pe care nu o mai simțisem niciodată.

A trecut astfel o toamnă, apoi o iarnă și veni primăvara. Jean lucrase mult, liber și la adăpost. Se obișnuise cu toate și tablourile lui erau duse acum de soțul meu la galeriile de artă, acolo unde îl întrebau cu toții cum și când le pictase. El tăcea misterios și pleca. Iar în contul lui Jean se adunaseră banii necesari Academiei de Arte.

La venirea primăverii, teii din curtea casei ne îmbătau cu mirosul florilor lor. Jean dormita uneori sub crengile lor bogate, în lumina soarelui blând de aprilie, dar apoi se ridica și începea să lucreze aproape cu furie. Ca apele revărsate ale primăverii îl simțeam atunci. Înnoite și minunate erau picturile lui. Nu amesteca niciodată culorile și puritatea lor se asemăna poate astfel cu puritatea lui.

Când soțul meu i-a propus înscrierea la Academia de Arte a refuzat și asta ne-a întristat. Dar ne-a spus că îi este sete se spații largi, de orizonturi nemărginite și că ar dori să plece. Își dorea să ne dăruie mie și soțului meu pânzele pe care le pictase. Apoi a plecat, iar noi am simțit cum se îndepărtează de noi poate singurul fiu. Eram deodată și noi mai bătrâni, iar bucuria pe care ne-o dăruise nu

putea fi luată înapoi niciodată de nimeni. Soțul meu credea că e mai bine așa. Pasărea crescuse în grădina casei noastre, acum știa să zboare și trebuia să zboare liber, spunea el. Mie însă îmi era întotdeauna dor de el. Luase cu el, la plecare, doar o singură pânză, înfățișând grădina cu teii înfloriți în primăvară.

Peste un timp, am încercat să aflăm câte ceva despre el, dar nu am reușit. Prietenii lui, puțini la număr, nu știau nici ei nimic. Plecase, ne spuneau, dar nimeni nu știa unde.

Doamna Julie tăcu o clipă, apoi continuă:

După șase sau șapte ani, nu-mi aduc bine aminte, au venit la noi trei pictori tineri, toți cu bărbi, așa era moda. Ne-au vorbit despre Jean, grăbiți și îngrijorați. Era foarte bolnav, în pragul morții. Pe vremea aceea tuberculoza nu ierta. Am mers cât am putut de repede în atelierul lui împreună cu tinerii cu bărbi de boemi.

Jean fusese plecat în Spania, dar aerul acelei țări nu îl vindecase. L-am regăsit. Slab și cu fruntea plină de sudoare, mi-a privit îndelung ochii și mi-a sărutat mâna. În atelier nu era decât o singură pânză. Tabloul de la licitație.

Mi-a vorbit mult, deși din fire îl cunoscusem a fi tăcut. Dar călătoria îl schimbase și am înțeles că iubise. Pe femeia din tablou, aceasta cu păr negru și adânci ochi verzi... M-a privit intens, apoi m-a rugat să fac un lucru ciudat. Să mă apropii de pânza aceea foarte mult și să îi spun ce simt. Am făcut ceea ce mă ruga și spre uimirea mea, în loc de miros de ulei sau de vopsele proaspete, am simțit mirosul florilor de tei din grădina casei noastre. Nu am putut decât să îmi țin respirația aceea, clipa aceea, doream să respir din nou aerul acelei primăveri. Primăvara plecării lui de la noi. Din tablou mă priveau ochi magici, verzi, fascinanți prin viața pe care o purtau. Am înțeles genialitatea lui Jean și inima mi s-a strâns de durere pentru că urma să se stingă așa. Dar știam că primisem prin el miracolul dragostei adevărate și că el, Jean, nu fusese decât purtătorul ei până la noi. Abia acum îi înțelegeam arderea. Am înțeles că moartea nu mai poate exista în acea stare. Încetează a mai avea putere, dispare ca un gând uitat. E poate singura cale de nemurire.

Pe femeia din tablou o chema Cristina și era fiica unui negustor bogat din Spania. Nu

le îngăduiseră povestea de iubire și pe el îl alungaseră. Femeia aceea poate mai trăiește acolo, iar eu sunt sigură că simte tot ceea ce am simțit eu în seara când l-am văzut ultima oară pe Jean. Ea a fost iubita, așa cum eu am fost mama. Jean fost iubitul, așa cum mie și soțului meu ne-a fost fiul.

Prietenii lui, pictorii cu bărbi, lăcrimând... L-au dus la cimitir și apoi s-au îmbătat și au învins cu puterile tinereții lor inconștiente durerea morții. Și pentru ei, ca și pentru noi, moartea nu existase.

Am simțit o mare nevoie de tăcere atunci. De a putea păstra chipul și amintirea lui Jean adânc în mine și deopotrivă în soțul meu. Despre tablou nu am mai știut nimic până la această licitație. Dar, credeți-mă, aș fi dat oricât pentru a păstra parfumul dragostei lui Jean în mirosul florilor de tei.

Sunt singură acum, soțul meu s-a stins. A murit împăcat și fericit. Trecuse și prin el flacăra iubirii lui Jean, nepământeană și totuși aici, aproape de inima lui. Iar dacă Jean a putut face lucrul acesta iubind, mă gândesc că numai așa fiecare ființă învinge în cele din urmă moartea.

Doamna Julie tăcu.

3. *Domnul Henri*

Eu sunt Henri și sunt tatăl Cristinei. După toate cele care s-au petrecut, am hotărât să plec din Spania pentru totdeauna. În Franța, unde mi-am luat singur numele de Henri. Am plecat de acolo unde mă numeau don Miguel. Am vândut tot ce aveam. Bunurile pieritoare, averi, tot. Tot... Cristina mi-a fost luată de băiatul acela slab, înalt și cu păr lung, venit de aici. Nu, nu era slab, ci puternic. A iubit-o, mi-a luat-o el în inima lui, rupând-o parcă din inima mea.

O, nu înțelegeam. Nu știam. Eram orb.

Am venit în Franța, ca să pot renaște cu învățătura primită în dar de la Jean. Înainte? Altul trăise prin mine, nu eu, Henri.

Pe când îmi spuneau don Miguel, avusesem grijă să adun bogăția și averea pe care mă învățaseră că trebuie să le aibă un bărbat. La patruzeci de ani aveam multe de oferit viitoarei soții. O căutam. Așa fuseserăm noi învățați.

Când am găsit soția, am luat-o și am făcut împreună cu ea tot ce mă învățaseră. Și ea s-a stins. Și-a stins întâi cuvintele, apoi tăcerile. Văzuse tot ce mă învățaseră. Și mi-a lăsat după ea doar mirosul casei. Acela de pâine caldă și mere coapte care se poate numi fericire.

Și pe Cristina.

Uneori îmi apare în vis și eu încă o rog să mă mai învețe. Pentru că simt că tot nu știu. Mi-a dăruit-o numai mie pe Cristina. Mi se părea un înger, numai al meu. Mă rugam ei, copilă, așa cum alții se roagă Sfintei Fecioare, să fiu iertat. Pentru cuvintele și tăcerile stinse ale soției mele. Iertat de a fi fost învățat altfel. Iar Cristina, pe când avea vreo trei ani, mă ierta așa cum numai copiii știu să ierte.

Apoi, când a crescut, a venit Jean și eu am simțit că poate l-a adus soția mea.

Pentru că a venit la noi dintre străini.

Pentru că am știut că încă mai trebuie să învăț.

Dar el nu venise la noi decât să picteze. Odată, înainte de a-l alunga, Jean a turnat vin roșu de-al nostru într-un pahar mare de sticlă. Nu era paharul potrivit, dar el nu știa obiceiurile noastre. Paharul i s-a spart în mâini și vinul roșu ca sângele s-a vărsat peste hainele lui de pictor. Era foarte rușinat și eu am râs de el. Mi se părea că e cam prost, la fel cu toți cei veniți din țara lui. Așa fusesem învățat. Dar pata aceea de vin roșu nu s-a mai șters de pe șorțul lui. Se întunecase însă, așa ca sângele închegat.

Să învăț cum să iubesc, doar asta nu mă învățaseră.

Acum… Acum mi se pare că îl pot înțelege mult mai bine pe Jean. Mi-a fost adevăratul învățător și tablourile lui îmi sunt un fel de carte de învățătură. Și nu mai pot face decât asta. Iar bunul destin, pentru că bun mi-a fost odată ce mi-a îngăduit dureri atât de adânci, bunul destin spun, mă aduce acum în fața acestei femei. Poate că lacrimile mi-au spălat ochii așa cum ploaia de vară spală culorile cerului și abia acum pot vedea. Are chipul la fel cu al Cristinei, îi seamănă. Statuia de la mormântul ei nu are culori în ochi. E dăltuită din cea mai albă marmură. Dar este ea, acum, aici, privindu-mă prin ochii căprui și blânzi ai sufletului ei.

Un cerc din culori, ca un curcubeu peste timp. Asta e tot. Pictat de mâna nevăzută a lui Jean. Mai miros încă în aerul primăverii florile de tei. Vor mirosi mereu. Și teii vor înflori mereu. Și noi vom trăi mereu. Doar atât.

Domnul Henri tăcu.

4. *Jean*

Vă vorbesc numai vouă, dragii mei, dar așa cum aș vorbi tuturor oamenilor. Voi spuneți

că eu v-am dăruit ceva, dar nimic din ceea ce v-am dăruit nu este al meu. Mi-au fost doar încredințate să vi le aduc.

D-nă Julie și d-le Henri, v-a fost scris să rămâneți împreună. Tabloul vi l-am dăruit, amândurora, pentru Dragoste.

Păstrați-l.

Jean

Cuprins

Marmură albă 5
Cetatea 19
Poarta trandafirului 29
Lumina curată a zilei 38
Galben 50
Necunoscutul 70
O aniversare la minister 84
Pedeapsa lui Magus 98
Jocul cu cercul 108
Ființa 114
Ultima bancă 135
Picături 152
Flori de tei 157

În colecția PROZĂ CONTEMPORANĂ
a Editurii **Bibliotheca** au apărut:

- Alecu Vaida Poenaru, *Pavană pentru dragoste şi adevăr*
- Alexandru George, *Dimineața devreme*
- Mircea Horia Simionescu, *Târgovişte – scurt excurs sentimental*
- Alexandru George, *Caiet pentru...*
- Mircea Horia Simionescu, *Cum se face*
- Virgil Necula, *Medic în lumea contemporană*
- George Coandă, *Clipa şi istoria*
- Alecu Vaida Poenaru, *Şansa*
- Alexandru George, *În treacăt, văzând, reflectând*
- Ioan Vişan, *Capcane pentru ochi deschişi*
- Theodor Nicolin, *Târgovişteа mea*
- Alexandru George, *Consemnări în curs şi la fine*
- Mihai Stan, *Clone*
- Alecu Vaida Poenaru, *Între două lumi*
- Dumitru Radu Luca, *Poveste simplă şi duioasă*
- Mihai Gabriel Popescu, *Scrieri din trecut*
- Gheorghe Penciu, *Nemuritorii*
- Costache Olăreanu, *Fals manual de petrecere a călătoriei*
- Emil Stănescu, *Cameleonul*
- Theodor Nicolin, *Periplu târgovişteanа (vol I şi II)*
- Victor Davidoiu, *Destin şi pasiune*
- Mircea Horia Simionescu, *Asediul locului comun*
- Rodica Anca, *Dedelhi jurnal*

- Emil Stănescu, *Strada Quinet şi eu sau Între Litere şi Arhitectură*
- Alecu Vaida Poenaru, *Firava lumină a zorilor*
- Mihaela Ciocodeică, *Mixtum compositum sau Cum se fabrică un roman cu Dracula*
- Corneliu Popescu, *Bulevardul Castanilor*
- Gheorghe Petcu, *O viaţă de preot*
- Corin Bianu, *Zidul cel mai lung (roman de dragoste)*
- Mircea Horia Simionescu, *Vârstele*
- Dan Gîju*, Fantomele nu răspund la salut*
- Gheorghe Duţă-Micloşanu, *Masa „hoţilor". Povestirile vânătorului*
- Corin Bianu, *Agrimin şi încă ceva (metaroman)*
- Mihail Iurcu, *În umbra cortinei politice. Dulce şi amar*
- Dan Gîju*, Şi pace va fi în inima mea*
- Alexandru George - *Simplex*
- Mihail Iurcu - *În umbra cortinei politice. Confesiuni neterminate*
- Victor Davidoiu - *Tatina. O cronică de familie*
- Nicolae Neagu - *Apologia preludiului*
- Niculae Ionel - *Scrisori din toate zilele anului*
- Valeric? Niţu - *Plouă în hohote*
- Grigore Dominte - *Pelerin într-o lume nebună*
- Mircea Bădoiu - *Dincolo de Arcadia*
- Mihai Stan - *Paradis o Ieşirea din Paradis*
- Viorica Vlad-Ghica - *Zoopovestiri*
- Ion Sorin Ivaşcu - *În suavul azi*
- Victor Davidoiu - *Mona*
- Mihail Iurcu - *În umbra cortinei politice. Valet cu dame. Jocuri murdare*
- Victor Davidoiu - *Focul aspiraţiilor înalte*
- Corin Bianu - *Văcăreştii la amiază*
- George Toma Veseliu - *Colonia II. Noi exilaţi la Pontul Euxin*
- Dan Gîju - *Femeia ca obiect de studiu*
- Ionuţ Cristache - *Emo-kids şi efectul de lac în AMERICA*
- Mihai Stan - *Exodul. Clone 2*
- Mihai Gabriel Popescu - *Amintirea amintirilor*
- Felix Iancu Brezoianu - *Portretul arhitectului echilibrist pe o sârmă roşie ghimpată sau Visul cel frumos şi oraşele de aer*
- Constantin P. Popescu - *Marmură neagră*
- Mihail Iurcu - *Decăderea condiţiei umane*
- Corin Bianu - *Văcăreştii la amiază*
- Rodica Anca - *Jurna Lamar*
- Adrian Melicovici - *Noaptea speranţelor*
- Mihai Stan - *Paradis o Ieşirea din Paradis, ediţia a II-a*
- Mihai Gabriel Popescu - *Amintirea amintirilor, vol. II*

Puteţi comanda aceste titluri la adresa Editurii **Bibliotheca**, str. Nicolae Radian, KB 2/3, Târgovişte, cod 130062 sau prin **e-mail: biblioth@gmail.com**

Pentru informaţii suplimentare, inclusiv preţul, puteţi accesa site-ul **www.bibliotheca.ro** sau ne puteţi contacta la 0245 212241.

Plata se face ramburs la primirea coletului. Rabatul este de 15% pentru o comandă de minimum 3 exemplare. Taxele poştale sunt suportate de editură.

În atenţia librarilor şi difuzorilor de carte

Contravaloarea timbrului literar, în valoare de 2%, defalcat din preţul cărţii, se depune în contul Societăţii Scriitorilor Târgovişteni RO30RNCB2500000423910001 deschis la BCR Târgovişte. TVA 9% se adaugă la preţul prezentei lucrări.

TIPOGRAFIA

BIBLIOPRINT

din Târgovişte

oferă o gamă variată de servicii de tipar:
cărţi, reviste, broşuri, lucrări de licenţă, teze de doctorat, pliante, tipizate, listări alb-negru şi color, foi cu antet, cărţi de vizită etc.

De asemenea, realizează la cerere machetare, prelucrare foto, design. Raportul calitate-preţ este unul dintre cele mai avantajoase, iar comenzile sunt onorate în termenele stabilite.

tel. 0765 464 304
www.biblioprint.ro
comanda@biblioprint.ro